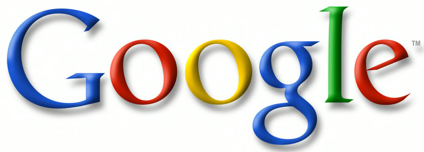

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

+ *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.

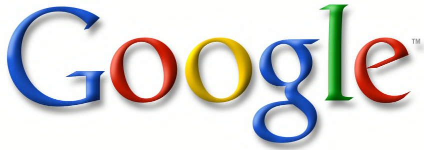
+ *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.

+ *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.

+ *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at http://books.google.com/

Det här är en digital kopia av en bok som har bevarats i generationer på bibliotekens hyllor innan Google omsorgsfullt skannade in den. Det är en del av ett projekt för att göra all världens böcker möjliga att upptäcka på nätet.

Den har överlevt så länge att upphovsrätten har utgått och boken har blivit allmän egendom. En bok i allmän egendom är en bok som aldrig har varit belagd med upphovsrätt eller vars skyddstid har löpt ut. Huruvida en bok har blivit allmän egendom eller inte varierar från land till land. Sådana böcker är portar till det förflutna och representerar ett överflöd av historia, kultur och kunskap som många gånger är svårt att upptäcka.

Markeringar, noteringar och andra marginalanteckningar i den ursprungliga boken finns med i filen. Det är en påminnelse om bokens långa färd från förlaget till ett bibliotek och slutligen till dig.

Riktlinjer för användning

Google är stolt över att digitalisera böcker som har blivit allmän egendom i samarbete med bibliotek och göra dem tillgängliga för alla. Dessa böcker tillhör mänskligheten, och vi förvaltar bara kulturarvet. Men det här arbetet kostar mycket pengar, så för att vi ska kunna fortsätta att tillhandahålla denna resurs, har vi vidtagit åtgärder för att förhindra kommersiella företags missbruk. Vi har bland annat infört tekniska inskränkningar för automatiserade frågor.

Vi ber dig även att:

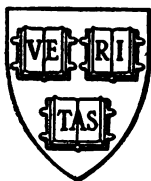
- Endast använda filerna utan ekonomisk vinning i åtanke
  Vi har tagit fram Google boksökning för att det ska användas av enskilda personer, och vi vill att du använder dessa filer för enskilt, ideellt bruk.
- Avstå från automatiska frågor
  Skicka inte automatiska frågor av något slag till Googles system. Om du forskar i maskinöversättning, textigenkänning eller andra områden där det är intressant att få tillgång till stora mängder text, ta då kontakt med oss. Vi ser gärna att material som är allmän egendom används för dessa syften och kan kanske hjälpa till om du har ytterligare behov.
- Bibehålla upphovsmärket
  Googles "vattenstämpel" som finns i varje fil är nödvändig för att informera allmänheten om det här projektet och att hjälpa dem att hitta ytterligare material på Google boksökning. Ta inte bort den.
- Håll dig på rätt sida om lagen
  Oavsett vad du gör ska du komma ihåg att du bär ansvaret för att se till att det du gör är lagligt. Förutsätt inte att en bok har blivit allmän egendom i andra länder bara för att vi tror att den har blivit det för läsare i USA. Huruvida en bok skyddas av upphovsrätt skiljer sig åt från land till land, och vi kan inte ge dig några råd om det är tillåtet att använda en viss bok på ett särskilt sätt. Förutsätt inte att en bok går att använda på vilket sätt som helst var som helst i världen bara för att den dyker upp i Google boksökning. Skadeståndet för upphovsrättsbrott kan vara mycket högt.

Om Google boksökning

Googles mål är att ordna världens information och göra den användbar och tillgänglig överallt. Google boksökning hjälper läsare att upptäcka världens böcker och författare och förläggare att nå nya målgrupper. Du kan söka igenom all text i den här boken på webben på följande länk `http://books.google.com/`

HD WIDENER
HW LCRY E

Scand 9142.58

HARVARD
COLLEGE
LIBRARY

KRISTUSLEGENDER

SELMA LAGERLÖF

OCKHOLM. ALBERT BONNIERS FÖRLAG

Häft. 3: 50; inb.

KRISTUSLEGENDER

AF

SELMA LAGERLÖF

Femte tusendel

KRISTUSLEGENDER

AF

SELMA LAGERLÖF

STOCKHOLM
ALBERT BONNIERS FÖRLAG

Scan 9142.58

En dansk, en finsk, en tysk och en holländsk upplaga af detta arbete utkomma samtidigt.

STOCKHOLM
ALB. BONNIERS BOKTRYCKERI 1904

DEN HELIGA NATTEN

DÅ JAG VAR FEM ÅR GAMMAL, hade jag en så stor sorg. Jag vet knappast, att jag haft någon större alltsedan.

Det var då, som min farmor dog. Alltintilldess hade hon hvarje dag suttit i hörnsoffan i sitt rum och berättat sagor.

Jag kan ej minnas annat, än att farmor satt och berättade och berättade från morgon till kväll, och vi barn sutto stilla bredvid henne och hörde på. Det var ett härligt lif. Inga andra barn hade det som vi.

Det är ej mycket jag kommer ihåg om min farmor. Jag minns, att hon hade vackert krithvitt hår och att hon gick mycket krokig och att hon alltid satt och stickade på en strumpa.

Så minns jag äfven, att då hon hade berättat en saga, brukade hon lägga sin hand på mitt hufvud, och så sade hon: »Och allt det där är så sant, som att jag ser dig och du ser mig.»

Jag kommer också ihåg, att hon kunde sjunga visor, men det gjorde hon inte alla dagar. En af

de där visorna handlade om en riddare och ett sjörå, och den hade till omkväde: »Blåser kallt, kallt väder öfver sjö.»

Så kommer jag ihåg en liten bön, som hon lärde mig, och en psalmvers.

Af alla de sagor, som hon berättade mig, har jag blott ett svagt och oredigt minne. Det är endast en enda af dem jag minnes så väl, att jag skulle kunna berätta den. Det är en liten berättelse om Jesu födelse.

Se, detta är nästan allt, som jag kommer ihåg om min farmor, förutom det, som jag minnes bäst, och det är den stora saknaden, då hon var borta.

Jag minns den morgonen, då hörnsoffan stod tom och då det var omöjligt att begripa hur dagens timmar skulle få ett slut. Det minns jag. Det glömmer jag aldrig.

Och jag minns, att vi barn fördes fram för att kyssa den dödas hand. Och vi voro rädda för att göra det, men då sade någon till oss, att det var sista gången, som vi kunde tacka farmor för all den glädje, som hon hade gjort oss.

Och jag minns hur sagor och visor körde bort från gården, inpackade i en lång, svart kista, och hur de aldrig kommo igen.

Jag minns, att det var något borta ur lifvet. Det var, som om dörren till en hel vacker, förtrollad värld, där vi förr fritt kunde gå ut och in, hade blifvit stängd. Och nu fanns det ingen, som förstod sig på att öppna den dörren.

Och jag minns, att vi barn så småningom lärde

oss att leka med dockor och leksaker och lefva som andra barn, och då kunde det ju se ut, som om vi inte mer saknade vår farmor eller kommo ihåg henne.

Men ännu i denna dag, efter fyrtio år, då jag sitter och samlar ihop de legender om Kristus, som jag hört borta i österlandet, vaknar den lilla sägnen om Jesu födelse, som min farmor brukade berätta, upp inom mig. Och jag får lust att tala om den än en gång och att låta också den komma in i min samling.

*

Det var en juldag, då alla hade rest till kyrkan utom farmor och jag. Jag tror, att vi voro ensamma i hela huset. Vi hade ej fått fara med, därför att den ena var för ung och den andra var för gammal. Och vi voro ledsna båda två öfver att vi ej hade fått fara till ottesången och se juljusen.

Men då vi sutto där i vår ensamhet, började farmor att berätta.

»Det var en man,» sade hon, »som gick ut i mörka natten för att låna eld. Han gick från stuga till stuga och knackade på. 'Kära, hjälp mig!' sade han. 'Min hustru har nyss födt ett barn, och jag måste göra upp eld för att värma henne och den lille.'

Men det var djup natt, så att alla människor sofvo. Ingen svarade honom.

Mannen gick och gick. Till sist fick han se ett eldsken lysa på långt håll. Han vandrade då i den riktningen och såg, att elden brann ute i det fria. En mängd hvita får lågo och sofvo omkring elden, och en gammal herde satt och vakade öfver hjorden.

Då mannen, som ville låna eld, kom fram till fåren, såg han, att tre stora hundar lågo och sofvo vid herdens fötter. De vaknade alla tre, då han kom, och öppnade sina vida gap, som om de ville skälla, men det hördes inte ett ljud. Mannen såg, att håren reste sig på deras ryggar, han såg, att deras hvassa tänder lyste glimmande hvita i eldljuset och att de störtade emot honom. Han kände, att en af dem bet om hans ben och en om hans hand och att en hängde sig vid hans strupe. Men käkarna och tänderna, som hundarna skulle bita med, ville inte lyda dem, och mannen led ingen den minsta skada.

Nu ville mannen gå vidare för att få hvad han behöfde. Men fåren lågo så tätt intill hvarandra, rygg vid rygg, att han ej kunde komma fram. Då steg mannen upp på djurens ryggar och vandrade på dem fram till elden. Och intet af djuren vaknade eller rörde sig.»

Så långt hade farmor fått berätta ostörd, men nu kunde jag ej låta bli att afbryta henne. »Hvarför gjorde de inte det, farmor?» frågade jag. »Det får du veta om en stund,» sade farmor och fortsatte sin historia.

»Då mannen var nära nog framme vid elden,

såg herden upp. Han var en gammal vresig man, som var ovänlig och hård emot alla människor. Och då han såg en främmande komma, ryckte han till sig en lång, spetsig staf, som han brukade hålla i handen, då han vallade sin hjord, och kastade den emot honom. Och stafven for hvinande rätt emot mannen, men innan den träffade honom, vek den åt sidan och susade förbi honom långt utåt fältet.»

Då farmor hade hunnit så långt, afbröt jag henne på nytt. »Farmor, hvarför ville inte käppen slå mannen?» Men farmor brydde sig inte om att svara mig, utan hon fortfor med sin berättelse.

»Nu kom mannen fram till herden och sade till honom: 'Käre hjälp mig och låt mig låna litet eld! Min hustru har nyss födt ett barn, och jag måste göra upp eld för att värma henne och den lille.'

Herden hade helst velat säga nej, men då han tänkte på att hundarna ej hade kunnat skada mannen, att fåren inte hade sprungit för honom och att hans staf inte hade velat fälla honom, blef han en smula rädd och tordes inte neka honom hvad han begärde.

'Tag så mycket du behöfver!' sade han till mannen.

Men elden var nära nog utbrunnen. Där funnos inte kvar några stockar eller kvistar, utan endast en stor glödhög, och den främmande hade hvarken skyffel eller skopa, hvari han kunde bära de röda kolen.

Då herden såg detta, sade han på nytt: 'Tag så mycket du behöfver!' och han var glad åt att mannen inte skulle kunna bära med sig någon eld.

Men mannen böjde sig ned, plockade kol ur askan med bara händer och lade dem i sin mantel. Och hvarken svedde kolen hans händer, då han rörde vid dem, ej heller svedde de hans mantel, utan mannen bar bort dem, såsom om det hade varit nötter eller äpplen.»

Men här blef sagoberätterskan afbruten för tredje gången. »Farmor, hvarför ville inte kolen bränna mannen?»

»Det skall du få höra,» sade farmor, och så berättade hon vidare.

»Då den där herden, som var en så elak och vresig människa, såg allt detta, började han undra för sig själf: Hvad kan detta vara för en natt, eftersom hundarna inte bita, fåren inte rädas, spjutet inte dödar och elden inte bränner? Han ropade den främmande tillbaka och sade till honom: 'Hvad är detta för en natt? Och hvaraf kommer det sig, att alla ting visa dig barmhärtighet?'

Då sade mannen: 'Jag kan inte säga dig det, om du inte själf ser det.' Och han ville gå sin väg för att snart kunna få tända upp eld och värma sin hustru och barnet.

Men då tänkte herden, att han inte ville förlora mannen alldeles ur sikte, innan han fick reda på hvad allt detta kunde ha att betyda. Han reste sig upp och gick efter honom, ända till dess att han kom dit, där han var hemma.

Då såg herden, att mannen inte hade så mycket som en stuga att bo i, utan han hade sin hustru och barnet liggande i en berggrotta, där det inte fanns annat än nakna, kalla stenväggar.

Men herden tänkte, att det stackars oskyldiga barnet kanske skulle frysa till döds där i grottan, och fastän han var en hård man, blef han rörd och tyckte, att han ville hjälpa barnet. Och han lossade sin ränsel från skuldran, och därur tog han fram ett mjukt och hvitt fårskinn, gaf det till den främmande mannen och sade, att han skulle låta barnet sofva på det.

Men i detsamma som han visade, att han ock kunde vara barmhärtig, blefvo hans ögon öppnade, och han såg hvad han inte förut hade kunnat se och hörde hvad han inte förut hade kunnat höra.

Han såg, att rundt omkring honom stod en tät ring af små silfvervingade änglar. Och hvar och en af dem höll ett strängaspel i sin hand, och alla sjöngo de med hög röst, att i natt var frälsaren född, som skulle frälsa världen från dess synder.

Då förstod han, att alla ting voro så glada denna natt, att de inte ville göra något ondt.

Och det var inte bara rundt om herden, som det fanns änglar, utan han såg dem öfverallt. De sutto inne i grottan, och de sutto utanför på berget, och de flögo under himmelen. De kommo gående på vägen i stora flockar, och då de gingo förbi, stannade de och kastade en blick på barnet.

Det var sådant jubel och sådan glädje och sång och lek, och allt detta såg han i mörka natten,

där han förut ingenting hade kunnat varsna. Han blef så glad öfver att hans ögon hade blifvit öppnade, att han föll på sina knän och tackade Gud.»

Men då farmor hade kommit så långt, suckade hon och sade: »Men hvad den herden såg, det kunde vi också se, ty änglarna flyga under himmelen hvarje julnatt, om vi blott förmådde urskilja dem.»

Och så lade farmor sin hand på mitt hufvud och sade: »Detta skall du komma ihåg, ty det är så sant, som att jag ser dig och du ser mig. Det är inte på ljus och på lampor, som det kommer an, och det ligger inte vikt vid måne och sol, utan det, som är nödvändigt, det är, att vi äga sådana ögon, som kunna se Guds härlighet.»

KEJSARENS SYN

DET VAR PÅ DEN TIDEN, då Augustus var kejsare i Rom och Herodes var konung i Jerusalem.

Då hände sig en gång, att en mycket stor och helig natt sänkte sig öfver jorden. Det var den mörkaste natt, som någon ännu sett, man skulle kunnat tro, att hela jorden råkat in under ett källarhvalf. Det var omöjligt att skilja vatten från land, och man kunde ej finna sig till rätta på den kändaste väg. Och det kunde ej vara annorlunda, ty från himmelen kom icke en ljusstråle. Alla stjärnor hade stannat hemma i sina hus, och den väna månen höll sitt ansikte bortvändt.

Och lika djupt som mörkret var äfven tystnaden och stillheten. Floderna hade stannat i sitt lopp, vinden rörde sig ej, och till och med aspbladen hade upphört att dallra. Hade man gått vid hafvet, så skulle man hafva funnit, att vågen icke mera slog mot stranden, och hade man gått i öknen, skulle sanden ej knarrat under ens fot. Allt var förstenadt och orörligt för att ej störa den heliga natten. Gräset tordes ej växa, daggen kunde ej falla, och blommorna vågade ej utandas vällukt.

Under denna natt jagade ej rofdjuren, stucko ej ormarna, skällde ej hundarna. Och hvad som var ännu härligare, intet af de liflösa tingen skulle hafva velat störa nattens helgd genom att låna sig till en ond gärning. Ingen dyrk skulle kunnat öppna ett lås, och ingen knif hade varit i stånd att utgjuta blod.

Just under denna natt kom i Rom en liten skara människor ned från kejsarboningen på Palatinen och tog vägen öfver Forum upp mot Kapitolium. Under den nyss tilländalupna dagen hade nämligen rådsherrarna frågat kejsaren om han hade något att invända mot att de reste honom ett tempel på Roms heliga berg. Men Augustus hade ej genast lämnat sitt bifall. Han visste ej om det vore gudarna behagligt, att han ägde ett tempel vid sidan af deras, och han hade svarat, att han först genom ett nattligt offer till sin genius ville utforska deras vilja i denna sak. Det var han, som nu, åtföljd af några förtrogna, gick att verkställa detta offer.

Augustus lät föra sig i sin bärstol, ty han var gammal och Kapitoliums långa trappor besvärade honom. Han höll själf buren med dufvorna, som han skulle offra. Inga präster eller soldater eller rådsherrar ledsagade honom, utan endast hans närmaste vänner. Fackelbärare gingo före honom liksom för att bana väg in i nattmörkret, och efter honom följde slafvar, som buro det trefotade altaret, kolen, knifvarna, den heliga elden och allt annat, som behöfdes för offringen.

Under vägen språkade kejsaren muntert med sina förtrogna, och därför lade ingen af dem märke till nattens oändliga tystnad och stillhet. Det var först då de på den öfversta delen af Kapitolium nått den tomma plats, hvilken var afsedd för det nya templet, som det uppenbarades för dem, att något ovanligt var på färde.

Detta kunde ej vara en natt som alla andra, ty uppe på klippkanten sågo de den underbaraste varelse. De trodde först, att det var en gammal förvriden olivstam, de trodde sedan, att en uråldrig stenbild från Jupiterstemplet hade vandrat ut på klippan. Till sist syntes det dem, att det ej kunde vara någon annan än den gamla sibyllan.

Något så gammalt, så väderbitet och så jättestort hade de aldrig sett. Denna gamla kvinna var skräckinjagande. Om ej kejsaren hade varit där, skulle de alla flytt hem till sina bäddar. »Det är hon,» hviskade de till hvarandra, »som räknar år så många, som det finnes sandkorn på hennes hemlands kust. Hvarför är hon utkommen ur sin håla just i natt? Hvad bådar hon kejsaren och riket, hon, som skrifver sina profetior på trädens blad och vet, att vinden för orakelordet till den, för hvilken det är afsedt?»

De voro så förskrämda, att de alla skulle hafva kastat sig på sina knän med pannan mot jorden, om sibyllan endast hade gjort en rörelse. Men hon satt så stilla, som om hon varit liflös. Hon satt nedhukad ytterst på klippranden, och, skuggande ögonen med handen, spejade hon ut i natten.

Hon satt där, som hade hon gått upp på kullen för att bättre se något, som tilldrog sig långt borta. Hon kunde då se något, hon, under en sådan natt!

I detsamma märkte kejsaren och alla i hans följe hur djupt mörkret var. Ingen af dem kunde se en handsbredd framför sig. Och hvilken stillhet, hvilken tystnad! Icke en gång Tiberns dofva sorl kunde de höra. Men luften ville kväfva dem, kallsvett trängde fram på pannan, och händerna voro stela och maktlösa. De tänkte, att det måtte förestå något förfärligt.

Men ingen ville visa, att han var rädd, utan alla sade till kejsaren, att detta var goda järtecken: hela naturen höll andan för att hälsa en ny gud.

De uppmanade Augustus att skynda med offret och sade, att den gamla sibyllan troligen var uppstigen ur sin håla för att hälsa hans genius.

Men sanningen var, att den gamla sibyllan var så upptagen af en syn, att hon ej ens visste, att Augustus hade kommit upp till Kapitolium. Hon var bortförd i anden till ett fjärran land, och där tyckte hon sig vandra fram öfver en stor slätt. I mörkret stötte hon med foten oupphörligen emot något, som hon tyckte vara tufvor. Hon böjde sig ned och kände med handen. Nej, det var ej tufvor, utan får. Hon vandrade mellan stora, sofvande fårhjordar.

Nu lade hon märke till herdarnas eld. Den brann midt på fältet, och hon sökte sig fram till den. Herdarna lågo och sofvo vid elden, och bredvid sig hade de långa, spetsiga stafvar, med

hvilka de brukade försvara hjorden mot vilda djur. Men de små djuren med de glimmande ögonen och de yfviga svansarna, som smögo sig fram till elden, voro de ej schakaler? Och dock slungade ej herdarna stafvarna efter dem, hundarna fortforo att sofva, fåren flydde ej, och vilddjuren lade sig till hvila vid sidan om människorna.

Detta såg sibyllan, men hon visste ingenting om det, som tilldrog sig bakom henne på bergshöjden. Hon visste ej om, att man där reste altaret, tände kolen, utströdde rökelsen och att kejsaren tog den ena dufvan ur buren för att offra henne. Men hans händer voro så domnade, att han ej kunde hålla fågeln. Med ett enda slag af vingen gjorde sig dufvan fri och försvann uppe i nattmörkret.

Då detta skedde, blickade hofmännen misstänksamt bort till den gamla sibyllan. De trodde, att det var hon, som vållade olyckan.

Kunde de veta, att sibyllan alltjämt tyckte sig stå vid herdarnas koleld och att hon nu lyssnade efter en svag klang, som kom dallrande genom den dödstysta natten? Hon hörde den länge, innan hon märkte, att den ej kom från jorden, utan från skyn. Slutligen upplyfte hon hufvudet, och då såg hon ljusa, skimrande gestalter glida fram uppe i mörkret. Det var små flockar af änglar, som ljufligt sjungande och liksom sökande flögo fram och åter öfver den vida slätten.

Just medan sibyllan lyssnade till änglasången,

beredde sig kejsaren till ett nytt offer. Han tvådde sina händer, renade altaret och lät gifva sig den andra dufvan. Men ehuru han nu ansträngde sig till det yttersta för att fasthålla den, gled dufvans hala kropp ur hans hand, och fågeln svingade sig upp i den ogenomskådliga natten.

Kejsaren blef förfärad. Han störtade ned på knä för det tomma altaret och bad till sin genius. Han anropade honom om kraft att afvända de olyckor, som denna natt tycktes båda.

Icke heller något af detta hade sibyllan hört. Hon lyssnade med hela sin själ till änglasången, som blef allt starkare. Till sist blef den så kraftig, att den väckte herdarna. De reste sig på armbågen och sågo lysande skaror af silfverhvita änglar röra sig uppe i mörkret i långa, vajande led liksom flyttfåglar. Somliga hade lutor och violiner i händerna, andra hade cittror och harpor, och deras sång klingade så munter som barnskratt och så sorglös som lärkkvitter. Då herdarna hörde detta, stego de upp för att gå till bergstaden, där de voro hemma, och berätta om undret.

De sökte sig fram på en smal, slingrande stig, och den gamla sibyllan följde dem. Med ens blef det ljust däruppe på berget. En stor, klar stjärna tände sig midt öfver det, och staden på dess topp skimrade som silfver i stjärnljuset. Alla de irrande änglaflockarna skyndade ditåt under jubelrop, och herdarna påskyndade sina steg, så att de nästan sprungo. Då de hunnit staden, funno de att änglarna samlat sig öfver ett lågt stall i närheten af

stadsporten. Det var en usel byggnad med tak af halm och nakna klippan till bakvägg. Häröfver stod stjärnan, och hit flockade sig allt flera och flera änglar. Somliga satte sig på halmtaket eller slogo ned på den branta bergväggen bakom huset, andra höllo sig med fladdrande vingar sväfvande öfver det. Högt, högt uppe var luften förklarad af de strålande vingarna.

I samma ögonblick, som stjärnan tändes öfver bergstaden, vaknade hela naturen, och männen, som stodo på Kapitoliums höjd, kunde ej undgå att märka det. De kände friska, men smekande vindar genomfara rymden, ljufva vällukter strömmade upp omkring dem, träd susade, Tibern började sorla, stjärnorna strålade, och månen stod med ens högt på himlen och upplyste världen. Och ur skyn kommo de två dufvorna nedsvingande och satte sig på kejsarens skuldra.

Då detta under skedde, reste sig Augustus i stolt glädje, men hans vänner och slafvar störtade på knä. »Ave Cesar!» ropade de. »Din genius har svarat dig. Du är den gud, som skall tillbedjas på höjden af Kapitolium.»

Och hyllningen, som de hänryckta männen tilljublade kejsaren, var så högljudd, att den gamla sibyllan hörde den. Den väckte henne ur hennes syner. Hon reste sig från sin plats på klippranden och gick fram ibland människorna. Det var, som hade en mörk sky stigit upp från bråddjupet och störtat ned öfver bergshöjden. Hon var förfärande i sin ålderdom. Sträft hår hängde i glesa testar

kring hennes hufvud, lemmarnas ledknotor voro förstorade, och den mörknade huden klädde kroppen, hård som träbark, med rynka vid rynka.

Men väldig och vördnadsbjudande skred hon fram emot kejsaren. Med den ena handen fattade hon om hans handled, med den andra pekade hon hän mot den fjärran östern.

»Se!» befallde hon honom, och kejsaren upplyfte sina ögon och såg. Rymden öppnade sig för hans blickar, och de trängde bort till fjärran österland. Och han såg ett torftigt stall under en brant klippvägg och i den öppna dörren några knäböjande herdar. Inne i stallet såg han en ung mor på knä framför ett litet barn, som låg på en halmkärfve på golfvet.

Och sibyllans stora, knotiga fingrar pekade hän mot detta fattiga barn.

»Ave Cesar!» sade sibyllan med ett hånskratt. »Där är den gud, som skall tillbedjas på höjden af Kapitolium!»

Då ryggade Augustus tillbaka för henne som för en vansinnig.

Men öfver sibyllan föll den mäktiga siaranden. Hennes skumma ögon började brinna, hennes händer sträcktes mot himmelen, hennes stämma förändrades, så att den ej tycktes vara hennes egen, utan hade sådan klang och kraft, att den kunde hafva hörts öfver hela världen. Och hon uttalade ord, som hon tycktes läsa uppe bland stjärnorna:

»På Kapitoliums höjd skall världsförnyaren dyrkas,
Krist eller Antikrist, men icke bräckliga mänskor.»

Då hon hade sagt detta, skred hon bort mellan de skräckslagna männen och gick långsamt ned för bergshöjden och försvann.

Men Augustus lät nästa dag strängeligen förbjuda folket att resa honom något tempel på Kapitolium. I dess ställe byggde han där en helgedom åt det nyfödda gudabarnet och kallade den himmelens altare, Ara cœli.

DE VISE MÄNNENS BRUNN

I DET GAMLA JUDALAND gick torkan omkring, hålögd och bitter, mellan skrumpna tistlar och gulnadt gräs.

Det var sommartid. Solen sken ned på skugglösa bergsryggar, den minsta vind ref upp täta skyar af kalkdamm ur den hvitgråa marken, hjordarna stodo samlade i dalarna vid de utsinade bäckarna.

Torkan gick omkring och synade vattenförråden. Hon vandrade bort till Salomos dammar och såg suckande, att de ännu höllo en massa vatten inom sina klippstränder. Därpå gick hon ned till den berömda Davidsbrunnen vid Betlehem och fann vatten äfven där. Sedan vandrade hon med släpande steg framåt stora landsvägen, som leder från Betlehem till Jerusalem.

Då hon var kommen ungefär halfvägs, såg hon De vise männens brunn, där den ligger tätt vid vägkanten, och hon märkte genast, att den var nära att sina ut. Torkan satte sig på brunnskaret, som

består af en enda stor, urholkad sten, och såg ned i brunnen. Den blanka vattenspegeln, som eljest brukade synas helt nära öppningen, hade sjunkit djupt ned, och slem och dy från bottnen gjorde den oren och oklar.

Då brunnen såg torkans brunbrända ansikte afmåla sig på dess matta spegel, gaf den till ett skvalpande af ångest.

»Jag undrar, när det kan vara ute med dig,» sade torkan. »Du kan väl ej finna reda på någon vattenåder därnere i djupet, som kommer och ger dig nytt lif. Och om regn kan det, Gud vare lof, ej bli tal, förrän om två, tre månader.»

»Du kan vara lugn,» suckade brunnen. »Ingenting kan hjälpa mig. Det skulle minst behöfvas ett källsprång från paradiset.»

»Då skall jag ej öfvergifva dig, förrän allt är slut,» sade torkan. Hon såg, att den gamla brunnen var på sitt yttersta, och nu ville hon ha den glädjen att se den dö bort droppe för droppe.

Hon satte sig välbehagligt tillrätta på brunnskaret och gladde sig åt att höra hur brunnen suckade nere i djupet. Hon hade också stor hugnad af att se törstiga vandrare komma fram till brunnskaret, sänka ned ämbaret och draga upp det igen med endast några droppar dyblandadt vatten på dess botten.

Så gick hela dagen, och då mörkret föll på, såg torkan åter ned i brunnen. Det blänkte ännu litet vatten därnere. »Jag stannar här natten öfver,» ropade hon. »Gör dig ingen brådska! Då det

blir så ljust, att jag kan se ned i dig igen, är jag säker på att det är ute med dig.»

Torkan kurade ihop sig på brunnstaket, medan den heta natten, som kändes ännu grymmare och pinsammare än dagen, nedsteg öfver Judaland. Hundar och schakaler tjöto utan uppehåll, och törstiga kor och åsnor svarade dem ur sina varma stall. Då vinden stundom rörde sig, bragte den ingen svalka, utan var het och kvalmig som ett stort, sofvande vidunders flämtande andedräkt.

Men stjärnorna lyste med den allra ljufvaste glans, och en liten blänkande nymåne spred ett skönt, grönblått ljus öfver de grå kullarna. Och i detta sken såg torkan en stor karavan komma tågande upp mot kullen, där De vise männens brunn var belägen.

Torkan satt och såg på det långa tåget och fröjdade sig ånyo vid tanken på all den törst, som kom upp mot brunnen och som ej skulle finna en droppe vatten för att bli läskad. Där kommo så många djur och förare, att de skulle hafva kunnat tömma brunnen, äfven om den varit alldeles full. Plötsligen började hon tycka, att det var något ovanligt, något spöklikt med denna karavan, som tågade fram genom natten. Alla kamelerna kommo först till synes på en kulle, som stod rätt upp mot horisonten: det var, som hade de kommit ned från himmelen. De syntes också större än vanliga kameler och buro alltför lätt de ofantliga bördor, som tyngde dem.

Men hon kunde dock ej förstå annat, än att de voro fullt verkliga, hon såg dem ju alldeles tydligt. Hon kunde till och med se, att de tre främsta djuren voro dromedarer med grått, glänsande skinn och att dessa voro rikt betslade, sadlade med fransade mattor och ridna af sköna förnäma ryttare.

Hela tåget stannade vid brunnen, dromedarerna lade sig ned på marken med tre tvära knyckar, och deras ryttare stego af. Packkamelerna förblefvo stående, och allt som de samlades, tycktes de bilda ett oöfverskådligt snår af höga halsar och pucklar och besynnerligt uppstaplade packningar.

De tre dromedarryttarna kommo genast upp till torkan och hälsade henne genom att lägga handen på panna och bröst. Hon såg, att de buro bländhvita dräkter och ofantliga turbaner, i hvilkas öfre kant var fästad en klart glimmande stjärna, hvilken lyste, som om den varit tagen direkt från himmelen.

»Vi komma från ett aflägset land,» sade den ene af främlingarna, »och vi bedja dig säga oss, om detta verkligen är De vise männens brunn.»

»Den kallas så i dag,» sade torkan, »men i morgon finnes här ej mer någon brunn. Den skall dö i natt.»

»Jag kan förstå detta, eftersom jag ser dig här,» sade mannen. »Men är då ej detta en af de heliga brunnarna, som aldrig utsina? Eller hvarifrån har den fått sitt namn?»

»Jag vet, att den är helig,» sade torkan, »men hvad kan det hjälpa? De tre vise äro i paradiset.»

De tre resande sågo på hvarandra. »Känner du verkligen den gamla brunnens historia?» frågade de.

»Jag känner alla brunnars och källors och bäckars och åars historia,» sade torkan stolt.

»Gör oss då ett nöje och berätta den!» bådo främlingarna. Och de satte sig ned omkring den gamla fienden till allt växande och lyssnade.

Torkan harskade sig och kröp upp på brunnskaret som en sagoförtäljare på sin höga stol och började sin berättelse.

»I Gabes i Medien, en stad, som ligger vid gränsen af öknen och därför ofta varit mig en kär fristad, lefde för många år sedan tre män, som voro beryktade för sin visdom. De voro också mycket fattiga, hvilket var ett ovanligt förhållande, ty i Gabes hölls kunskapen högt i ära och betalades väl. Men för dessa män kunde det knappast vara annorlunda, ty en af dem var öfvermåttan gammal, en var behäftad med spetälska, och den tredje var en svart, tjockläppad neger. Människor ansågo den förste alltför gammal för att kunna lära dem något, den andre undveko de af fruktan för smitta, och den tredje ville de ej lyssna till, därför att de trodde sig veta, att aldrig någon visdom hade kommit från Etiopien.

De tre vise slöto sig emellertid samman i sin olycka. De tiggde om dagarna vid samma tempel-

port och sofvo om nätterna på samma tak. På detta sätt hade de åtminstone tillfälle att förkorta tiden genom att tillsammans begrunda allt underbart, som de märkte hos tingen och människorna.

En natt, då de sofvo sida vid sida på ett tak, som var tätt beväxt med röd, döfvande vallmo, vaknade den äldste af dem, och knappast hade han kastat en blick omkring sig, förrän han väckte de båda andra.

'Prisad vare vår fattigdom, som nödgar oss att sofva ute i det fria!' sade han till dem. 'Vaknen och upplyften edra blickar till himmelen!'

Nåväl,» sade torkan med en smula mildare röst, »detta var en natt, som ingen, som har sett den, någonsin kan förgäta. Rymden var så ljus, att himlen, som oftast liknar ett fast hvalf, syntes djup och genomskinlig och fylld med vågor som ett haf. Ljuset svallade fram och åter där, och stjärnorna sågos simma på olika djup, somliga inne bland ljusvågorna, somliga på deras yta.

Men längst borta och högst uppe sågo de tre männen ett svagt mörker visa sig. Och detta mörker for genom rymden som en boll och kom allt närmare, och allt som bollen närmade sig, började den ljusna, men den ljusnade så som rosor — måtte Gud låta dem alla förvissna! — då de springa ut ur knoppen. Den blef allt större, och det mörka höljet omkring den sprängdes så småningom, och ljus brast ut i fyra klara blad på dess sidor. Ändtligen, då den var kommen så långt ned som den närmaste af stjärnorna, stannade den. Då böjde sig de mörka

flikarna alldeles åt sidan, och den vecklade ut blad på blad af skönt strålande, rosenfärgadt ljus, till dess att den låg färdig och lyste som en stjärna bland stjärnorna.

Då de fattiga männen sågo detta, sade dem deras visdom, att i denna stund föddes på jorden en mäktig konung, en, hvars makt skulle stiga högre än Cyrus eller Alexanders. Och de sade till hvarandra: 'Låtom oss gå till den nyföddes fader och moder och säga dem, hvad vi hafva sett! Törhända att de då löna oss med en pung mynt eller med ett armband af guld.'

De fattade sina långa vandringsstafvar och begåfvo sig på väg. De vandrade genom staden och ut genom stadsporten, men där kände de sig villrådiga för ett ögonblick, ty nu utbredde sig framför dem den stora, torra, ljufliga öknen, som människorna afsky. Då sågo de den nya stjärnan kasta en smal strimma af ljus nedöfver ökensanden, och de vandrade förtröstansfullt framåt med stjärnan som vägvisare.

De gingo fram hela natten öfver det vida sandfältet, och under hela vandringen talade de om den unge, nyfödde konungen, som de skulle finna sofvande i en vagga af guld, lekande med ädelstenar. De förkortade nattens timmar genom att tala om huru de skulle träda fram för hans fader, konungen, och hans moder, drottningen, och säga dem, att himlen bådade deras son styrka och makt och skönhet och lycka, större än Salomos.

De yfdes öfver att Gud hade kallat dem att se stjärnan. De sade sig, att den nyföddes föräldrar ej kunde löna dem med mindre än tjugu pungar guld, kanske skulle de till och med ge dem så mycket, att de ej mer behöfde känna fattigdomens kval.

Jag låg på lur i öknen som ett lejon,» sade torkan, »och ämnade kasta mig öfver dessa vandrare med alla törstens kval, men de undgingo mig. Stjärnan ledde dem hela natten, och på morgonen, då himmelen ljusnade och de andra stjärnorna bleknade, höll den sig envist kvar och lyste öfver öknen, ända tills den hade fört dem fram till en oas, där de funno en källa och bärande fruktträd. Där hvilade de hela dagen, och först mot natten, då de åter sågo stjärnstrimman randa ökensanden, gingo de vidare.

Efter människosätt att se,» fortfor torkan, »var det en ljuf vandring. Stjärnan förde dem så, att de hvarken behöfde törsta eller hungra. Hon ledde dem förbi de skarpa tistlarna, hon undvek den djupa, lösa flygsanden, de sluppo det skarpa solskenet och de heta ökenstormarna. De tre vise sade ständigt till hvarandra: 'Gud skyddar oss och välsignar vår vandring. Vi äro hans sändemän.'

Men så småningom fick jag dock makt med dem,» fortfor torkan. »Dessa stjärnvandrares hjärtan förvandlades till en sådan torr öken, som den de genomvandrade. De fylldes med ofruktbar stolthet och ödeläggande girighet.

'Vi äro Guds sändemän,' upprepade de tre

vise, 'den nyfödde konungens fader lönar oss ej för högt, om han skänker oss en karavan, lastad med guld.'

Ändtligen förde dem stjärnan öfver den mångberömda Jordanfloden och upp bland Judalandets kullar. Och en natt blef den stående öfver den lilla staden Betlehem, som låg och glänste bland gröna olivträd på en bergkulle.

De tre vise sågo sig om efter slott och befästade torn och murar och allt sådant, som tillhör en kungastad, men däraf sågo de intet. Och än värre var, att stjärnljuset ej ens ledde dem in till staden, utan stannade framför en grotta vid vägkanten. Där gled det milda ljuset in genom öppningen och visade de tre vandrarna ett litet barn, som låg i sin moders sköte och söfdes till ro.

Men ehuru nu de tre vise sågo, att stjärnljuset omslöt barnets hufvud såsom en krona, blefvo de stående utanför grottan. De gingo ej in för att förutspå den lille ära och kungariken. De vände sig bort utan att förråda sin närvaro, de flydde från barnet och gingo åter utför kullen.

'Äro vi utgångna till tiggare, lika ringa och fattiga som vi själfva?' sade de. 'Har Gud fört oss hit, för att vi skulle gäckas med honom och förutspå heder åt en fåraherdes son? Detta barn skall aldrig nå högre än att vakta sin hjord här i dalarna.»

Torkan höll inne och nickade bekräftande till sina åhörare. Har jag ej rätt? tycktes hon vilja

säga. Det ges något, som är torrare än ökensanden. Men intet är ofruktbarare än människohjärtat.

»De tre vise hade ej gått långt, förrän de tänkte, att de gått vilse och ej följt stjärnan rätteligen,» fortfor torkan. »Och de vände sina ögon uppåt för att återfinna stjärnan och den rätta leden. Men då var stjärnan, som de hade följt allt från österlandet, försvunnen från himmelen.

De trenne främlingarna gjorde en häftig rörelse, deras ansikten uttryckte ett djupt lidande.

»Det, som nu skedde,» fortfor den talande, »är efter människosätt att döma törhända en glädje. Det vissa är, att då de tre männen ej mer sågo stjärnan, förstodo de genast, att de hade syndat mot Gud. Och det skedde med dem,» fortfor torkan rysande, »såsom det sker med marken om hösten, då de starka regnen börja. De darrade af skräck som för blixt och åska, deras väsen uppmjukades, ödmjukheten sköt upp som grönt gräs i deras sinnen.

Tre dagar och nätter vandrade de omkring i landet för att finna barnet, som de skulle tillbedja. Men stjärnan visade sig ej för dem, de förvillade sig allt mer, och de kände den största sorg och förtviflan. På tredje natten kommo de fram till denna brunn för att dricka. Och då hade Gud förlåtit dem deras synd, så att, då de böjde sig fram öfver vattnet, sågo de djupt därnere spegelbilden af stjärnan, som hade fört dem från österlanden.

Genast sågo de den äfven på himmelen, och

den förde dem på nytt till grottan i Betlehem, och de knäföllo för barnet och sade: 'Vi bringa dig guldskålar fulla af rökelse och kosteliga kryddor. Du skall blifva den största konung, som lefvat på jorden allt från dess skapelse till dess undergång.' Då lade barnet sin hand på deras nedböjda hufvuden, och då de reste sig, se, då hade det gifvit dem gåfvor, större än en konung kunnat skänka. Ty den gamle tiggaren hade blifvit ung, och den spetälske var frisk, och den svarte var en skön, hvit man. Och man säger, att de voro så härliga, att de drogo bort och blefvo konungar hvar och en i sitt rike.»

Torkan höll inne med sin berättelse, och de tre främlingarna prisade henne. »Du har berättat väl,» sade de.

»Men det förvånar mig,» sade den ene, »att de tre vise ej göra något för brunnen, som visade dem stjärnan. Skola de alldeles glömma en sådan välgärning?»

»Bör ej denna brunn ständigt finnas,» sade den andre främlingen, »för att påminna människorna, att lyckan, som förloras på stolthetens höjder, låter sig återfinnas i ödmjukhetens djup?»

»Äro de hädangångna sämre än de lefvande?» sade den tredje. »Dör tacksamheten hos dem, som lefva i paradiset?»

Men då de sade detta, for torkan upp med ett skri. Hon hade känt igen främlingarna, hon förstod, hvilka de resande voro. Och hon flydde bort som en rasande för att ej behöfva se hur de

tre vise männen kallade sina tjänare och ledde fram till brunnen sina kameler, som alla voro lastade med vattensäckar, och fyllde den arma, bortdöende brunnen med vatten, som de hade hämtat från paradiset.

BETLEHEMS BARN

UTANFÖR STADSPORTEN i Betlehem stod en romersk krigsknekt på vakt. Han var iförd harnesk och hjälm, bar ett kort svärd vid sidan och höll ett långt spjut i handen. Hela dagen stod han nästan orörlig, så att man verkligen kunde tro honom vara en man af järn. Stadsfolket gick ut och in genom porten, tiggare slogo sig ned i skuggan under porthvalfvet, fruktförsäljare och vinhandlare satte ned sina korgar och käril på marken bredvid krigsknekten, men han gjorde sig knappast besvär med att vända på hufvudet för att se efter dem.

Inte är det där något att betrakta, tycktes han vilja säga. Hvad bryr jag mig om er, som arbeta och föra handel och komma drifvande med oljekrukor och vinsäckar! Låt mig få se en krigshär, som ställer upp sig för att gå emot fienden! Låt mig få se vimlet och den heta striden, då en ryttartrupp kastar sig öfver en skara fotfolk! Låt mig få se de tappra, som ila fram med stormstegarna för att bestiga murarna i en belägrad stad! Ingen-

ting kan fröjda mina ögon annat än kriget. Jag längtar efter att se Roms örnar blänka i luften. Jag längtar efter kopparlurarnas dån, efter de skinande vapnen, efter blodets röda stänk.

Alldeles utanför stadsporten vidtog ett präktigt fält, som var öfvervuxet med liljor. Krigsknekten stod hvarje dag med blickarna riktade mot just detta fält, men han tänkte ej ett ögonblick på att beundra blommornas utomordentliga skönhet. Ibland märkte han, att de förbigående stannade och fröjdade sig åt liljorna, och då förvånade han sig öfver att de fördröjde sin vandring för att beskåda något så obetydligt. Dessa människor veta ej hvad som är skönt, tänkte han.

Och vid det han tänkte detta, såg han ej mer för sina ögon de grönskande fälten och olivkullarna rundt omkring Betlehem, utan han drömde sig bort till en brännhet öken i det solrika Libyen. Han såg en legion soldater i en lång, rät linje draga fram öfver den gula, spårlösa sanden. Ingenstädes fanns skydd för solstrålarna, ingenstädes en läskande källa, ingenstädes sågs en gräns för öknen eller ett mål för vandringen. Han såg soldaterna, utmattade af hunger och törst, vandra framåt med vacklande steg. Han såg den ene efter den andre af dem störta omkull, fälld till marken af den glödande solhettan. Men trots allt detta tågade dock truppen stadigt framåt utan att tveka, utan att tänka på att svika fältherren och vända tillbaka.

Se där, hvad som är skönt! tänkte krigsknekten. Se där, hvad som är värdt en blick af en tapper man!

Medan krigsknekten dag efter dag stod på post på samma plats, hade han det bästa tillfälle att betrakta de vackra barnen, som lekte omkring honom. Men det var med barnen som med blommorna. Han förstod ej, att det kunde vara mödan värdt att betrakta dem. Hvad är detta att glädjas åt? tänkte han, då han såg människor le vid att de betraktade barnens lekar. Det är besynnerligt, att någon kan göra sig glädje af ett intet.

En dag, då krigsknekten som vanligt stod på sin post utanför stadsporten, fick han se en liten pilt, som kunde vara omkring tre år gammal, komma ut på ängen för att leka. Det var ett fattigt barn, som var klädt i ett litet fårskinn, och som lekte alldeles ensamt. Soldaten stod och gaf akt på denne nykomne, nästan utan att han själf märkte det. Det första han fäste sig vid var, att den lille sprang så lätt öfver fältet, att han tycktes sväfva på grässtråens toppar. Men då han sedan började följa med hans lekar, blef han ännu mer förvånad. »Vid mitt svärd,» sade han till sist, »detta barn leker ej som andra! Hvad kan det vara, som det sysslar med?»

Barnet lekte på endast ett par stegs afstånd från krigsknekten, så att han kunde ge akt på hvad det företog sig. Han såg hur det sträckte ut handen för att infånga ett bi, som satt på randen af en blomma och var så tungt lastadt med frömjöl, att det knappast förmådde lyfta vingarna till flykt. Han såg till sin stora förvåning, att biet lät sig tagas utan att försöka undfly och utan att

bruka sin gadd. Men då den lille väl höll biet mellan sina fingrar, sprang han bort till en rämna i stadsmuren, där en samling bin hade sin bostad, och satte ned det där utanför. Och så snart han på detta sätt hade hjälpt ett bi, skyndade han att bistå ett annat. Hela dagen såg soldaten honom infånga bin och bära dem till deras hem.

Den där pilten är sannerligen dåraktigare än någon, som jag hittills skådat, tänkte krigsknekten. Hur det kan det falla honom in att försöka hjälpa dessa bin, som så väl kunna reda sig honom förutan, och som till på köpet kunna sticka honom med sin gadd? Hvad skall det bli för en människa af den där, om han får lefva?

Den lille kom igen dag efter dag och lekte ute på ängen, och krigsknekten kunde ej låta bli att förundra sig öfver honom och hans lekar. Det är bra besynnerligt, tänkte han, jag har nu stått vakt vid denna port i fulla tre år, och ända hittills har jag ej sett något, som kunnat upptaga mina tankar förutom detta barn.

Men krigsknekten var på intet sätt glad åt barnet. Tvärtom kom den lille honom att tänka på en förfärlig spådom af en gammal judisk siare. Denne hade nämligen förutsagt, att en tid af fred en gång skulle sänka sig öfver jorden. Under en tidrymd af tusen år skulle intet blod utgjutas, intet krig föras, utan människorna skulle älska hvarandra som bröder. Då krigsknekten tänkte på att något så fasansfullt kunde gå i verkställighet, ilade

en rysning genom hans kropp, och han grep hårdt om spjutet liksom för att söka ett stöd.

Och nu, ju mer krigsknekten såg af den lille och hans lekar, desto oftare kom han att tänka på den tusenåriga fredens rike. Visserligen fruktade han ej, att det redan kunde vara kommet, men han tyckte ej om att behöfva tänka på något så afskyvärdt.

En dag, då den lille lekte bland blommorna ute på det vackra fältet, kom en mycket hård regnskur smattrande ned ur molnen. Då han märkte hur stora och tunga de droppar voro, som slogo ned på de ömtåliga liljorna, tycktes han bli orolig för sina vackra vänner. Han skyndade bort till den största och skönaste ibland dem och böjde den styfva stängeln, som uppbar blommorna, ned mot jorden, så att regndropparna träffade kalkarnas undersida. Och så snart han hade förfarit på detta sätt med ett blomstånd, skyndade han till ett annat och böjde dess stängel på samma sätt, så att blomkalkarna vändes mot jorden. Och så till ett tredje och ett fjärde, till dess att alla ängens blommor voro skyddade mot det häftiga regnet.

Krigsknekten log inom sig, då han såg gossens arbete. »Jag är rädd för att liljorna ej bli honom tacksamma för detta,» sade han. »Hvarje stängel är naturligtvis afbruten. Det kan ej gå an att böja dessa styfva växter på detta sätt.»

Men då regnskuren ändtligen upphörde, såg krigsknekten den lille gossen skynda fram till liljorna och resa upp dem. Och till hans obeskrifliga

förvåning böjde barnet utan den minsta svårighet de styfva stänglarna räta. Det visade sig, att ingen enda af dem var bruten eller skadad. Han skyndade från blomma till blomma, och alla de räddade liljorna strålade snart i full glans öfver ängen.

Då krigsknekten såg detta, öfverfölls han af en besynnerlig vrede. Se, ett sådant barn! tänkte han. Det är otroligt, att det kan företaga sig något så vansinnigt. Hvad skall det bli för en man af den där, som inte en gång kan tåla att se en lilja förstöras? Hur skulle det aflöpa, om en sådan där måste gå ut i krig? Hvad skulle han taga sig till, om man befallde honom att sätta eld på ett hus, uppfylldt af kvinnor och barn, eller att borra i sank ett skepp, som flyter på vattnet med hela sin besättning ombord?

Åter kom han att tänka på den gamla profetian, och han började frukta, att den tid ändå verkligen kunde vara kommen, då den skulle gå i uppfyllelse. Eftersom ett barn är kommet sådant som detta, tänkte han, så är kanske denna förfärliga tid helt nära. Det råder redan nu fred öfver hela världen, och säkerligen skall krigets dag aldrig mer uppgå. Hädanefter skola alla människor vara af samma sinnelag som detta barn. De skola frukta för att skada hvarandra, ja, de skola icke en gång ha hjärta att förstöra ett bi eller en blomma. Inga stora bragder skola komma att utöfvas. Inga härliga segrar skola vinnas, och ingen lysande triumfator skall tåga upp på Kapitolium. Det skall ej mera ges något att efterlängta för en tapper man.

Och krigsknekten, som alltjämt hoppades att snart få upplefva nya krig och längtade efter att genom hjältedater svinga sig upp till makt och rikedom, kände sig så uppretad på den lille treåringen, att han hotande sträckte spjutet efter honom, nästa gång han sprang förbi.

En annan dag åter var det hvarken bin eller liljor, som den lille sökte att bistå, utan han företog sig något, som föreföll krigsknekten ännu mycket mer onödigt och otacksamt.

Det var en förfärligt varm dag, och solstrålarna, som föllo på soldatens hjälm och harnesk, upphettade dem så, att det kändes, som bure han på sig en dräkt af eld. För de förbigående såg det ut, som om han skulle lida förskräckligt af värmen. Hans ögon stodo blodsprängda ut ur hufvudet, och skinnet på hans läppar skrumpnade, men krigsknekten, som var härdad att utstå den brännande hettan i Afrikas öknar, tyckte, att detta var en småsak, och det föll honom ej in att flytta sig från sin vanliga plats. Han fann tvärtom behag i att visa de förbigående, att han var så stark och uthållig, att han ej behöfde söka skydd mot solen.

Medan han på detta sätt stod och nära nog lät sig stekas lefvande, kom den lille gossen, som brukade leka på fältet, plötsligen fram till honom. Han visste väl, att legionären inte var någon af hans vänner, och han brukade akta sig för att komma inom räckhåll för hans spjut, men nu sprang han ända fram till honom, betraktade honom länge och noga och skyndade därpå i full fart bortåt

vägen. Då han om en stund kom tillbaka, höll han båda händerna utbredda som en skål och förde på så sätt med sig ett par droppar vatten.

Månne detta barn nu har tagit sig det orådet före att springa och hämta vatten åt mig? tänkte soldaten. Det saknar verkligen allt förstånd. Skulle inte en romersk legionär kunna tåla en smula värme! Hvad behöfver den där pilten springa omkring för att hjälpa dem, som ingen hjälp behöfva! Jag har ingen lust efter hans barmhärtighet. Jag önskar, att han och alla de, som likna honom, vore borta ur världen.

Den lille kom mycket sakta gående. Han höll sina fingrar hårdt sammantryckta, för att intet skulle skulle spillas bort eller rinna öfver. Allt under det att han närmade sig krigsknekten, höll han sina ögon ängsligt fästa på den lilla smula vatten, som han förde med sig, och såg alltså ej, att denne stod med hårdt rynkad panna och afvisande blickar. Ändtligen stannade han tätt framför legionären och bjöd honom vattnet.

Under det att han gått, hade hans tunga, ljusa lockar fallit allt längre ned öfver hans panna och ögon. Han skakade på hufvudet flera gånger för att få undan håret, så att han skulle bli i stånd att se upp. Då detta ändtligen lyckades honom och han varseblef det hårda uttrycket i krigsknektens ansikte, blef han dock ej skrämd, utan stod kvar och inbjöd honom med ett förtjusande leende att dricka af vattnet, som han förde med sig. Men krigsknekten kände ingen lust att mottaga en väl-

gärning af detta barn, som han betraktade som sin fiende. Han såg ej ned i dess vackra ansikte, utan stod stel och orörlig och gjorde ej min af att förstå hvad barnet ville göra för honom.

Men pilten kunde icke heller fatta, att den andre ville visa af honom. Han log alltjämt lika förtroendefullt, reste sig på tåspetsarna och sträckte händerna så mycket i höjden som möjligt, för att den storväxte soldaten lättare skulle komma åt vattnet.

Legionären åter kände sig så förolämpad öfver att ett barn ville hjälpa honom, att han grep om spjutet för att jaga den lille på flykten.

Men nu hände sig, att just i samma ögonblick hetta och solsken med en sådan häftighet strömmade ned öfver krigsknekten, att han såg röda flammor låga framför ögonen, och han kände hjärnan smälta inne i hufvudet. Han fruktade, att solen skulle mörda honom, om han ej i samma stund kunde finna någon lindring.

Och utom sig af skräck öfver den fara, hvari han sväfvade, kastade han ned spjutet på marken, fattade med båda händerna om barnet, lyfte upp det och sög till sig så mycket han kunde af vattnet, som det höll mellan händerna.

Det var väl endast ett par droppar han på detta sätt fick på tungan, men mer behöfdes ej heller. Så snart han smakat vattnet, for en ljuf svalka genom hans kropp, och han kände ej mer, att hjälm och harnesk brände och tyngde. Solstrålarna hade förlorat sin dödande makt. Hans

torra läppar blefvo åter mjuka, och de röda flammorna dansade ej mer för hans ögon.

Innan han hade haft tid att märka allt detta, hade han redan satt ned barnet, och det sprang åter och lekte borta på ängen. Nu började han förvånad säga till sig själf: »Hvad var det för ett vatten detta barn bjöd mig? Det var en härlig dryck. Jag måste verkligen visa det min tacksamhet.»

Men eftersom han hatade den lille, slog han snart bort dessa tankar. Det är ju blott ett barn, tänkte han, det vet ej, hvarför det handlar så eller så. Det leker endast den lek, som bäst behagar det. Får det måhända någon tacksamhet af bien eller af liljorna? För den piltens skull behöfver jag dock ej göra mig omak. Han vet ej ens, att han har bistått mig.

Han kände sig om möjligt än mer uppretad på barnet ett par ögonblick därefter, då han såg anföraren för de romerska soldater, som voro förlagda i Betlehem, komma ut genom porten. Se, tänkte han, hvilken fara som jag lupit genom den lilles tilltag! Om Voltigius hade kommit gående här förbi endast ett grand tidigare, hade han fått se mig stå med ett barn i famnen.

Höfvitsmannen gick emellertid rätt fram till krigsknekten och frågade honom om de här kunde tala samman, utan att någon lyssnade till dem. Han hade en hemlighet att meddela honom. »Om vi endast flytta oss tio steg från porten,» svarade krigsknekten, »så kan ingen höra oss.»

»Du vet,» sade höfvitsmannen, »att konung He-

rodes gång på gång har försökt att bemäktiga sig ett barn, som växer upp här i Betlehem. Hans siare och präster hafva sagt honom, att detta barn skall bestiga hans tron, och därjämte hafva de förutspått, att den nye konungen skall införa ett tusenårigt rike af fred och helighet. Du förstår alltså, att Herodes gärna vill göra honom oskadlig.»

»Ja, jag förstår,» sade krigsknekten ifrigt, »men detta måste ju vara den lättaste sak i världen.»

»Det skulle för visso vara mycket lätt,» sade höfvitsmannen, »om konungen endast visste hvilket af alla de barn, som finnas i Betlehem, som är det åsyftade.»

Krigsknektens panna lade sig i djupa veck. »Det är skada, att hans spåmän ej kunna upplysa om detta.»

»Men nu har Herodes funnit på en list, hvarigenom han tror sig kunna oskadliggöra den unge fridsfursten,» fortfor höfvitsmannen. »Han utlofvar en härlig gåfva åt hvar och en, som vill bistå honom.»

»Hvad helst Voltigius befaller, skall bli utfördt äfven utan lön eller gåfva,» sade soldaten.

»Jag tackar dig,» svarade höfvitsmannen. »Hör nu konungens plan! Han ämnar fira årsdagen af sin yngste sons födelse genom att anordna en fest, till hvilken alla gossebarn i Betlehem, som äro mellan två och tre år gamla, skola blifva inbjudna jämte sina mödrar. Och vid denna fest — — —»

Han afbröt sig och skrattade, då han såg det uttryck af leda, som öfverfor soldatens ansikte.

»Min vän,» fortfor han, »du behöfver ej frukta för att Herodes tänker använda oss som barnskötare. Böj nu ned ditt öra till min mun, så skall jag anförtro dig hans afsikter.»

Höfvitsmannen hviskade länge med krigsknekten, och då han hade meddelat honom allt, sade han:

»Jag behöfver väl ej säga dig, att den största tystlåtenhet är nödvändig, om ej hela företaget skall misslyckas.»

»Du vet, Voltigius, att du kan lita på mig,» sade krigsknekten.

Då anföraren hade aflägsnat sig och krigsknekten åter stod ensam på sin post, såg han sig om efter barnet. Det lekte alltjämt bland blommorna, och han öfverraskade sig med att tänka, att det sväfvade omkring dem så lätt och behagfullt som en fjäril.

Plötsligt började krigaren att skratta. »Det är sant,» sade han, »jag skall ej länge behöfva förarga mig öfver det där barnet. Det skall också blifva inbjudet till Herodes fest denna kväll.»

Krigsknekten stod kvar på sin post hela dagen, ända tills kvällen kom och det blef tid att stänga stadsportarna för natten.

Då detta var gjordt, vandrade han genom smala och mörka gator fram till ett präktigt palats, som Herodes ägde i Betlehem.

I det inre af det väldiga palatset fanns en

stor, stenlagd gård, som omkransades af byggnader, utmed hvilka löpte tre öppna gallerier, det ena ofvanför det andra. På det öfversta af dessa gallerier hade konungen bestämt att festen för de betlehemitiska barnen skulle äga rum.

Detta galleri var, likaledes på konungens uttryckliga befallning, förvandladt, så att det liknade en täckt gång i någon härlig lustgård. I taket slingrade vinrankor, från hvilka hängde yppiga drufklasar, och utmed väggar och pelare stodo små granat- och orangeträd, som voro öfverhöljda med mogna frukter. Golfven voro strödda med afplockade rosenblad, hvilka lågo tätt och mjukt som en matta, och utmed balustraden, utmed taklisten, utmed borden och de låga divanerna, öfverallt löpte girlander af hvita, strålande liljor.

I denna blomstergård stodo här och där stora marmorbassänger, där guld- och silfverglittrande fiskar lekte i genomskinligt vatten. I träden sutto brokiga fåglar från långt aflägsna länder, och i en bur fanns en gammal korp, som oupphörligen talade.

Då festen började, tågade barn och mödrar in på galleriet. Barnen hade genast vid inträdet i palatset blifvit smyckade i hvita dräkter med purpurbårder och fått kransar af rosor på sina mörklockiga hufvuden. Kvinnorna kommo in ståtliga i sina röda och blå dräkter, i sina hvita slöjor, som hängde ned från höga, toppiga hufvudbonader, besatta med guldmynt och kedjor. Somliga buro sitt barn högt uppsatt på skuldran, andra ledde sin son vid handen,

och några åter, hvilkas barn voro blyga och förfärade, hade lyft upp dem på sina armar.

Kvinnorna slogo sig ned på golfvet i galleriet. Så snart de hade tagit plats, kommo slafvar och nedsatte framför dem låga bord, på hvilka uppdukades utsökt mat och dryck, såsom det höfves på en konungs fest, och alla dessa lyckliga mödrar började äta och dricka utan att aflägga denna stolta, behagfulla värdighet, som är de betlehemitiska kvinnornas största prydnad.

Längs utmed galleriets vägg och nästan bortskymda af blomgirlander och fruktbelastade träd voro uppställda dubbla rader af krigsknektar i full rustning. De stodo fullkomligt orörliga, som om de ej hade något att göra med det, som försiggick omkring dem. Kvinnorna kunde dock ej underlåta att stundom kasta en undrande blick på denna skara af järnklädda. »Hvartill behöfvas de där?» hviskade de. »Menar Herodes, att vi ej veta att skicka oss? Tror han, att det behöfves en sådan mängd krigsknektar för att vaka öfver oss?»

Men andra hviskade tillbaka, att det var, som det skulle vara hos en konung. Herodes själf gaf aldrig en fest, utan att hela hans hus var uppfylldt af krigsknektar. Det var för att hedra dem, som de tungt beväpnade legionärerna stodo där och höllo vakt.

Under festens första stunder kände de små barnen sig blyga och osäkra och höllo sig stilla bredvid sina mödrar. Men snart började de sätta

sig i rörelse för att taga i besittning de härligheter, som Herodes bjöd dem.

Det var ett förtrolladt land, som konungen hade skapat för sina små gäster. Då de genomvandrade galleriet, funno de bikupor, hvilkas honung de kunde plundra, utan att ett enda vresigt bi hindrade dem. De funno träd, som bugande sänkte ned till dem sina fruktbelastade grenar. De funno i en vrå trollkonstnärer, som i ett nu trollade deras fickor fulla med leksaker, och i ett annat hörn af galleriet en djurtämjare, som visade dem ett par tigrar, så tama, att de kunde rida på deras rygg.

Men i detta paradis med alla dess fröjder fanns det dock intet, som så tilldrog sig de smås uppmärksamhet som den långa raden af krigsknektar, som stod orörlig utmed galleriets ena sida. Deras blickar fängslades af deras lysande hjälmar, af deras stränga, stolta ansikten, af deras korta svärd, som sutto instuckna i rikt utsirade slidor.

Allt under det att de lekte och rasade med hvarandra, tänkte de dock oupphörligen på krigsknektarna. De höllo sig ännu på afstånd från dem, men de längtade efter att få komma dem nära, att få se, om de voro lefvande och verkligen kunde röra sig.

Leken och festglädjen tilltog i hvarje ögonblick, men soldaterna stodo alltjämt orörliga. Det föreföll otroligt för de små, att människor kunde stå så nära dessa drufklasar och alla dessa läckerheter utan att sträcka ut en hand och gripa dem.

Ändtligen var det en af piltarna, som ej kunde behärska sin nyfikenhet. Han nalkades sakta och beredd till snabb flykt en af de järnklädda, och då soldaten alltjämt förblef orörlig, kom han allt närmare. Slutligen var han honom så nära, att han kunde fingra på hans sandalremmar och på hans benskenor.

Då, som om detta hade varit en oerhörd förbrytelse, satte sig på en gång alla dessa järnmänniskor i rörelse. I ett obeskrifligt raseri kastade de sig öfver barnen och grepo dem. Somliga svängde dem öfver sina hufvuden som kastvapen och slungade dem mellan lampor och girlander öfver galleriets balustrad ned till marken, där de dödades mot marmorbeläggningen. Några drogo sina svärd och genomborrade barnens hjärtan, andra åter krossade deras hufvuden mot väggen, innan de kastade dem ned på den nattmörka gården.

Under första ögonblicket efter öfverfallet förnams endast en djup tystnad. De små kropparna sväfvade ännu i luften, kvinnorna voro förstenade af häpnad. Men på en gång vaknade alla dessa olyckliga upp till att förstå hvad som hade händt, och de rusade med ett samfäldt förfärligt skri fram mot knektarna.

Där funnos ännu barn kvar uppe på galleriet, som ej hade blifvit infångade vid första anfallet. Krigsknektarna jagade dem, och deras mödrar kastade sig ned framför dem och fattade med bara händer om de blottade svärden för att afvända dödshugget. Några kvinnor, hvilkas barn redan

voro döda, störtade sig mot krigsknektarna, fattade dem vid strupen och försökte taga hämnd för sina små genom att strypa deras mördare.

Under denna vilda förvirring, medan förfärliga skrin ljödo genom palatset och de grymmaste blodsdåd utöfvades, stod krigsknekten, som brukade hålla vakt vid stadsporten, alldeles orörlig just vid början af trappan, som ledde ned från galleriet. Han deltog ej i striden och mördandet; endast mot de kvinnor, som hade lyckats rycka till sig sina barn och försökte fly med dem utför trappan, lyfte han svärdet, och blotta anblicken af honom, där han stod mörk och obeveklig, var så skrämmande, att de flyende hellre kastade sig ned öfver balustraden eller vände om in i stridsvimlet, än de utsatte sig för faran att tränga förbi honom.

Voltigius har sannerligen gjort rätt, som gifvit mig denna post, tänkte krigsknekten. En ung, obetänksam krigare skulle hafva lämnat sin plats och gifvit sig in i vimlet. Om jag hade låtit locka mig härifrån, skulle minst ett tiotal barn hafva undkommit.

Vid det han tänkte så, fästes hans uppmärksamhet på en ung kvinna, som hade ryckt till sig sitt barn och nu i snabb flykt kom rusande mot honom. Ingen af de legionärer, som hon måste rusa förbi, kunde stänga hennes väg, därför att de befunno sig i full kamp med andra kvinnor, och på så sätt hade hon nått fram till ändan af galleriet.

Se där en, som håller på att komma lyckligt

undan! tänkte krigsknekten. Hvarken hon eller barnet äro sårade. Om nu ej jag stode här — — —

Kvinnan kom emot krigsknekten med en fart, som om hon flöge, och han hade ej tid att tydligt uppfatta hennes eller barnets ansikte. Han endast sträckte ut svärdet mot dem, och med barnet i sina armar störtade hon däremot. Han väntade, att i nästa sekund både hon och barnet skulle falla genomborrade till marken.

Men i detsamma hörde soldaten ett ilsket surrande öfver sitt hufvud, och strax därpå kände han en häftig smärta i ena ögat. Den var så skarp och pinsam, att han blef bedöfvad, förvirrad, och svärdet föll ur hans hand ned på golfvet.

Han förde handen upp till ögat, fick fatt på ett bi och förstod, att det, som vållat den förfärliga smärtan, endast var stinget af det lilla djurets gadd. Han böjde sig blixtsnabbt ned efter svärdet, i hopp att det ännu ej skulle vara för sent att hejda de flyende.

Men det lilla biet hade gjort sin sak mycket väl. Under den korta tid, som det hade förblindat krigsknekten, hade den unga modern hunnit att rusa förbi honom nedåt trappan, och ehuru han med all hast skyndade efter henne, kunde han ej mer finna henne. Hon var försvunnen, och i hela det stora palatset kunde ingen upptäcka henne.

*

Nästa morgon stod krigsknekten jämte några af sina kamrater på vakt strax innanför stadsporten. Det var en tidig timme, och de tunga portarna voro nyligen öppnade. Men det föreföll, som om ingen hade väntat, att de skulle öppnas denna morgon, ty inga skaror af landtarbetare strömmade ut ur staden, såsom det eljest var vanligt om morgonen. Alla Betlehems invånare voro så uppfyllda af skräck öfver nattens blodbad, att ingen vågade lämna sitt hem.

»Vid mitt svärd,» sade soldaten, där han stod och stirrade inåt den trånga gatan, som ledde fram till porten, »jag tror, att Voltigius har fattat ett oklokt beslut. Det hade varit bättre, om han hållit portarna stängda och låtit genomsöka hvarje hus i staden, ända tills han funnit pilten, som lyckades undkomma från festen. Voltigius räknar på att hans föräldrar skola söka föra honom härifrån, så snart de få veta, att portarna stå öppna, och han hoppas, att jag skall kunna fånga honom just här i porten. Men jag fruktar för att detta ej är en klok beräkning. Hur lätt kan det ej lyckas dem att sticka undan ett barn!»

Och han undrade om de väl skulle försöka att gömma barnet i en åsnas fruktkorg eller i någon ofantlig oljekruka eller bland en karavans sädesbalar.

Medan han stod och väntade, att man skulle försöka öfverlista honom på detta sätt, blef han varse en man och en kvinna, som skyndsamt kommo nedåt gatan och närmade sig porten. De gingo fort

och kastade ängsliga blickar bakom sig, såsom vore de stadda på flykt undan någon fara. Mannen höll en yxa i handen, och han fattade om den med ett fast grepp, såsom vore han besluten att med våld bana sig fram, om någon stängde vägen för honom.

Men krigsknekten såg ej så mycket på mannen som på kvinnan. Han tänkte på att hon var lika högväxt som den unga modern, hvilken föregående kväll undkom honom. Han lade också märke till att hon bar klädningskjorteln uppkastad öfver hufvudet. Hon bär den kanske så, tänkte han, för att dölja, att hon håller ett barn på sin arm.

Ju närmare de kommo, desto tydligare såg krigsknekten barnet, som kvinnan bar på armen, afteckna sig under den upplyftade klädningen. Jag är viss om att det är hon, som i går kom undan, tänkte han. Jag hann ej att se hennes ansikte, men jag känner igen den höga gestalten. Och här kommer hon nu med barnet på armen utan att ens försöka att hålla det doldt. Jag hade ej vågat hoppas på en sådan lyckträff.

Mannen och kvinnan fortsatte sin snabba vandring ända fram till stadsporten. De hade tydligen ej väntat, att de skulle bli hejdade här, de ryckte till af skräck, då krigsknekten fällde sitt spjut framför dem och stängde dem vägen.

»Hvarför nekar du oss att vandra ut på fälten till vårt arbete?» frågade mannen.

»Du skall strax få gå,» sade soldaten, »jag måste blott först se hvad din hustru håller doldt under sin klädnad.»

»Hvad är det att se?» sade mannen. »Det är endast bröd och vin, som vi skola lefva af under dagen.»

»Du säger törhända sant,» sade soldaten, »men om det är så, hvarför vänder hon sig bort, hvarför låter hon mig ej godvilligt se hvad hon bär?»

»Jag vill ej, att du skall se det,» sade mannen. »Och jag råder dig, att du låter oss komma här förbi.»

I detsamma höjde mannen yxan, men kvinnan lade handen på hans arm.

»Inlåt dig ej i strid!» bad hon. »Jag vill försöka något annat. Jag skall låta honom se det jag bär, och jag är viss, att han ej kan göra det något ondt.»

Och med ett stolt och förtroendefullt leende vände hon sig mot soldaten och kastade undan en flik af sin klädnad.

I detsamma for soldaten tillbaka och stängde ögonen, liksom bländad af en stark glans. Det, som kvinnan höll doldt under sin klädnad, strålade mot honom så bländande hvitt, att han först ej visste hvad han såg.

»Jag trodde, att du höll ett barn på armen,» sade han.

»Du ser hvad jag bär,» genmälde kvinnan.

Då ändtligen såg soldaten, att detta, som bländade och lyste, endast var en knippa hvita liljor af samma slag, som växte ute på fältet. Men deras glans var mycket rikare och mer strålande. Han kunde knappt uthärda att betrakta dem.

Han stack in sin hand bland blommorna. Han kunde ej komma ifrån tanken, att det måste vara ett barn, som kvinnan bar, men han kände blott de svala blombladen.

Han kände sig bittert bedragen, och han skulle i vredesmod gärna ha fängslat både mannen och kvinnan, men han förstod, att han ej kunde ge något skäl för ett sådant handlingssätt.

Då kvinnan såg hans förvirring, sade hon: »Vill du nu låta oss gå?»

Krigsknekten tog tyst undan spjutet, som han höll framför portöppningen, och trädde åt sidan.

Men kvinnan drog åter sin klädnad fram öfver blommorna och betraktade på samma gång det hon bar på sin arm med ett huldt leende. »Jag visste, att du ej skulle kunna göra det något ondt, om du endast fick se det,» sade hon till krigsknekten.

Härpå skyndade de bort, men krigsknekten stod och såg efter dem, så länge de voro inom synhåll.

Och under det att han följde dem med blickarna, tyckte han sig åter viss, att hon ej bar på sin arm en knippa liljor utan ett verkligt lefvande barn.

Medan han ännu stod och såg efter de båda vandrarna, hörde han höga rop uppifrån gatan. Det var Voltigius och några af hans män, som kommo springande.

»Hejda dem!» ropade de. »Stäng porten för dem! Låt dem ej undkomma!»

Och då de hunno fram till krigsknekten, be-

rättade de, att de hade funnit den undkomne piltens spår. De hade nu sökt honom i hans hem, men då var han åter undflydd. De hade sett hans föräldrar skynda bort med honom. Fadern var en stark, gråskäggig man, som bar en yxa, modern var en högväxt kvinna, som höll barnet doldt under den uppkastade klädnaden.

I samma ögonblick Voltigius berättade detta, kom en beduin ridande in genom porten på en god häst. Krigsknekten rusade utan ett ord bort till ryttaren. Han ryckte honom våldsamt ned af hästen, kastade honom till marken, och med ett språng var han själf uppe i sadeln och jagade åstad bortåt vägen.

*

Ett par dagar därefter red krigsknekten fram genom den förfärliga bergöknen, som uppfyller södra delen af Judeen. Han förföljde alltjämt de tre flyktingarna från Betlehem, och han var utom sig öfver att denna fruktlösa jakt aldrig tog ett slut.

»Det ser sannerligen ut, som om dessa människor skulle ha förmåga att sjunka ned i jorden,» sade han knotande. »Hur många gånger har jag ej under dessa dagar varit dem så nära, att jag just ämnat slunga mitt spjut efter barnet, och likväl hafva de undkommit mig! Jag börjar tro, att jag aldrig skall hinna dem.»

Han kände sig modlös, likt en, som tror sig märka, att han kämpar mot något öfvermäktigt.

Han frågade sig om det kunde vara möjligt, att gudarna beskyddade dessa människor mot honom,

»Det är fåfäng möda. Låt mig vända om, innan jag förgås af hunger och törst i detta ödsliga land!» sade han gång på gång till sig själf.

Men då greps han af fruktan för det, som kunde möta honom vid hemkomsten, om han vände om med oförrättadt ärende. Det var han, som redan tvenne gånger hade låtit barnet undkomma. Det var ej troligt, att hvarken Voltigius eller Herodes skulle förlåta honom något sådant.

»Så länge som Herodes vet, att ett af Betlehems barn ännu lefver, skall han alltjämt lida af samma ängslan,» sade krigsknekten. »Det troligaste är, att han skall söka lindra sina kval genom att upphänga mig på korset.»

Det var en het middagsstund, och han led förfärligt af att rida fram i denna trädlösa bergstrakt på en väg, som slingrade sig i djupa dalklyftor, där inte en vind rörde sig. Både häst och ryttare voro färdiga att störta.

Sedan flera timmar hade krigsknekten förlorat hvarje spår af de flyende, och han kände sig mer modlös än någonsin.

Jag måste uppge det, tänkte han. Sannerligen jag tror, att det lönar mödan att vidare förfölja dem. De måste ändå förgås i denna förskräckliga ödemark.

Då han tänkte så, varseblef han i en klippvägg, som reste sig nära vägen, den hvälfda ingången till en grotta.

Han styrde genast sin häst fram till grottöppningen. Jag vill hvila ut en stund i den svala klipphålan, tänkte han. Kanske att jag sedan kan börja förföljandet med förnyad kraft.

Då han skulle gå in i grottan, öfverraskades han af något märkligt. På hvar sin sida om ingången växte tvenne sköna liljestånd. De stodo där höga och raka, fullsatta af blommor. De utsände en berusande honungsdoft, och en mängd bin surrade omkring dem.

Det var en så ovanlig syn i denna öken, att krigsknekten företog sig något utomordentligt. Han bröt af en stor, hvit blomma och tog den med sig in i klipphålan.

Grottan var hvarken djup eller mörk, och så snart han inträdde under dess hvalf, såg han, att där inne redan funnos trenne vandrare. Det var en man, en kvinna och ett barn, som lågo utsträckta på marken, försänkta i djup sömn.

Krigsknekten hade aldrig känt sitt hjärta bulta så som vid denna syn. Detta var just de tre flyktingar, som han så länge jagat. Han kände genast igen dem. Och här lågo de sofvande, ur stånd att försvara sig, helt och hållet i hans våld.

Hans svärd for rasslande ur slidan, och han böjde sig ned öfver det slumrande barnet.

Han förde svärdet sakta ned mot dess hjärta och måttade noga för att kunna affärda det med en enda stöt.

Midt i hugget hejdade han sig ett ögonblick för att se barnets ansikte. Då han nu visste sig säker om seger, kände han en grym njutning vid att betrakta sitt offer.

Men då han såg barnet, förökades om möjligt hans glädje, ty han kände igen den lille pilten, som han sett leka med bin och liljor på fältet utanför stadsporten.

Ja visst, tänkte han, jag borde hafva förstått detta hela tiden. Det är därför jag alltid hatat det här barnet. Detta är den bebådade fridsfursten.

Han sänkte åter svärdet, i det han tänkte: Då jag lägger ned detta barns hufvud inför Herodes, skall han göra mig till anförare för sin lifvakt.

Under det att han förde svärdspetsen allt närmare den sofvande, fröjdade han sig med att säga till sig själf: »Denna gång åtminstone skall ingen komma emellan och rycka honom ur mitt våld.»

Men krigsknekten höll ännu i sin hand liljan, som han hade brutit vid ingången till grottan, och under det han tänkte så, flög ett bi, som hade suttit gömdt i dess kalk, upp mot honom och for surrande gång på gång rundt om hans hufvud.

Krigsknekten ryckte till. Han kom på en gång ihåg bien, som den lille pilten hade burit hem, och han kom ihåg, att det var ett bi, som hade hjälpt barnet att undkomma från Herodes gästabud.

Denna tanke slog honom med förvåning. Han höll svärdet stilla och stod och lyssnade efter biet.

Nu hörde han ej mer det lilla djurets surrande. Men medan han stod där alldeles stilla, kom han att lägga märke till den starka, ljufva doften, som utströmmade från liljan, som han höll i handen.

Då kom han att tänka på liljorna, som den lille pilten hade bistått, och han kom ihåg, att det var en knippa liljor, som hade skymt undan barnet för hans blickar och hjälpt det att undkomma genom stadsporten.

Han blef alltmer tankfull, och han drog till sig svärdet.

»Bien och liljorna hafva vedergällt honom hans välgärningar,» hviskade han till sig själf.

Han kom att tänka på att den lille en gång hade bevisat äfven honom en välgärning, och en djup rodnad steg upp i hans ansikte.

»Kan en romersk legionär glömma att vedergälla en mottagen tjänst?» hviskade han.

Han kämpade en kort strid med sig själf. Han tänkte på Herodes och på sin egen lust att förinta den unge fridsfursten.

»Det anstår ej mig att döda detta barn, som har räddat mitt lif,» sade han dock till sist.

Och han böjde sig ned och lade sitt svärd vid barnets sida, på det att flyktingarna vid uppvaknandet skulle förstå hvilken fara de undgått.

Då såg han, att barnet var vaket. Det låg och betraktade honom med sina sköna ögon, hvilka tindrade som stjärnor.

Och krigsknekten böjde ett knä för barnet.

»Herre, du är den mäktige,» sade han. »Du är den starke segraren. Du är den, som gudarna älska. Du är den, som kan trampa på ormar och skorpioner.»

Han kysste hans fötter och gick sedan sakta ut ur grottan, medan den lille låg och såg efter honom med stora, förvånade barnaögon.

FLYKTEN TILL EGYPTEN

LÅNGT BORTA i en af österlandets öknar växte för många, många år sedan en palm, som var både ofantligt gammal och ofantligt hög. Alla, som drogo fram genom öknen, måste stanna och betrakta den, ty den var mycket större än andra palmer, och man brukade säga om den, att den förvisso skulle komma att blifva högre än obelisker och pyramider.

Där nu denna stora palm stod i sin enslighet och skådade ut öfver öknen, fick den en dag se något, som kom dess väldiga bladkrona att vagga fram och åter af förvåning på den smala stammen. Borta vid ökenranden kommo två ensamma människor vandrande. De voro ännu på det afstånd, då kameler synas så små som myror, men det var alldeles säkert två människor. Två, som voro främlingar i öknen, ty palmen kände ökenfolket; en man och en kvinna, som hvarken hade vägvisare eller lastdjur eller tält eller vattensäck.

»Sannerligen,» sade palmen till sig själf, »dessa båda äro hitkomna för att dö.»

Palmen kastade snabba blickar omkring sig. »Det förvånar mig,» sade den, »att lejonen ej redan äro ute för att jaga detta byte. Men jag ser ej ett enda vara i rörelse. Icke heller ser jag någon af öknens röfvare. Men de komma nog.»

»Det väntar dem en sjufaldig död,» tänkte palmen. »Lejonen skola sluka dem, ormarna stinga dem, törsten förtorka dem, sandstormen begrafva dem, röfvarna fälla dem, solstynget förbränna dem, fruktan förgöra dem.»

Och den försökte tänka på annat. Dessa människors öde gjorde den vemodig.

Men på hela öknens rymd, som låg utbredd under palmen, fanns intet, som den ej känt och betraktat sedan tusen år. Intet kunde fängsla dess uppmärksamhet. Den måste åter tänka på de båda vandrarna.

»Vid torkan och stormen,» sade palmen, anropande lifvets farligaste fiender, »hvad är det kvinnan bär på armen? Jag tror, att dessa dårar också föra med sig ett litet barn!»

Palmen, som var långsynt, som de gamla bruka vara, såg verkligen rätt. Kvinnan bar på armen ett barn, som lutade hufvudet mot hennes axel och sof.

»Barnet har ej en gång tillräckligt med kläder på sig,» sade palmen. »Jag ser, att modern vikit upp sin kjortel och kastat den öfver det. Hon har i stor brådska ryckt det upp ur dess bädd och rusat bort med det. Jag förstår det nu: dessa människor äro flyktingar.

Men de äro ändock dårar,» fortfor palmen. »Om ej en ängel beskyddar dem, borde de hellre hafva låtit fienderna göra sitt värsta mot dem, än de skulle hafva gifvit sig ut i öknen.

Jag kan tänka mig hur alltsammans tillgått. Mannen stod vid arbetet, barnet sof i vaggan, kvinnan hade gått ut för att hämta vatten. Då hon hunnit två steg utom dörren, har hon sett fiender komma anstormande. Hon har rusat tillbaka, hon har ryckt till sig barnet, ropat åt mannen att följa henne och begifvit sig af. Sedan hafva de varit på flykt flera dagar, de hafva helt säkert ej hvilat ett ögonblick. Ja, så har allt tillgått, men jag säger ändock, att om icke en ängel beskyddar dem — — —

De äro så rädda, att de ännu ej känna hvarken trötthet eller andra lidanden, men jag ser, hur törsten lyser ur deras ögon. Jag måtte väl känna igen en törstig människas ansikte.»

Och då palmen kom att tänka på törsten, gick en krampryckning genom dess långa stam, och de långa bladens tallösa flikar rullade ihop sig, som om de hållits öfver eld.

»Vore jag en människa,» sade den, »skulle jag aldrig våga mig ut i öknen. Den är bra modig, som vågar sig ut här utan att ha rötter, som nå ned till de aldrig sinande vattenådrorna. Här kan vara farligt äfven för palmer. Äfven för en sådan palm som jag.

Om jag kunde råda dem, skulle jag bedja dem vända om. Deras fiender kunna aldrig blifva

så grymma mot dem som öknen. Kanske de tro, att det är lätt att lefva i öknen. Men jag vet, att till och med jag understundom haft svårt att förblifva vid lif. Jag minnes en gång i min ungdom, då en stormil vräkte öfver mig ett helt berg af sand. Jag var nära att kväfvas. Om jag kunnat dö, skulle det blifvit min sista stund.»

Palmen fortfor att tänka högt, såsom gamla enslingar bruka.

»Jag hör en underbart melodisk susning ila fram genom min krona,» sade den. »Alla flikarna på mina blad måtte ha råkat i dallring. Jag vet ej hvad som genomfar mig vid åsynen af dessa stackars främlingar. Men denna bedröfvade kvinna är så skön. Hon för mig till minnes det underbaraste jag upplefvat.»

Och medan bladen fortforo att röra sig till en susande melodi, påminde sig palmen huru en gång, för mycket länge sedan, två strålande människor hade gästat oasen. Det var drottningen af Saba, som kommit dit, åtföljd af den vise Salomo. Den sköna drottningen skulle vända åter till sitt land, kungen hade följt henne på vägen, och nu skulle de skiljas. »Till minne af denna stund,» sade då drottningen, »sätter jag nu en dadelkärna i jorden, och jag vill, att därur skall komma en palm, som skall växa och lefva, ända till dess att i Judaland uppstår en konung, som är större än Salomo.» Och då hon sagt detta, hade hon stuckit ned kärnan i jorden, och hennes tårar hade vattnat den.

»Hur kan det komma sig, att jag tänker på detta just i dag?» sade palmen. »Skulle denna kvinna kunna vara så skön, att hon påminner om den härligaste af drottningar, om henne, på hvars ord jag växt och lefvat intill denna dag?

Jag hör mina blad susa allt starkare,» sade palmen, »och det låter vemodigt som en dödssång. Det är, som om de spådde, att någon snart skulle bort ur lifvet. Det är godt att veta, att det ej gäller mig, eftersom jag ej kan dö.»

Palmen antog, att dödssuset i bladen måste gälla de två ensamma vandrarna. Helt visst trodde de också själfva, att deras sista stund nalkades. Man såg det på den uppsyn de visade, då de vandrade förbi ett af de kamelskelett, som kantade vägen. Man såg det på de blickar de kastade efter ett par förbiflygande gamar. Det kunde ju ej vara annorlunda. De måste förgås.

De hade fått syn på palmen och oasen och skyndade nu ditåt för att finna vatten. Men då de ändtligen kommo fram, sjönko de samman i förtviflan, ty källan var uttorkad. Kvinnan lade utmattad ned barnet och satte sig gråtande vid källbrädden. Mannen kastade sig ned bredvid henne, han låg och hamrade på den torra jorden med sina båda näfvar. Palmen hörde hur de talade med hvarandra om att de måste dö.

Den hörde också af deras tal, att konung Herodes lät döda alla barn på två eller tre år af fruktan, att den store, väntade Judakonungen hade blifvit född.

»Det susar allt starkare i mina blad,» sade palmen. »Dessa stackars flyktingar se snart sin sista stund.»

Den förnam äfvenså, att de fruktade öknen. Mannen sade, att det hade varit bättre att stanna och kämpa med krigsknektarna än att fly hit. Han sade, att de sålunda skulle funnit en lättare död.

»Gud skall bistå oss,» sade kvinnan.

»Vi äro ensamma bland rofdjur och ormar,» sade mannen. »Vi hafva ej mat och ej vatten. Hur skall Gud kunna bistå oss?»

Han slet sina kläder af förtviflan och tryckte ansiktet mot marken. Han var hopplös som en man med ett dödssår i hjärtat.

Kvinnan satt upprätt med händerna knäppta öfver knäna. Men de blickar hon kastade utåt öknen talade om en tröstlöshet utan gränser.

Palmen hörde, att det vemodiga suset i dess blad blef allt starkare. Kvinnan måtte också hört det, ty hon vände sina ögon uppåt mot trädkronan. Och i detsamma lyfte hon ovillkorligen sina armar och händer.

»O, dadlar, dadlar!» ropade hon.

Det låg så stor längtan i rösten, att den gamla palmen skulle önskat, att den ej varit högre än ginsten och att dess dadlar varit så lätt åtkomliga som törnbuskens nypon. Den visste nog, att dess krona hängde full af dadelklasar, men hur skulle väl människor kunna nå upp till en sådan svindlande höjd?

Mannen hade redan sett hur oåtkomliga dadel-

klasarna hängde. Han lyfte ej en gång hufvudet. Han bad hustrun, att hon ej skulle längta efter det omöjliga.

Men barnet, som tultat omkring för sig själf och lekt med stickor och strå, hade hört moderns utrop.

Den lille kunde väl ej tänka sig, att hans moder ej skulle få allt hon önskade. Så snart man talade om dadlar, började han stirra på trädet. Han funderade och grubblade hur skulle han få ned dadlarna. Hans panna nära nog lade sig i veck under de ljusa lockarna. Ändtligen flög ett småleende öfver hans ansikte. Han hade funnit ut medlet. Han gick fram till palmen och smekte den med sin lilla hand och sade med ljuft barnslig röst:

»Palm, böj dig! Palm, böj dig!»

Men hvad var nu detta, hvad var detta? Palmbladen susade, som om en orkan farit genom dem, och uppför den långa palmstammen steg rysning på rysning. Och palmen kände, att den lille var den öfvermäktig. Den kunde ej motstå honom.

Och den bugade med sin långa stam inför barnet, såsom människor buga inför furstar. I en väldig båge sänkte den sig mot jorden och kom ändtligen så djupt ned, att den stora kronan med de dallrande bladen sopade ökensanden.

Barnet syntes hvarken förskräckt eller förvånadt, utan med ett fröjderop kom det och lossade klase efter klase ur den gamla palmens krona.

Då barnet tagit nog och trädet alltjämt kvar-

låg på marken, gick barnet åter fram, smekte det och sade med den ljufligaste röst:

»Palm, res dig! Palm, res dig!»

Och det stora trädet reste sig stilla och vördnadsfullt på sin spänstiga stam, allt medan bladen spelade som harpor.

»Nu vet jag för hvem de spela dödsmelodien,» sade den gamla palmen för sig själf, då den åter stod upprätt. »Det är ej för någon af dessa människor.»

Men mannen och kvinnan lågo på sina knän och prisade Gud.

»Du har sett vår ångest och förtagit den. Du är den starke, som böjer palmens stam såsom en rörstaf. För hvilken af våra fiender skola vi rädas, då din styrka skyddar oss?»

Nästa gång en karavan färdades genom öknen, sågo de resande, att den stora palmens bladkrona vissnat.

»Hur kan detta vara?» sade en resande. »Denna palm skulle ju ej dö, förrän den sett en konung, som är större än Salomo.»

»Törhända har den också sett honom,» svarade en annan af ökenfararna.

I NAZARET

EN GÅNG PÅ DEN TIDEN, då Jesus endast var fem år gammal, satt han på trappsteget utanför sin fars verkstad i Nazaret och var sysselsatt med att tillverka lergökar af en klimp smidig lera, som han hade fått af krukmakaren på andra sidan gatan. Han var så lycklig som aldrig förr, ty alla kvarterets barn hade sagt Jesus, att krukmakaren var en ogin man, som ej lät beveka sig hvarken af ljufva blickar eller af ord, insyltade i honung, och han hade aldrig vågat begära något af honom. Men se nu, han visste knappast hur det hade gått till: han hade endast stått på sin trappa och med längtan betraktat grannen, där han arbetade vid sina formar, och så hade denne kommit ut ur sin bod och skänkt honom så mycket lera, att det kunde ha räckt till att förfärdiga ett vinkärl.

På trappan utanför nästa hus satt Judas, som var ful och rödhårig och hade ansiktet fullt af blånader och kläderna fulla af rispor, som han skaffat sig under sina ständiga strider med gatpojkarna. För ögonblicket var han stilla, han hvar-

ken retades eller slogs, utan arbetade med ett stycke lera på samma sätt som Jesus. Men denna lera hade han ej kunnat skaffa sig själf: han tordes knappast så mycket som komma inför krukmakarens ögon, ty denne anklagade honom för att bruka kasta sten på hans sköra gods och skulle ha kört bort honom med käpprapp, utan det var Jesus, som hade delat sitt förråd med honom.

Alltsom de två barnen fingo sina lergökar färdiga, ställde de upp dem i en ring framför sig. De sågo ut så, som lergökar i alla tider sett ut, de hade en stor, rund klump att stå på i stället för fötter, korta stjärtar, ingen hals och nästan omärkliga vingar.

Men i alla fall visade sig genast en skillnad i de små kamraternas arbete. Judas fåglar voro så sneda, att de oupphörligen ramlade omkull, och hur han än arbetade med sina små hårda fingrar, kunde han ej få deras kroppar nätta och välformade. Han såg stundom förstulet bort till Jesus för att se hur han bar sig åt för att få sina fåglar så jämna och släta som ekbladen i skogarna på Tabor.

För hvarje fågel Jesus fick färdig, blef han allt lyckligare. Den ena syntes honom skönare än den andra, och han betraktade dem alla med stolthet och kärlek. De skulle blifva hans lekkamrater, hans små syskon, de skulle sofva i hans bädd, hålla honom sällskap, sjunga sina visor för honom, då hans moder lämnade honom. Han hade aldrig tyckt sig vara så rik, aldrig mer skulle han kunna känna sig ensam eller öfvergifven.

Den storväxte vattenbäraren gick förbi, lutad under sin tunga säck, och strax efter honom kom grönsakshandlaren, som satt dinglande på sin åsnas rygg midt ibland de stora, tomma videkorgarna. Vattenbäraren lade sin hand på Jesu ljuslockiga hufvud och frågade honom om hans fåglar, och Jesus berättade för honom, att de hade namn och att de kunde sjunga. Alla hans små fåglar voro komna till honom från främmande länder och berättade honom saker, som endast de och han kände. Och Jesus talade så, att både vattenbäraren och grönsakshandlaren en lång stund glömde sina sysslor för att lyssna till honom.

Men då de ville draga vidare, pekade Jesus på Judas. »Se hvilka vackra fåglar Judas gör!» sade han.

Då hejdade grönsakshandlaren godmodigt sin åsna och frågade Judas om också hans fåglar hade namn och kunde sjunga. Men Judas visste ingenting härom, han teg envist och lyfte ej ögonen från arbetet, och grönsakshandlaren sparkade förargad till en af hans fåglar och red vidare.

På detta sätt förled eftermiddagen, och solen sjönk så djupt, att dess sken kunde skrida in genom den låga stadsporten, som, smyckad med en romersk örn, reste sig vid ändan af gatan. Detta solsken, som kom mot dagens slut, var alldeles rosenrödt, och liksom det hade blifvit uppblandadt af blod, gaf det sin färg åt allt, som kom i dess väg, medan det silade sig fram genom den smala gatan. Det

målade krukmakarens käril likaväl som plankan, som gnisslade under timmermannens såg, och det hvita doket, som omgaf Marias ansikte.

Men allra skönast blänkte solskenet i de små vattenpölarna, som samlat sig mellan de stora ojämna stenflisorna, som täckte gatan. Och helt plötsligt stack Jesus sin hand ned i den pöl, som var närmast honom. Det hade fallit honom in, att han skulle måla sina grå fåglar med det gnistrande solskenet, som gifvit en så vacker färg åt vattnet, åt husväggarna, åt allt omkring honom.

Då gjorde sig solskenet ett behag af att låta sig uppfångas som färg ur en målarkopp, och då Jesus strök ut det öfver de små lerfåglarna, låg det stilla och betäckte dem från hufvud till fot med en diamantliknande glans.

Judas, som då och då kastade blickarna öfver till Jesus, för att se om denne gjorde flera och vackrare fåglar än han, gaf till ett utrop af förtjusning, då han såg hur Jesus målade sina lergökar med solsken, som han uppfångade ur gatans vattenpölar. Och Judas doppade också han ned sin hand i det lysande vattnet och sökte att uppfånga solskenet.

Men solskenet lät ej fånga sig af honom. Det gled bort mellan hans fingrar, och hur snabbt han än försökte röra sina händer för att gripa det, smög det sig undan, och han kunde ej skaffa en nypa färg för sina stackars fåglar.

»Vänta, Judas!» sade Jesus. »Jag skall komma och måla dina fåglar.»

»Nej,» sade Judas, »du får ej röra dem, de äro goda nog sådana de äro.»

Han steg upp, medan hans ögonbryn rynkade sig, och hans läppar sammanbetos. Och han satte sin breda fot på fåglarna och förvandlade dem en efter annan till en liten tillplattad lerklimp.

Då alla hans fåglar voro förstörda, gick han fram till Jesus, som satt och smekte sina små lerfåglar, hvilka gnistrade som juveler. Judas betraktade dem en stund under tystnad, men så lyfte han foten och trampade ned en af dem.

Då Judas drog undan foten och såg hela den lilla fågeln förvandlad till grått ler, kände han en sådan lisa, att han började skratta, och han lyfte foten för att trampa ned ännu en.

»Judas,» ropade Jesus, »hvad gör du? Vet du ej, att de lefva och kunna sjunga?»

Men Judas skrattade och trampade ned ännu en fågel.

Jesus såg sig omkring efter räddning. Judas var storväxt, och Jesus hade ej styrka att hålla honom tillbaka. Han såg efter sin mor. Hon var ej långt borta, men innan hon hunnit fram, skulle Judas redan hunnit förstöra alla hans fåglar. Tårarna trängde Jesus i ögonen. Judas hade redan trampat ned fyra af hans fåglar, det återstod honom blott tre.

Han förargades öfver sina fåglar, som stodo så stilla och läto sig nedtrampas utan att ge akt på faran. Jesus klappade händerna för att väcka dem, och han ropade till dem: »Flyg, flyg!»

Då började de tre fåglarna röra sina små vingar, och ängsligt flaxande lyckades de svinga sig upp på takkanten, där de voro i säkerhet.

Men då Judas såg, att fåglarna togo till vingarna och flögo på Jesu ord, började han gråta. Han slet sitt hår, som han sett de gamla göra, då de varit i stor ångest och sorg, och han kastade sig till Jesu fötter.

Och Judas låg kvar där och rullade sig i stoftet framför Jesus som en hund och kysste hans fötter och bad, att han ville höja sin fot och trampa ned honom, såsom han gjort med lergökarna.

Ty Judas älskade Jesus och beundrade och tillbad honom och hatade honom på samma gång.

Men Maria, som hela tiden hade åsett barnens lek, reste sig nu och lyfte upp Judas och satte honom i sitt knä och smekte honom.

»Du stackars barn!» sade hon till honom. »Du vet ej, att du har försökt något, som ingen skapad kan mäkta. Inlåt dig ej mer på något sådant, om du ej vill bli den olyckligaste af människor! Hur skulle det väl gå den af oss, som företoge sig att täfla med den, som målar med solsken och blåser in lifvets anda i död lera?»

I TEMPLET

DET VAR EN GÅNG ett fattigt folk, en man, en hustru och deras lille son, som gingo omkring i det stora templet i Jerusalem. Sonen var ett så vackert barn. Han hade hår, som låg i jämna lockar, och ögon, som lyste alldeles som stjärnor.

Sonen hade ej varit i templet, sedan han blifvit så pass stor, att han kunde förstå hvad han såg, och nu gingo hans föräldrar och visade honom alla dess härligheter. Det var långa rader af pelare, det var förgyllda altaren, det var heliga män, som sutto och undervisade sina lärjungar, det var öfversteprästen med sin bröstplåt af ädelstenar, det var förhängen från Babylon, som voro genomväfda af guldrosor, det var de stora kopparportarna, som voro så tunga, att det var ett arbete för trettio man att svänga dem fram och åter på deras hakar.

Men den lille gossen, som endast var tolf år gammal, brydde sig inte mycket om att se på allt detta. Hans mor talade om för honom, att det som de visade honom, var det märkvärdigaste i världen. Hon sade honom, att det nog torde dröja

länge, innan han än en gång finge se något sådant. I det fattiga Nazaret, där de voro hemma, fanns intet annat än de grå gatorna att titta på.

Hennes uppmaningar hjälpte dock inte mycket. Den lille gossen såg ut, som om han gärna skulle ha sprungit bort från det härliga templet, om han i stället hade kunnat få komma ut och leka på den trånga gatan i Nazaret.

Men det var egendomligt, att ju mer likgiltig gossen visade sig, desto nöjdare och gladare blefvo föräldrarna. De nickade åt hvarandra öfver hans hufvud och voro idel belåtenhet.

Ändtligen såg den lille så trött och uttråkad ut, att modern tyckte, att det var synd om honom. »Nu ha vi gått för långt med dig,» sade hon. »Kom, så skall du få hvila en stund!»

Hon satte sig ned bredvid en pelare och sade till honom, att han skulle lägga sig på marken med hufvudet i hennes knä. Och han gjorde så och somnade genast.

Knappast var han insomnad, så sade hustrun till mannen: »Jag har inte varit så rädd för något som för den stund, då han skulle komma hit till Jerusalems tempel. Jag trodde, att då han fick se detta Guds hus, så skulle han vilja stanna här för alltid.»

»Jag också har varit rädd för den här resan,» sade mannen. »Vid den tiden, då han föddes, skedde många tecken, som tydde på att han skulle blifva en stor härskare. Men hvad skulle kungavärdigheten bringa honom annat än bekymmer och

faror? Jag har alltid sagt, att det vore bäst både för honom och oss, om han aldrig blefve annat än en timmerman i Nazaret.»

»Alltsedan hans femte år,» sade modern eftertänksamt, »har det ej skett några under omkring honom. Och han själf påminner sig intet af det, som hände i hans späda barndom. Han är nu alldeles som ett barn bland andra barn. Guds vilja må ske framför allt annat, men jag har nästan börjat hoppas, att Herren i sin nåd skall välja en annan för de stora ödena och låta mig behålla min son hos mig.»

»Hvad mig beträffar,» sade mannen, »så är jag viss om att ifall han alls ingenting får veta om de tecken och under, som skedde under hans första lefnadsår, så skall allt gå väl.»

»Jag talar aldrig med honom om något af detta underbara,» sade hustrun. »Men jag fruktar alltjämt, att utan mitt åtgörande något kan hända, som kommer honom att förstå hvem han är. Framför allt var jag rädd att föra honom till detta tempel.»

»Du kan vara glad, att faran nu är öfver,» sade mannen. »Vi skola snart åter ha honom hemma i Nazaret.»

»Jag har varit rädd för de vise i templet,» sade kvinnan. »Jag har varit rädd för spåmännen, som sitta här på sina mattor. Jag trodde, att då han kom inför deras ögon, skulle de stå upp och buga sig för barnet och hälsa det som Judalandets konung. Det är underligt, att de ej märka hans

härlighet. Ett sådant barn har aldrig förr kommit inför deras ögon.»

Hon satt tyst en stund och betraktade barnet. »Jag kan knappast förstå det,» sade hon. »Jag trodde, att då han fick se dessa domare, som sitta i den Heliges hus och slita folkets tvister, och dessa lärare, som tala till sina lärjungar, och dessa präster, som tjäna Herren, så skulle han vakna upp och säga: Det är här bland dessa domare, dessa lärare, dessa präster, som jag är född att lefva.»

»Hvad skulle det vara för en lycka att sitta instängd mellan dessa pelargångar?» inföll mannen. »Det är bättre för honom att få vandra omkring på backar och berg rundtom Nazaret.»

Modern suckade en smula. »Han är så lycklig hemma hos oss,» sade hon. »Hur nöjd är han inte, då han får följa fårherdarna på deras ensliga vandringar eller då han får gå ute på fälten och se landtmännens arbete! Jag kan inte tro, att vi handla orätt mot honom, då vi söka att behålla honom för oss själfva.»

»Vi bespara honom endast det största lidande,» sade mannen.

De fortforo att tala samman på detta sätt, ända tills Barnet vaknade ur sin slummer.

»Se där,» sade då modern, »är du nu uthvilad? Stå nu upp, ty det lider mot kvällen, och vi måste gå hem till lägerplatsen.»

De befunno sig i byggnadens aflägsnaste del, då de började vandringen mot utgången.

Om några ögonblick hade de att genomvandra ett gammalt hvalf, som hade kvarstått allt från den tid, då det första gången restes ett tempel på denna plats, och där, stödd mot en vägg, stod en gammal lur af koppar, ofantlig i längd och tyngd, nästan som en pelare att sätta för munnen och spela på. Den stod där bucklig och ärgig, full af damm och spindelväf, både innan och utan, samt omgifven af en knappt synlig slinga af ålderdomliga bokstäfver. Tusen år hade väl gått, sedan någon hade försökt att locka fram en ton ur den.

Men då den lille gossen fick se den ofantliga luren, stannade han förvånad. »Hvad är det där?» frågade han.

»Det är den stora luren, som kallas Världsfurstens röst,» svarade modern. »Med den kallade Moses samman Israels barn, då de voro förspridda öfver öknen. Efter hans tid har ingen kunnat locka en enda ton ur den. Men den, som förmår detta, han skall komma att församla alla jordens folk under sitt välde.»

Hon log åt detta, som hon trodde vara en gammal saga, men den lille gossen stod kvar bredvid den stora luren, ända tills hon kallade på honom. Denna lur var det första af allt han hade sett i templet, som han tyckte om. Han skulle ha velat dröja kvar för att beskåda den länge och väl.

De hade ej gått långt, förrän de kommo ut på en stor, vid tempelgård. Här befann sig i självfva berggrunden en klyfta, djup och vid, sådan den hade varit från urtiden. Denna rämna hade ej

kung Salomo velat fylla, då han byggde templet. Ingen bro hade han lagt öfver den, intet stängsel hade han rest utmed det stupande bråddjupet. I dess ställe hade han spänt öfver klyftan en flera alnar lång klinga af stål, skarpslipad med eggen upp. Och efter en oändlighet af år och omskiftningar låg klingan ännu öfver bråddjupet. Nu var den dock nästan bortrostad, den var ej mer stadigt fästad vid sina ändpunkter, utan darrade och gungade, så snart som någon gick med tunga steg öfver tempelgården.

Då modern förde gossen en omväg förbi klyftan, frågade han henne: »Hvad är det där för en bro?»

»Den är ditlagd af kung Salomo,» svarade modern, »och vi kalla den Paradisets bro. Om du kan öfverskrida denna klyfta på denna dallrande bro, hvars egg är tunnare än en solstråle, så kan du vara viss om att komma till paradiset.»

Och hon log och skyndade vidare, men gossen stod kvar och betraktade den smala, dallrande stålklingan, ända tills hon kallade på honom.

Då han lydde henne, suckade han öfver att hon ej förr hade visat honom dessa två underbara ting, så att han hade fått tillräcklig tid att betrakta dem.

De gingo nu utan att bli uppehållna, ända tills de hunno den stora ingångsportiken med dess femdubbla pelarrader. Här stodo i en vrå ett par pelare af svart marmor, resta på samma fotställning så nära intill hvarandra, att knappast ett halm-

strå kunde trängas emellan dem. De voro höga och majestätiska med rikt smyckade kapitäler, kring hvilka löpte en rad af besynnerligt formade djurhufvuden. Men inte en tumsbredd af dessa sköna pelare var utan märken och rispor, de voro skadade och nötta så som intet annat i templet. Själfva golfvet omkring dem var blankslitet och en smula urgräfdt af många fötters nötning.

Återigen hejdade gossen sin mor och frågade henne: »Hvad är detta för pelare?»

»Det är pelare, som vår fader Abraham har fört med sig hit till Palestina från det fjärran Kaldéen, och som han kallade för Rättfärdighetens port. Den, som kan tränga sig mellan dem, han är rättfärdig inför Gud och har aldrig begått en synd.»

Gossen blef stående och såg med stora ögon på dessa pelare.

»Du tänker väl inte försöka att tränga dig emellan dem?» sade modern och skrattade. »Du ser hur golfvet omkring dem är nött af de många, som hafva försökt att tränga sig igenom den smala springan, men du kan tro mig, att ingen har lyckats. Skynda dig nu! Jag hör dånet af kopparportarna, då de trettio tempeltjänarna sätta sina skuldror emot dem för att bringa dem i rörelse.»

Men hela natten låg den lille gossen vaken i tältet, och han såg framför sig intet annat än Rättfärdighetens port och Paradisets bro och Världsfurstens röst. Om så underbara ting hade han ej förr hört talas. Och han kunde ej få dem ur sina tankar.

Och på morgonen nästa dag var det på samma sätt. Han kunde ej tänka på något annat. Den morgonen skulle de resa hem. Föräldrarna hade mycket att ställa med, innan de fingo tältet nedtaget och lastadt på en stor kamel och innan allt annat kom i ordning. De skulle inte fara ensamma, utan i sällskap med många släktingar och grannar, och då det var så mycket folk, som skulle resa, gick inpackningen naturligtvis mycket långsamt.

Den lille gossen hjälpte ej till med arbetet, utan midt i brådska och villervalla satt han stilla och tänkte på de tre underfulla tingen.

Plötsligen föll det honom in, att han torde hinna att gå till templet och se dem än en gång. Det var ännu mycket, som skulle packas in. Han skulle nog hinna att komma tillbaka från templet före afresan.

Han skyndade bort utan att för någon tala om hvart han ämnade sig. Han tyckte inte, att det behöfdes. Han skulle ju vara så snart tillbaka.

Det dröjde inte länge, förrän han nådde templet och kom in i portiken, där de två svarta syskonpelarna voro uppställda.

Så snart han fick se dem, började hans ögon lysa af glädje. Han satte sig på golfvet bredvid dem och stirrade upp till dem. Då han tänkte på att den, som kunde tränga sig emellan dessa två pelare, var rättfärdig inför Gud och aldrig hade begått en synd, tyckte han, att han aldrig hade sett något, som var så underbart.

Han tänkte på hur härligt det skulle vara att

kunna tränga sig emellan de där två pelarna, men de stodo så nära intill hvarandra, att det var omöjligt ens att försöka. På så sätt satt han orörlig framför pelarna i väl en timme, men det visste han ej om. Han trodde, att han endast hade betraktat dem under några ögonblick.

Men det hände sig, att i den präktiga portiken, där den lille gossen satt, voro domarna af det höga rådet församlade för att hjälpa folk till rätta med deras tvister. Hela portiken var full af människor, som klagade öfver råstenar, som hade blifvit flyttade, öfver får, som hade blifvit bortförda ur hjorden och försedda med falska märken, öfver gäldenärer, som inte ville betala sina skulder.

Ibland alla andra kom en rik man, som var klädd i släpande purpurkläder, och förde inför rätta en fattig änka, som skulle vara skyldig honom några siklar silfver. Den fattiga änkan jämrade sig och sade, att den rike handlade orätt mot henne. Hon hade redan en gång betalat honom sin skuld, nu ville han tvinga henne att göra det än en gång, men detta förmådde hon inte. Hon var så fattig, att om domarna dömde henne att betala, skulle hon nödgas att lämna den rike sina döttrar till slafvinnor.

Den, som satt högst i domarsätet, vände sig till den rike mannen och sade till honom: »Vågar du gå ed på att denna fattiga kvinna ej redan har betalat dig sina penningar?»

Då svarade den rike: »Herre, jag är en rik man. Skulle jag göra mig besvär att utkräfva mina

penningar af denna fattiga änka, om jag inte ägde rätt därtill? Jag svär dig, att så visst som ingen någonsin skall vandra genom Rättfärdighetens port, så visst är denna kvinna skyldig mig den summa, som jag begär.»

Då domarna hörde denna ed, trodde de hans tal och dömde, att den fattiga änkan skulle lämna honom sina döttrar till slafvinnor.

Men den lille gossen satt tätt bredvid och hörde allt detta. Han tänkte för sig själf: Hvad det dock vore väl, om någon kunde tränga igenom Rättfärdighetens port! Den där rike talade bestämdt inte sanning. Det är förfärligt synd om den gamla kvinnan, som skall nödgas lämna bort sina döttrar till slafvinnor.

Han sprang upp på fotställningen, hvarifrån de två pelarna stego mot höjden, och han såg in genom springan.

Ack, att det dock inte vore alldeles omöjligt! tänkte han.

Han var så bedröfvad för den fattiga kvinnans skull. Nu tänkte han alls ej på att den, som trängde igenom denna port, var rättfärdig och utan synd. Han ville endast komma fram där för den fattiga kvinnans skull.

Han satte sin axel i fördjupningen mellan pelarna liksom för att bana sig väg.

I det ögonblicket sågo alla människor, som stodo under portiken, bort till Rättfärdighetens port. Ty det dånade i hvalfven, och det sjöng i de gamla pelarna, och de flyttade sig åt sidan, en åt höger,

en åt vänster, och lämnade så stort utrymme, att gossens smärta kropp kunde komma fram mellan dem.

Då uppstod den största förvåning och uppståndelse. I första ögonblicket visste ingen hvad han skulle säga. Folket stod endast och stirrade på den lille gossen, som hade åstadkommit ett så stort under. Den första, som sansade sig, var den äldste bland domarna. Han ropade, att man skulle taga fatt på den rike köpmannen och föra honom inför domstolen. Och han dömde honom att lämna all sin egendom till den fattiga änkan, därför att han hade svurit falskt i Guds tempel.

Då detta var afgjordt, frågade domaren efter gossen, som hade trängt fram genom Rättfärdighetens port, men då människorna sågo sig om efter honom, var han försvunnen. Ty i samma ögonblick, som pelarna gledo åtskils, hade han vaknat som ur en dröm, och han hade kommit ihåg sina föräldrar och hemresan. Nu måste jag skynda härifrån, så att ej mina föräldrar få vänta på mig, tänkte han.

Men han visste alls ej om, att han hade suttit en hel timme framför Rättfärdighetens port, utan trodde, att han endast hade dröjt där ett par minuter, därför tyckte han, att han äfven kunde ha tid att kasta en blick på Paradisets bro, innan han lämnade templet.

Och han gled på lätta fötter bort genom folkhopen och kom till Paradisets bro, som var belägen i en helt annan del af det stora templet.

Men då han såg den hvassa stålklingan, som var spänd öfver klyftan, och tänkte på att den människa, som kunde vandra öfver den där bron, var säker om att komma till paradiset, tyckte han att detta var det märkvärdigaste han någonsin hade skådat, och han satte sig ned på randen af klyftan för att betrakta stålklingan.

Han satt och tänkte på hur ljufligt det skulle vara att komma till paradiset och hur gärna han ville gå öfver den där bron. Men på samma gång såg han, att det var alldeles omöjligt ens att försöka.

På detta sätt satt han och grubblade i tvenne timmar, men han visste ej om, att tiden hade gått. Han satt endast och tänkte på paradiset.

Men det förhöll sig så, att på gården, där den djupa klyftan befann sig, var rest ett stort offeraltare, och rundt omkring detta gingo hvitklädda präster, som skötte om elden på altaret och togo emot offergåfvor. På gården stodo också många offrande och en stor hop, som endast åskådade gudstjänsten.

Kom då också en gammal, fattig man, som bar på ett lamm, som var mycket litet och magert och som till på köpet hade blifvit bitet af en hund, så att det hade ett stort sår.

Mannen gick till prästerna med detta lamm och bad, att han skulle få offra det, men de nekade honom detta. De sade honom, att en så usel gåfva kunde han ej få erbjuda åt Herren. Den gamle bad, att de för barmhärtighets skull måtte taga emot lammet, ty hans son låg för döden, och han

ägde intet annat, som han kunde offra till Gud för hans tillfrisknande. »Ni måste låta mig offra det,» sade han, »eljest kommer icke min bön inför Guds ansikte, och min son dör.»

»Du skall inte tro annat, än att jag hyser medlidande med dig,» sade prästen, »men det är förbjudet i lagen att offra ett skadadt djur. Det är lika omöjligt att bifalla din bön, som det är att öfverskrida Paradisets bro.»

Den lille gossen satt ej längre bort, än att han hörde allt detta. Han tänkte genast på hur synd det var, att ingen kunde öfverskrida bron. Kanske att den fattige finge behålla sin son, om lammet blefve offradt.

Den gamle mannen gick bedröfvad bort från tempelgården, men gossen reste sig, gick fram till den dallrande bron och satte sin fot på den.

Han tänkte inte alls på att han ville gå öfver den för att vara säker om paradiset. Hans tankar voro hos den fattige, som han önskade hjälpa.

Men han drog tillbaka foten, ty han tänkte: Det är omöjligt. Den är alltför gammal och rostig, den skulle inte en gång bära mig.

Men än en gång gingo hans tankar till den fattige, hvilkens son låg för döden. Han satte åter ned foten på svärdsklingan.

Då märkte han, att den upphörde att dallra, och under hans fot kändes den bred och fast.

Och då han tog nästa steg ut på den, kände han, att luften omkring honom understödde honom,

så att han ej kunde falla. Den bar honom, såsom hade han varit en fågel och haft vingar.

Men ur den spända klingan dallrade fram en ljuf ton, då gossen gick öfver den, och en af dem, som stodo på gården, vände sig om, då han hörde tonen. Han uppgaf ett rop, och nu vände sig äfven alla de andra, och de sågo den lille gossen, som kom skridande framåt stålklingan.

Det blef stor bestörtning och förvåning bland alla, som stodo där. De första, som sansade sig, voro prästerna. De sände genast bud efter den fattige, och då han kom tillbaka, sade de till honom: »Gud har gjort ett under för att visa oss, att han vill mottaga din gåfva. Gif hit ditt lamm, så skola vi offra det!»

Då detta var gjordt, sporde de efter den lille gossen, som hade vandrat öfver klyftan. Men då de sågo sig om efter honom, kunde de ej finna honom.

Ty just då gossen hade skridit fram öfver klyftan, hade han kommit att tänka på hemresan och på föräldrarna. Han visste ej om, att både morgonen och förmiddagen nu voro lidna, utan han tänkte: Jag måste nu skynda mig tillbaka, så att de ej behöfva vänta. Jag vill blott först ila bort och kasta en blick på Världsfurstens röst.

Och han smög sig bort mellan folket och skyndade på lätta fötter till den skumma pelargången, där kopparluren stod lutad mot väggen.

Då han såg den och tänkte på att den, som kunde locka fram en ton ur den, skulle komma

att församla alla jordens folk under sitt välde, tyckte han, att han aldrig hade sett något så märkvärdigt, och han satte sig ned bredvid den och betraktade den.

Han tänkte på hur stort det skulle vara att vinna alla jordens människor och hur gärna han önskade, att han kunde blåsa i den gamla luren. Men han förstod, att detta var omöjligt, så att han vågade inte en gång försöka.

På detta sätt satt han i flera timmar, men han visste ej om hur tiden gick. Han tänkte endast på hur det skulle kännas att samla alla jordens människor under sitt välde.

Men det förhöll sig så, att i denna svala pelargång satt en helig man och undervisade sina lärjungar. Och han vände sig nu till en af de ynglingar, som sutto vid hans fötter, och sade till honom, att han var en bedragare. Anden hade förrådt för honom, sade den helige, att denne yngling var en främmande och ingen israelit. Och nu frågade honom den helige hvarför han hade smugit sig in bland hans lärjungar under ett falskt namn.

Då reste sig den främmande ynglingen och sade, att han hade gått genom öknar och öfverfarit stora haf för att få höra den rätta visheten och den ende gudens lära förkunnas. »Min själ försmäktade af längtan,» sade han till den helige. »Men jag visste, att du ej skulle vilja undervisa mig, om jag inte sade, att jag var en israelit. Därför ljög jag för dig, att min längtan skulle bli

hugsvalad. Och jag ber dig, att du låter mig stanna hos dig.»

Men den helige stod upp och höjde armarna mot himmelen. »Du skall lika litet få stanna hos mig, som någon skall uppstå och blåsa på den stora kopparluren, som vi kalla Världsfurstens röst. Det är dig inte en gång tillåtet att beträda detta ställe i templet, därför att du är en hedning. Skynda dig härifrån, eljest skola mina andra lärjungar kasta sig öfver dig och slita dig i stycken, därför att din närvaro vanhelgar templet.»

Men ynglingen stod stilla och sade: »Jag vill inte gå annorstädes, där min själ inte finner någon näring. Jag vill hellre dö här vid dina fötter.»

Knappast var detta sagdt, förrän den heliges lärjungar reste sig för att drifva bort honom. Och då han satte sig till motvärn, kastade de omkull honom och ville döda honom.

Men gossen satt helt nära, så att han hörde och såg allt detta, och han tänkte: Detta är en stor hårdhet. Ack, om jag dock kunde blåsa i kopparluren, så skulle han vara hulpen.

Han stod upp och lade sin hand på luren. I detta ögonblick önskade han ej mer, att han skulle kunna lyfta den till sina läppar, därför att den, som mäktade detta, skulle bli en stor härskare, utan därför att han hoppades kunna hjälpa en, hvars lif var i fara.

Och han grep om kopparluren med sina små händer för att försöka lyfta den.

Då kände han, att den ofantliga luren lyfte

sig själf upp till hans läppar. Och då han blott andades, trängde en starkt ljudande ton ut ur luren och ljöd genom hela det stora tempelområdet.

Då vände alla sina ögon, och de sågo, att det var en liten gosse, som stod med luren för sina läppar och lockade ur den toner, som kommo hvalf och pelare att darra.

Genast sänkte sig då alla de händer, som hade varit lyfta för att slå den främmande ynglingen, och den helige läraren sade till honom:

»Kom och sätt dig här vid mina fötter, som du har suttit förut! Gud har gjort ett under för att visa mig, att det är hans önskan, att du skall bli invigd i hans dyrkan.»

*

Då det led mot slutet af dagen, kommo en man och en kvinna skyndande mot Jerusalem. De sågo förskrämda och oroliga ut, och de ropade till hvar och en, som de mötte: »Vi hafva förlorat vår son. Vi trodde, att han hade följt med våra släktingar och grannar, men ingen af dem har sett honom. Har någon af er under vägen farit förbi ett ensamt barn?»

De, som kommo från Jerusalem, svarade dem: »Ingalunda hafva vi sett er son, men i templet hafva vi sett det skönaste barn. Det var som en af himmelens änglar, och det har vandrat genom Rättfärdighetens port.»

De ville gärna ha förtalt mycket noggrannt om allt detta, men föräldrarna hade ej tid att lyssna.

Då de hade gått ett stycke, mötte de andra människor och frågade dem.

Men de, som kommo från Jerusalem, ville endast berätta om ett det skönaste barn, som såg ut, som om det vore nedkommet från himmelen, och som hade öfvervandrat Paradisets bro.

De hade gärna stått och talat om detta ända till sena kvällen, men mannen och kvinnan hade ej tid att lyssna till dem, utan skyndade in i staden.

De gingo gata upp och gata ned utan att finna barnet. Ändtligen kommo de till templet.

Då de gingo därförbi, sade kvinnan: »Då vi nu äro här, så låt oss dock gå in och se hvad det är för ett barn, som de säga vara nedkommet från himmelen!» De gingo in och sporde, hvar de skulle få se barnet.

»Gå rätt fram dit, där de heliga lärarna sitta med sina lärjungar. Där finnes barnet. De gamla männen hafva satt honom emellan sig, de spörja honom, och han spörjer dem, och de förundra sig alla öfver honom. Men allt folket står nedanför på tempelgården endast för att få se en skymt af den, som har lyft Världsfurstens röst till sina läppar.»

Mannen och kvinnan banade sig väg genom folkhopen, och de sågo, att barnet, som satt bland de vise lärarna, var deras son.

Men så snart som kvinnan kände igen barnet, började hon gråta.

Och gossen, som satt bland de vise männen, hörde, att någon grät, och han kände igen, att det var hans mor. Då stod han upp och kom till sin mor, och fadern och modern togo honom mellan sig och vandrade bort ur templet med honom.

Men hela tiden fortfor modern att gråta, och barnet frågade henne: »Hvarför gråter du? Jag kom ju till dig, så snart som jag hörde din röst.»

»Skulle jag inte gråta?» sade modern. »Jag trodde, att du var förlorad för mig.»

De gingo ut ur staden, och mörkret föll på, och alltjämt grät modern.

»Hvarför gråter du?» sade barnet. »Jag visste inte om, att dagen var liden. Jag trodde, att det ännu var morgon, och jag kom till dig, så snart som jag hörde din röst.»

»Skulle jag inte gråta?» sade modern. »Jag har sökt dig hela dagen. Jag trodde, att du var förlorad för mig.»

De vandrade hela natten, och modern grät alltjämt.

Då dagen började gry, sade barnet: »Hvarför gråter du? Jag har inte sökt efter min egen ära, men Gud har låtit mig göra undren, därför att han ville hjälpa dessa tre arma människor. Och så snart som jag hörde din röst, kom jag åter till dig.»

»Min son,» svarade modern, »jag gråter, därför att du likafullt är förlorad för mig. Du skall aldrig mer komma att tillhöra mig. Hädanefter

skall ditt lifs sträfvan vara rättfärdighet, och din längtan skall vara paradiset, och din kärlek skall omfatta alla de arma människor, som befolka jorden.»

DEN HELIGA VERONIKAS SVETTEDUK

I.

UNDER ETT af de senare åren af kejsar Tiberii regering hände det, att en fattig vingårdsarbetare och hans hustru kommo och slogo sig ned i en enslig hydda högt uppe i de Sabinska bergen. De voro främlingar och lefde i den största ensamhet utan att någonsin mottaga besök af en människa. Men en morgon, då arbetaren kastade upp sin dörr, fann han till sin förvåning, att en gammal kvinna satt hopkrupen på tröskeln. Hon var svept i en simpel grå mantel, och hon såg ut att vara mycket fattig. Det oaktadt föreföll hon honom så vördnadsbjudande, då hon steg upp och trädde honom till mötes, att han kom att tänka på hvad sägnerna hade att berätta om gudinnor, som under en gammal kvinnas skepnad hade besökt människorna.

»Min vän,» sade den gamla till vingårdsarbetaren, »du skall ej undra öfver att jag i natt har sofvit på din tröskel. Mina föräldrar ha bott i denna hydda, och det var här jag föddes för snart

nittio år sedan. Jag hade väntat att finna den tom och öfvergifven. Jag visste ej om att människor ånyo hade tagit den i besittning.»

»Jag undrar ej på, att du trodde, att en hydda, som ligger så högt uppe bland dessa ödsliga berg, skulle stå tom och öfvergifven,» sade vingårdsarbetaren. Men jag och min hustru äro från ett fjärran land, och vi, fattiga främlingar, hafva ej kunnat finna en bättre bostad. Och för dig, som måste vara hungrig och trött efter den långa vandring, som du har företagit i din höga ålderdom, torde det vara mer välkommet, att hyddan är bebodd af människor än af Sabinerbergens vargar. Du finner dock nu därinne en bädd att hvila på samt en skål getmjölk och en kaka bröd, om du vill hålla till godo.»

Den gamla log en smula, men detta leende var så flyktigt, att det ej förmådde skingra det uttryck af tung sorg, som hvilade öfver hennes ansikte. »Jag har lefvat häruppe i bergen hela min ungdom,» sade hon. »Jag har ännu ej glömt konsten att drifva en varg ur hans håla.»

Och hon såg verkligen så stark och kraftig ut, att arbetaren ej betviflade, att hon, trots sin höga ålder, ännu ägde styrka nog att kämpa med skogens vilddjur.

Han upprepade emellertid sin inbjudan, och den gamla trädde in i stugan. Hon slog sig ned till det fattiga folkets måltid och tog del däri utan tvekan, men ehuru hon tycktes vara mycket nöjd med att äta groft bröd uppblött i mjölk, tänkte

både mannen och hustrun: Hvar kan denna gamla vandrerska komma från? Hon har visst oftare ätit fasaner på silfverfat, än hon har druckit getmjölk ur lerskålar.

Ibland lyfte hon ögonen från maten och såg sig omkring liksom för att söka känna igen sig inne i hyddan. Den torftiga bostaden med dess nakna lerväggar och dess jordgolf var säkerligen ej mycket förändrad. Hon visade till och med för sitt värdfolk att på väggen ännu syntes några spår af hundar och hjortar, som hennes far hade tecknat där för att glädja sina små barn. Och högt uppe på en hylla trodde hon sig se skärfvor af ett lerkärl, däri hon själf hade brukat hälla upp mjölk.

Men mannen och hustrun tänkte för sig själfva: Det tör visserligen vara sant, att hon är född i denna koja, men hon har dock haft mycket annat att bestyra i lifvet än att mjölka getter och laga till ost och smör.

De märkte också, att hon ofta var långt frånvarande med sina tankar och att hon suckade tungt och bekymmerfullt hvarje gång hon återkom till sig själf.

Ändtligen reste hon sig från måltiden. Hon tackade vänligt för den gästfrihet hon hade åtnjutit och gick mot dörren.

Men då tycktes det vingårdsarbetaren, att hon var så ömkansvärdt ensam och fattig, att han utropade: »Om jag inte misstar mig, var det inte din afsikt att så snart lämna denna hydda, då du

i natt klättrade hit upp. Om du verkligen är så fattig, som du synes, torde det ha varit din mening att stanna här under alla de år, som du ännu har kvar att lefva. Men nu vill du gå, därför att jag och min hustru redan hafva tagit hyddan i besittning.»

Den gamla förnekade ej, att han hade gissat rätt. »Men denna hydda, som i många år stått öfvergifven, tillhör lika mycket dig som mig,» sade hon. »Jag har ingen rätt att drifva dig härifrån.»

»Det är ändock dina föräldrars hydda,» sade vingårdsarbetaren, »och du har säkerligen bättre rätt till den än jag. Vi äro dessutom unga och du är gammal. Därför skall du stanna, och vi skola gå.»

Då den gamla hörde dessa ord, blef hon helt förvånad. Hon vände sig om på tröskeln och stirrade på mannen, såsom hade hon ej förstått hvad han menade med sina ord.

Men nu blandade sig den unga hustrun i samtalet.

»Om jag finge råda,» sade hon till mannen, »skulle jag bedja dig fråga denna gamla kvinna, om hon inte vill anse oss som sina barn och låta oss stanna hos henne och vårda henne. Hvad nytta skulle vi göra henne, om vi skänka henne denna usla hydda och sedan lämna henne? Det blefve förfärligt för henne att bo ensam här i ödemarken. Och hvad skulle hon lefva af? Det vore detsamma som att låta henne svälta ihjäl.»

Men den gamla gick fram till mannen och

hustrun samt betraktade dem noga. »Hvarför tala ni så?» frågade hon. »Hvarför bevisa ni mig barmhertighet? Ni äro ju främlingar.»

Då svarade henne den unga hustrun: »Det är därför, att vi själfva en gång hafva mött den stora barmhärtigheten.»

II.

Den gamla kvinnan kom på detta sätt att bli boende i vingårdsarbetarens hydda, och hon fattade stor vänskap för det unga folket. Men det oaktadt sade hon dem aldrig hvarifrån hon kommit eller hvem hon var, och de förstodo, att hon ej skulle hafva tagit väl upp, om de hade frågat henne.

Men en kväll, då arbetet var slut, och de alla tre sutto på den stora, flata hällen, som låg framför ingången, och intogo sin aftonmåltid, fingo de se en gammal man komma gående uppåt stigen.

Det var en lång och starkt byggd man med så breda skuldror som en brottare. Hans ansikte bar ett dystert och sträft uttryck. Pannan sköt fram öfver de djupt liggande ögonen, och munnens linier uttryckte bitterhet och förakt. Han gick med rak hållning och raska rörelser.

Mannen bar en enkel dräkt, och vingårdsarbetaren tänkte genast han såg honom: Den där är en gammal legionär, en, som har fått afsked ur tjänsten och nu är stadd på vandring till sin hembygd.

Då den främmande kom midt framför de ätande, blef han stående liksom i tvekan. Arbetaren, som visste, att vägen tog slut ett litet stycke ofvanför stugan, lade då ned skeden och ropade till honom: »Har du råkat vilse, främling, eftersom du kommer hit till denna koja? Ingen brukar göra sig möda att klättra hit upp utan att ha ett ärende till nagon af oss, som bo här.»

Då han frågade på detta sätt, kom den främmande närmare. »Ja, det förhåller sig, som du säger,» sade han. »Jag har tagit vilse om vägen, och nu vet jag ej hvaråt jag skall ställa mina steg. Om du vill låta mig hvila ut här en stund och sedan säger mig hvilken stig jag skall följa för att komma fram till en landtgård, vore jag dig tacksam.

Med dessa ord tog han plats på en af de stenar, som lågo framför hyddan. Den unga kvinnan frågade honom om han ej ville taga del i deras måltid, men detta afböjde han med ett leende. Däremot visade det sig, att han var mycket hågad att samspråka med dem, medan de åto. Han frågade de unga människorna om deras lefnadssätt och deras arbete, och de svarade honom gladt och oförbehållsamt.

Men plötsligen vände sig arbetaren mot den främmande och började fråga ut honom: »Du ser hur ödsligt och ensamt vi lefva,» sade han. »Det är väl ett år sedan jag talade med andra än herdar och vingårdsarbetare. Kan ej du, som väl kommer från något fältläger, berätta oss en smula om Rom och om kejsaren?»

Knappt hade mannen sagt detta, förrän den unga hustrun märkte, att den gamla kvinnan sände honom en varnande blick och att hon med handen gjorde det tecken, som betyder, att man skall taga sig i akt för hvad man säger.

Främlingen svarade emellertid helt vänligt. »Jag förstår, att du tar mig för en legionär, och du har verkligen inte orätt, fastän jag för längesedan har lämnat tjänsten. Under Tiberii regering har det inte funnits mycket arbete för oss krigsmän. Och han var dock en gång en stor fältherre. Det var hans lyckas tid. Nu tänker han ej på något annat än att akta sig för sammansvärjningar. I Rom tala alla människor om att han i förra veckan lät gripa och afrätta senatorn Titius endast på den lösaste misstanke.»

»Den stackars kejsaren, han vet icke mera hvad han gör,» utbrast den unga kvinnan. Hon slog ut med händerna och ruskade på hufvudet i beklagande och förvåning.

»Du har verkligen rätt,» sade främlingen, medan ett drag af den djupaste dysterhet öfverfor hans ansikte. »Tiberius vet, att alla människor hata honom, och detta håller på att drifva honom till vansinne.»

»Hvad säger du?» svarade kvinnan. »Hvarför skulle vi hata honom? Vi beklaga ju endast, att han inte mer är en så stor kejsare som vid början af sin regering.»

»Du misstar dig,» sade den främmande. »Alla människor förakta och hata Tiberius. Hvarför skulle

de göra annat? Han är ju endast en grym och skoningslös tyrann. Och i Rom tror man, att han hädanefter kommer att bli ännu mer oefterrättlig än han varit.»

»Har då något inträffat, som kommer att göra honom till ett värre odjur, än han redan är?» frågade mannen.

Då han sade detta, märkte hustrun, att den gamla gaf honom ett nytt varningstecken, men så förstulet, att han ej kunde se det.

Främlingen svarade honom vänligt, men ett egendomligt leende gled på samma gång öfver hans läppar.

»Du har kanhända hört berättas, att Tiberius ända hittills i sin omgifning har ägt en vän, på hvilken han kunnat lita och som alltid sagt honom sanningen. Alla andra, som lefva vid hans hof, äro lycksökare och hycklare, som prisa kejsarens onda och baksluga handlingar lika mycket som hans goda och förträffliga. Det fanns dock som sagdt en enda, som aldrig fruktade att låta honom veta hvad hans handlingssätt var värdt. Denna människa, som var modigare än senatorer och fältherrar, var kejsarens gamla amma, Faustina.»

»Det är sant, jag har hört talas om henne,» sade arbetaren. »Man har sagt mig, att kejsaren alltid har bevisat henne stor vänskap.»

»Ja, Tiberius förstod att sätta värde på hennes tillgifvenhet och trohet. Han har behandlat denna fattiga bondkvinna, som en gång kom ned ur en eländig hydda på Sabinerbergen, som sin andra

mor. Så länge han själf vistades i Rom, lät han henne bo i ett hus på Palatinen för att alltid hafva henne i sin närhet. Ingen af Roms förnäma matronor har haft det bättre än hon. Hon blef buren i bärstol på gatan, och hennes dräkt har varit en kejsarinnas. Då kejsaren flyttade till Capreæ, måste hon ledsaga honom dit, och han lät där åt henne inköpa ett landthus fullt af slafvar och dyrbart husgeråd.»

»Hon har verkligen haft det godt,» sade mannen.

Det var nu han, som ensam uppehöll samtalet med den främmande. Hustrun satt tyst och iakttog med förvåning den förändring, som hade försiggått med den gamla kvinnan. Alltsedan den främmande kommit, sade hon ej mer ett ord. Hon hade förlorat sitt blida och vänliga utseende. Hon hade skjutit ifrån sig maten och satt stel och rak, tryckt upp mot dörrposten och stirrade rätt framför sig med ett strängt och förstenadt ansikte.

»Det har varit kejsarens mening, att hon skulle njuta ett lyckligt lif,» sade främlingen. »Men trots alla hans välgärningar har nu hon också svikit honom.»

Den gamla kvinnan ryckte till vid dessa ord, men den unga lade sin hand lugnande på hennes arm. Därpå började hon tala med sin varma, milda röst. »Jag kan dock inte tro, att den gamla Faustina har varit så lycklig vid hofvet, som du säger,» sade hon i det hon vände sig till främlingen. »Jag är viss om att hon har älskat Tiberius, som om han varit hennes egen son. Jag kan förstå hur

stolt hon varit öfver hans ädla ungdom, och jag kan äfven förstå hvilken sorg det varit för henne, att han på sin ålderdom hängifvit sig åt misstänksamhet och grymhet. Hon har säkert hvarje dag förmanat och varnat honom. Det har varit förfärligt för henne att alltid bedja förgäfves. Till sist har hon inte kunnat uthärda att se honom sjunka djupare och djupare.»

Främlingen böjde sig öfverraskad en smula framåt, då han hörde dessa ord. Men den unga såg ej upp till honom. Hon höll ögonen sänkta, och hon talade mycket stilla och ödmjukt.

»Du har kanske rätt i hvad du säger om den gamla kvinnan,» svarade han. »Faustina har verkligen inte varit lycklig vid hofvet. Men det förefaller dock egendomligt, att hon lämnat kejsaren i sin höga ålderdom, då hon härdat ut hos honom under ett helt lif.»

»Hvad är det du säger?» sade mannen. »Har den gamla Faustina lämnat kejsaren?»

»Hon har smugit sig från Capreæ utan någons vetskap,» sade den främmande. »Hon har gått lika fattig, som hon har kommit. Hon har inte tagit med sig en enda af sina skatter.»

»Och vet kejsaren verkligen inte hvart hon har begifvit sig?» frågade den unga hustrun med sin milda röst.

»Nej, ingen vet med visshet den väg, som den gamla har tagit. Men dock håller man det för troligt, att hon har tagit sin tillflykt till sin hembygds berg.»

»Och kejsaren vet inte heller hvarför hon har begifvit sig bort?» frågade den unga kvinnan.

»Nej, kejsaren vet ingenting om detta. Han kan dock inte tro, att hon lämnat honom, därför att han en gång sade till henne, att hon tjänade honom för att få lön och gåfvor, hon som alla andra. Hon vet dock, att han aldrig tviflat på hennes oegennytta. Han har alltjämt hoppats, att hon frivilligt skulle vända åter till honom, ty ingen vet bättre än hon, att han nu är alldeles utan vänner.»

»Jag känner henne inte,» sade den unga kvinnan, »men jag tror dock, att jag kan säga dig hvarför hon har lämnat kejsaren. Denna gamla kvinna har blifvit uppfostrad till enkelhet och fromma seder här bland dessa berg, och hon har alltid trånat hit tillbaka. Säkerligen skulle hon dock aldrig ha öfvergifvit kejsaren, om han inte hade förolämpat henne. Men jag förstår, att efter detta har hon nu, då hennes lifs dagar snart måste ha ett slut, tyckt sig ha rätt att tänka på sig själf. Om jag vore en fattig kvinna från bergen, skulle jag sannerligen ha handlat som hon. Jag skulle ha tänkt, att jag hade gjort nog, då jag hade tjänat min herre genom ett helt lif. Jag skulle till sist ha gått bort från vällefnad och kejsargunst för att låta min själ smaka heder och rättrådighet, innan den skiljes från mig till den långa färden.»

Främlingen blickade tungt och svårmodigt på den unga. »Du tänker inte på att kejsarens framfärd nu kommer att bli förskräckligare än någonsin. Nu-

mera finnes ingen, som kan lugna honom, då misstänksamheten och människoföraktet gripa honom. Tänk dig detta,» fortfor han och borrade sina dystra blickar djupt in i den unga kvinnans, »i hela världen finnes det numera ingen, som han ej hatar, ingen, som han ej föraktar, ingen.»

Då han yttrade dessa ord af bitter förtviflan, gjorde den gamla en hastig rörelse och vände sig emot honom, men den unga såg honom fast in i ögonen och svarade: »Tiberius vet, att Faustina kommer åter till honom, när helst han önskar det. Men först måste hon veta, att hennes gamla ögon ej mera vid hans hof behöfva skåda last och skändlighet.»

De hade alla rest sig vid dessa ord, men vingårdsarbetaren och hans hustru ställde sig framför den gamla liksom för att skydda henne.

Främlingen yttrade ej mer en stafvelse, men han betraktade den gamla med frågande blickar. Är detta också ditt sista ord? tycktes han vilja säga. Den gamlas läppar darrade, och orden ville ej komma öfver dem.

»Om kejsaren har älskat sin gamla tjänarinna, då må han också unna henne sina sista dagars ro,» sade den unga kvinnan.

Den främmande tvekade ännu, men plötsligen ljusnade hans mörka ansikte. »Mina vänner,» sade han, »hvad man än må säga om Tiberius, så finns det dock ett, som han lärt bättre än andra, och det är att försaka. Jag har blott ännu ett att säga er: Om denna gamla kvinna, som vi talat om,

skulle uppsöka denna hydda, så mottagen henne väl! Kejsarens gunst hvilar öfver en hvar, som bistår henne.»

Han svepte om sig sin mantel och aflägsnade sig samma väg, som han hade kommit.

III.

Efter detta talade vingårdsarbetaren och hans hustru aldrig mera med den gamla kvinnan om kejsaren. Sinsemellan undrade de öfver, att hon i sin höga ålderdom hade haft kraft att försaka all den rikedom och makt, hvarvid hon blifvit van. Månne hon ej snart skall vända åter till Tiberius? frågade de sig. Hon älskar honom förvisso ännu. Det är i hopp, att detta skall väcka honom till besinning och förmå honom att vända om från sitt dåliga handlingssätt, som hon har lämnat honom.

»En så gammal man som kejsaren kommer aldrig att börja ett nytt lif,» sade arbetaren. »Hur vill du taga ifrån honom hans stora förakt för människorna? Hvem skulle kunna träda inför honom och lära honom att älska dem? Förr än detta har skett, kan han ej botas för misstänksamhet och grymhet.»

»Du vet, att det finns en, som verkligen skulle kunna det,» sade hustrun. »Jag tänker ofta på hur det skulle aflöpa om dessa båda möttes. Men Guds vägar äro ej våra vägar.»

Den gamla kvinnan tycktes alls inte sakna sitt forna lif. Om någon tid födde den unga hustrun ett barn, och då den gamla nu fick vårda detta, föreföll hon så nöjd, att man skulle ha kunnat tro, att hon hade glömt alla sina sorger.

En gång hvarje halfår brukade hon svepa om sig den långa, gråa manteln och vandra ned till Rom. Men där uppsökte hon ingen människa, utan gick raka vägen fram till Forum. Här stannade hon utanför ett litet tempel, som var rest vid ena sidan af det praktfullt smyckade torget.

Detta tempel bestod egentligen endast af ett utomordentligt stort altare, som stod under öppen himmel på en marmorbelagd gård. På altarets höjd tronade Fortuna, lyckans gudinna, och vid dess fot sågs en bildstod af Tiberius. Rundtomkring gården reste sig byggnader för prästerna, förvaringsrum för bränsle och stallar för offerdjuren.

Den gamla Faustinas vandring utsträcktes aldrig längre än till detta tempel, dit de brukade komma, som ville bedja om lycka för Tiberius. Då hon hade kastat en blick dit in och sett, att både gudinnan och kejsarstoden voro bekransade med blommor, att offerelden lågade, att skaror af vördnadsfulla tillbedjare voro samlade framför altaret och hört att prästernas låga hymner ljödo däromkring, vände hon om och begaf sig åter upp bland bergen.

På detta sätt fick hon veta, utan att hon behöfde spörja någon människa, att Tiberius ännu befann sig bland de lefvande och att allt gick honom väl.

Tredje gången, som hon företog denna vandring, mötte henne en öfverraskning. Då hon kom fram till det lilla templet, fann hon det öde och öfvergifvet. Ingen eld flammade framför bilden och där sågs icke en enda tillbedjare. Ett par torra girlander hängde ännu kvar på altarets ena sida, men detta var allt, som vittnade om dess forna härlighet. Prästerna voro borta, och kejsarstatyn, som stod där utan vaktare, var skadad och smutskastad.

Den gamla kvinnan vände sig till den förste bäste, som gick förbi. »Hvad har detta att betyda?» sade hon. »Är Tiberius död? Hafva vi en annan kejsare?»

»Nej,» svarade romaren, »Tiberius är ännu kejsare, men vi hafva upphört att bedja för honom. Våra böner kunna ej mer gagna honom.»

»Min vän,» sade den gamla, »jag bor långt borta bland bergen, där man ingenting får veta af det, som händer ute i världen. Vill du ej säga mig hvilken olycka, som har drabbat kejsaren?»

»Den förfärligaste af alla olyckor,» sade mannen. »Han har angripits af en sjukdom, som ej förut varit känd i Italien, men som lär vara vanlig i österlandet. Sedan detta onda kommit öfver kejsaren, har hans ansikte förvandlats, hans stämma har blifvit som ett grymtande djurs, och hans tår och fingrar täras bort. Och mot denna sjukdom lär det ej finnas något botemedel. Man tror, att han skall vara död inom några veckor, men om han ej dör, så måste man afsätta honom, ty en så sjuk och

eländig man kan ej längre förestå regeringen. Du förstår alltså, att hans öde är afgjordt. Det tjänar till intet att anropa gudarna om lycka för honom. Och det lönar sig ej heller,» tillade han med ett litet leende. »Ingen har mera hvarken något att frukta eller att hoppas af honom. Hvarför skulle vi då göra oss besvär för hans skull?»

Han hälsade och gick, men den gamla stod kvar liksom bedöfvad.

För första gången under sin lefnad sjönk hon samman och såg ut som en, den där ålderdomen har kufvat. Hon stod med böjd rygg och darrande hufvud och med händer, som famlade maktlösa ut i luften.

Hon längtade att komma bort från denna plats, men hon flyttade fötterna långsamt och rörde sig stapplande. Hon såg sig om för att finna något, som hon kunde använda till staf.

Om några ögonblick lyckades hon dock med en oerhörd viljeansträngning att tillbakatränga mattigheten. Hon rätade åter upp sig och tvang sig att gå med fasta steg genom de folkfyllda gatorna.

IV.

En vecka senare vandrade den gamla Faustina uppför de branta sluttningarna på ön Capreæ. Det var en varm dag, och den förfärliga känslan af ålderdom och mattighet kom åter öfver henne, medan hon arbetade sig uppåt de slingrande vägar

och de i klippan uthuggna trappsteg, som ledde till Tiberii villa.

Denna känsla tilltog, då hon började märka hur förändradt allt hade blifvit under den tid, som hon hade varit borta. I sanning uppför och utför dessa trappor hade förr alltid skyndat stora skaror af människor. Här hade vimlat af senatorer, som hade låtit bära sig af jättestora lybier, af sändebud från provinserna, som hade kommit ledsagade af långa tåg af slafvar, af platssökande, af förnäma män, som voro inbjudna att deltaga i kejsarens fester.

Men i dag voro dessa trappor och gångar alldeles öde. De grågröna ödlorna voro de enda lefvande varelser, som den gamla kvinnan varsnade på sin väg.

Hon häpnade öfver att allt redan tycktes börja förfalla. Kejsarens sjukdom kunde på sin höjd hafva fortgått ett par månader, dock hade gräs redan hunnit att rota sig i springorna mellan marmorflisorna. Ädla växter, som voro planterade i sköna vaser, hade redan hunnit förtorka, och okynniga förstörare, som ingen hade brytt sig om att hejda, hade på ett par ställen nedbrutit balustraden.

Men märkvärdigast af allt tycktes henne dock den fullkomliga frånvaron af människor. Om än främlingar voro förbjudna att visa sig på ön, så borde de väl ännu finnas här, dessa oändliga skaror af krigsknektar och slafvar, af danserskor och musikanter, af kockar och taffeltäckare, af palatsvakter

och trädgårdsarbetare, som hörde till kejsarens hushåll.

Först då Faustina nådde upp på den öfversta terrassen, fick hon syn på ett par gamla slafvar, som sutto på trappstegen framför villan. Då hon nalkades dem, reste de sig och bugade sig för henne.

»Var hälsad Faustina,» sade den ene. »Det är en gud, som sänder dig för att mildra våra olyckor.»

»Hvad är detta, Milo,» frågade Faustina. »Hvarför är här så öde? Man har dock sagt mig, att Tiberius ännu bor kvar på Capreæ.»

»Kejsaren har drifvit bort alla sina slafvar, därför att han misstänker, att någon af oss har gifvit honom att dricka förgiftadt vin och att detta har framkallat sjukdomen. Han skulle hafva drifvit bort äfven mig och Tito, om vi ej hade nekat att lyda honom. Och du vet dock, att vi hafva tjänat kejsaren och hans mor under hela vårt lif.»

»Jag spörjer inte endast efter slafvar,» sade Faustina. »Hvar äro senatorer och fältherrar? Hvar äro kejsarens förtrogna och alla lismande lycksökare?»

»Tiberius vill ej mer visa sig för främlingar,» sade slafven. »Senatorn Lucius och Macro, anföraren för lifvakten, komma hit hvarje dag och mottaga hans befallningar. Eljest får ingen nalkas honom.»

Faustina hade stigit uppför trappan för att gå

in i villan. Slafven gick före henne och under vandringen frågade hon honom:

»Hvad säga läkarna om Tiberii sjukdom?»

»Ingen af dem förstår sig på att sköta denna sjukdom. De veta inte ens om den dödar fort eller långsamt. Men det kan jag säga dig, Faustina, att Tiberius måste dö, om han, som nu, nekar att mottaga all föda af fruktan, att den kan vara förgiftad. Och jag vet, att en sjuk man inte kan stå ut med att vaka natt och dag, som kejsaren gör af rädsla för att bli mördad under sömnen. Om han vill lita på dig såsom i forna dagar, så skall det kanske lyckas dig att förmå honom att äta och sofva. Därmed kan du förlänga hans lif under många dagar.»

Slafven förde Faustina genom flera gångar och gårdar fram till en terrass, där Tiberius brukade uppehålla sig för att njuta af utsikten öfver de sköna hafsvikarna och det stolta Vesuvius.

Då Faustina trädde ut på terrassen, såg hon där en hemsk varelse med ett uppsvälldt ansikte och djuriska drag. Hans händer och fötter voro omlindade med hvita bindlar, men ur bindlarna framstucko halft borttärda fingrar och tår. Och denna människas kläder voro dammiga och tillsölade. Man kunde förstå, att han ej var i stånd att gå upprätt, utan hade måst krypa ut på terrassen. Han låg med slutna ögon längst borta vid balustraden och rörde sig ej, då slafven och Faustina kommo gående.

Men Faustina hviskade till slafven, som gick före henne. »Hvad Milo, hur kan en sådan människa finnas här på själfva kejsarterrassen? Skynda dig att skaffa honom härifrån!»

Men knappast hade hon sagt detta, förrän hon såg slafven buga sig till marken för den liggande, eländiga människan.

»Cesar Tiberius,» sade han, »jag har ändtligen en glad nyhet att bringa dig.»

I detsamma vände slafven sig mot Faustina, men härvid ryggade han förvånad tillbaka och kunde ej få fram ett ord vidare.

Han såg ej mer den stolta matronan, som hade sett så stark ut, att man kunnat vänta, att hennes ålder skulle komma att nå upp till en sibyllas. I detta ögonblick hade hon sjunkit tillhopa i maktlös ålderdom, och slafven såg framför sig en böjd gumma med skum blick och famlande händer.

Ty Faustina hade visserligen hört, att kejsaren skulle vara förskräckligt förändrad, men hon hade dock ej ett ögonblick upphört att tänka sig honom, som den starke och kraftige man han var, då hon sist såg honom. Hon hade också hört någon säga, att denna sjukdom skulle verka långsamt och att den behöfde åratal för att förvandla en människa. Men här hade den fortskridit med sådan våldsamhet, att den hade gjort kejsaren oigenkännlig endast på ett par månader.

Hon stapplade fram till kejsaren. Hon förmådde ej tala, utan stod tyst och grät bredvid honom.

»Är du nu kommen, Faustina?» sade han då utan att öppna ögonen. »Jag låg och inbillade mig, att du stod här och grät öfver mig. Jag törs ej se upp af fruktan att finna, att detta endast var en villa.»

Då satte sig den gamla bredvid honom. Hon lyfte upp hans hufvud och lade det i sitt knä.

Men Tiberius låg alltjämt stilla utan att se på henne. En känsla af ljuf ro omslöt honom, och han sjönk i nästa ögonblick ned i lugn sömn.

V.

Några veckor efter detta kom en af kejsarens slafvar vandrande till den ensliga hyddan i Sabinerbergen. Det led mot kvällen, och vingårdsarbetaren och hans hustru stodo i sin dörr och sågo solen sjunka i den fjärran västern. Slafven vek af från stigen och gick fram och hälsade dem. Därpå tog han upp en tung pung, som han bar instucken i gördeln, och lade den i mannens hand.

»Detta sänder dig Faustina, den gamla kvinnan, som du bevisade barmhärtighet,» sade slafven. »Hon ber dig, att du för dessa penningar skall köpa dig en egen vingård och bygga dig en boning, som ej ligger lika högt upp till väders som örnarnas nästen.»

»Den gamla Faustina lefver då verkligen ännu?» sade mannen. »Vi hafva sökt efter henne i klyftor

och moras. Då hon ej kom åter till oss, trodde jag, att hon hade funnit sin död bland dessa eländiga berg.»

»Kommer du ej ihåg,» inföll hustrun, »att jag inte ville tro, att hon var död? Har jag ej sagt dig, att hon hade återvändt till kejsaren?»

»Jo,» medgaf mannen, »du sade verkligen detta, och jag är glad, att du har fått rätt, inte bara därför att Faustina på detta sätt har blifvit rik nog att hjälpa oss ur vår fattigdom, utan också för den stackars kejsarens skull.»

Slafven ville nu genast säga farväl för att kunna hinna ned till bebyggda trakter, innan nattmörkret inbröt, men detta tilläto ej de båda makarna. »Du måste stanna hos oss ända till morgonen,» sade de. »Vi kunna inte låta dig gå, innan du har berättat oss allt, som har händt Faustina. Hvarför har hon vändt åter till kejsaren? Hur var deras möte? Äro de nu lyckliga öfver att vara förenade?»

Slafven gaf vika för dessa böner. Han följde dem in i hyddan, och under aftonmåltiden berättade han om kejsarens sjukdom och Faustinas återkomst.

Då slafven hade slutat sin berättelse, såg han både mannen och hustrun sitta orörliga, slagna af häpnad. Deras blickar voro vända mot marken, liksom för att ej förråda den rörelse, som gripit dem.

Ändtligen såg mannen upp och sade till sin hustru. »Tror du inte, att detta är en Guds skickelse?»

»Jo,» sade hustrun, »säkerligen var det för detta, som Herren sände oss öfver hafvet hit till denna hydda. Visserligen var detta hans afsikt, då han förde den gamla kvinnan hit till vår dörr.»

Så snart hustrun hade sagt dessa ord, vände sig vingårdsarbetaren åter till slafven.

»Vän,» sade han till honom. »Du skall bära ett budskap från mig till Faustina! Säg detta till henne ord för ord! Så hälsar dig din vän, vingårdsarbetaren från Sabinerbergen. Du har sett den unga kvinnan, som är min hustru. Syntes hon dig inte ljuf af skönhet och blomstrande af hälsa? Och dock har denna unga kvinna en gång lidit af samma sjukdom, som nu angripit Tiberius.»

Slafven gjorde en rörelse af förvåning, men vingårdsarbetaren fortfor med allt större eftertryck på orden.

»Om Faustina nekar att tro mina ord, så säg henne, att jag och min hustru äro från Palestina i Asien, ett land, där denna sjukdom ofta förekommer. Och där är lagen sådan, att de spetälska drifvas bort ur städer och byar och måste bo på öde platser, söka sig bostäder i grafvar och klippgrottor. Säg Faustina, att min hustru är född af sjuka föräldrar i en klippgrotta! Och så länge som hon ännu var ett barn, var hon frisk, men då hon växte upp till ung jungfru, blef hon angripen af sjukdomen.»

Då vingårdsarbetaren hade sagt detta, böjde slafven vänligt leende på hufvudet och sade till honom. »Hur vill du, att Faustina skall tro detta?

Hon har ju sett din hustru i hennes hälsa och fägring? Och hon vet ju, att det icke finnes något botemedel för denna sjukdom.»

Men mannen genmälde: »Det vore bäst för henne, att han trodde mig. Men jag är ej heller utan vittnen. Hon må sända kunskapare öfver till Nazaret i Galileen. Där skall hvarje människa bestyrka min utsago!»

»Är det kanhända genom ett underverk af någon gud, som din hustru har blifvit botad?» frågade slafven.

»Ja,» svarade arbetaren, »du säger det, som det är. En dag spred sig ett rykte till de sjuka, som vistades i ödemarken: 'Se, det har uppstått en stor profet i staden Nazaret i Galileen. Han är full af Guds andas kraft, och han kan bota er sjukdom endast genom att lägga sin hand på er panna.' Men de sjuka, som lågo i sitt elände, ville inte tro, att detta rykte var sanning. 'Oss kan ingen bota,' sade de. 'Alltsedan de stora profeternas dagar har ingen kunnat rädda någon af oss från hans olycka.'

Men det var en ibland dem, som trodde, och det var en ung jungfru. Hon gick bort från de andra för att leta sig fram till staden Nazaret, där profeten hade sin bostad. Och en dag, då hon vandrade öfver vida slätter, mötte hon en man, som var högväxt och hade ett blekt ansikte och håret liggande i jämna, svarta lockar. Hans mörka ögon lyste som stjärnor och drogo henne fram emot honom. Men innan de möttes, ropade hon

till honom: 'Kom mig ej nära, ty jag är en oren, men säg mig hvar jag kan finna profeten från Nazaret!' Men mannen fortsatte, att gå emot henne, och då han stod tätt framför henne, sade han: — 'Hvarför söker du efter profeten från Nazaret?' — 'Jag söker honom, därför att han skall lägga sin hand på min panna och bota mig från min sjukdom.' Då gick mannen fram och lade sin hand på hennes panna. — Men hon sade till honom: 'Hvad båtar det mig, att du lägger din hand på min panna? Inte är du någon profet?' — Då log han mot henne och sade: 'Gå nu fram till staden, som ligger därborta på bergsluttningen och visa dig för prästerna.'

Den sjuka tänkte vid sig själf: Han gör narr af mig, därför att jag tror, att jag kan bli botad. Af honom får jag ej veta hvad jag önskar. Och hon gick vidare. Straxt därefter såg hon en man, som skulle ut på jakt, komma ridande öfver det vida fältet. Då han kom så nära, att han kunde höra henne, ropade hon till honom: 'Kom inte fram till mig, ty jag är en oren, men säg mig hvar jag kan finna profeten från Nazaret?' — 'Hvad önskar du af profeten?' frågade henne mannen och red långsamt fram emot henne. — 'Jag önskar endast, att han måtte lägga sin hand på min panna och göra mig helbrägda från min sjukdom.' Men mannen red ännu närmare. — 'För hvilken sjukdom önskar du att bli botad?' sade han. 'Inte behöfver du någon läkare.' — 'Ser du ej, att jag är en oren?' sade hon. 'Jag är född af sjuka

föräldrar i en klippgrotta.' Men mannen fortfor att rida emot henne, ty hon var fager och skär, som en nyss utslagen blomma. — 'Du är den skönaste jungfru i Judaland,' bröt han ut. — 'Gör ej spe af mig du också,' sade hon. 'Jag vet, att mina drag äro förtärda, och min röst är lik ett vildt djurs rytande.' Men han såg djupt in i hennes ögon och sade till henne: 'Din röst är klingande som vårbäckens, då den rinner öfver kiselstenar, och ditt ansikte är lent som en duk af mjukt siden.'

Med detsamma red han så nära intill henne, att hon kunde se sitt ansikte i de blanka beslagen, som prydde hans sadel. 'Du skall spegla dig här,' sade han. Hon gjorde så, och hon såg ett ansikte, som var lent och vekt som en nyss utvecklad fjärilvinge. — 'Hvad är detta, som jag ser?' sade hon. 'Det är ej mitt ansikte.' — 'Jo, det är ditt ansikte,' sade ryttaren. — 'Men min röst är den inte rosslig? Låter den inte, som då vagnar dragas öfver en stenig väg?' — 'Nej, den låter som en citterspelares ljufvaste visor,' sade den ridande.

Hon vände sig och pekade bortåt vägen. 'Vet du hvem mannen är, som just nu försvinner bakom de två ekarna?' frågade hon ryttaren. — 'Det är han, som du nyss frågade efter, det är profeten från Nazaret,' sade mannen. Då slog hon händerna samman i förvåning, och hennes ögon tårades. 'O du helige! O, du bärare af Guds makt!' utropade hon. 'Du har botat mig!'

Men den ridande lyfte upp henne i sadeln och förde henne till staden i bergsluttningen och

gick med henne till de äldste och prästerna och talade om för dem hur han hade funnit henne. De utfrågade noga alltsammans, men då de fingo höra, att jungfrun var född i ödemarken af sjuka föräldrar, ville de ej tro, att hon var botad. 'Gå tillbaka dit, därifrån du har kommit,' sade de. 'Om du har varit sjuk, måste du förbli det under hela ditt lif. Du skall ej komma hit till staden för att smitta ned oss andra med din sjukdom!'

Hon sade till dem: 'Jag vet, att jag är frisk, ty profeten från Nazaret har lagt sin hand på min panna.'

Då de hörde detta, utropade de: 'Hvem är han, att han skulle kunna göra de orena rena? Allt detta är ett bländverk af de onda andarna. Gå tillbaka till de dina, på det att du ej måtte bringa oss alla i fördärfvet!'

De ville ej förklara henne botad, och de förbjödo henne att vistas i staden. De förordnade, att enhvar, som gaf henne skydd, också skulle förklaras oren.

Då prästerna hade fällt denna dom, sade den unga jungfrun till mannen, som hade funnit henne ute på fältet. 'Hvart skall jag nu gå? Måste jag åter gå ut i ödemarken till de sjuka?'

Men mannen lyfte henne åter upp på sin häst och sade till henne: 'Nej, du skall ingalunda gå ut till de sjuka i deras klipphålor, utan vi två skola draga bort öfver hafvet till ett annat land, där det ej finnes lagar för rena och orena.' Och de — —»

Men då vingårdsarbetaren hade hunnit så långt

i sin berättelse, reste sig slafven och afbröt honom. »Du behöfver inte förtälja något mer,» sade han. »Sta hellre upp och följ mig på väg, du, som känner till bergen, så att jag kan börja min hemfärd redan i natt och ej behöfver vänta till morgonen. Kejsaren och Faustina kunna ej få höra dina nyheter ett ögonblick för tidigt.»

Då vingårdsarbetaren hade följt slafven och åter kom hem till hyddan, fann han sin hustru ännu vaken.

»Jag kan ej sofva,» sade hon. »Jag tänker på att dessa båda skola komma att mötas. Han, som älskar alla människor, och han, som hatar dem. Det är, som om detta möte skulle kunna bringa världen ur dess bana.»

VI.

Den gamla Faustina befann sig i det aflägsna Palestina på resa till Jerusalem. Hon hade ej velat, att uppdraget att söka profeten och föra honom till kejsaren anförtroddes åt någon annan än henne. Säkert hade hon tänkt vid sig själf: Det, som vi begära af denne främmande man, är något, som vi ej kunna aflocka honom hvarken med våld eller gåfvor. Men kanske ger han oss det, om någon faller till hans fötter och säger honom, i hvilken nöd kejsaren befinner sig. Men hvem kan fälla en rätt förbön för Tiberius utom den, som lider af hans olycka lika mycket som han själf.

Hoppet att möjligen kunna rädda Tiberius hade föryngrat den gamla kvinnan. Hon hade utan svårighet utstått den långa sjöresan till Joppe, och på färden till Jerusalem begagnade hon sig ej af en bärstol, utan färdades ridande. Hon tycktes uthärda den besvärliga resan lika lätt som de ädla romare, de krigsknektar och slafvar, som utgjorde hennes följe.

Denna färd från Joppe till Jerusalem fyllde den gamla kvinnans hjärta med glädje och ljust hopp. Det var vårens tid och Sarons slätt, som de hade öfverridit under den första dagsresan, hade varit en enda lysande matta af blommor. Äfven under den andra dagens färd, då de inträngde bland Juda berg, öfvergåfvos de ej af blommorna. Alla de mångformade kullarna, mellan hvilka vägen slingrade sig, voro planterade med fruktträd, som stodo i den rikaste blomning. Och då de resande tröttnade att betrakta aprikosers och persikors hvitröda blommor, kunde de hvila sina ögon med att ge akt på det unga vinlöfvet, som trängde fram ur de svartbruna rotstockarna och hvars växtlighet var så stor, att man tyckte sig kunna följa den med ögonen.

Men det var ej ensamt blommor och vårgrönska, som gjorde färden vacker. Det största behaget förlänades den af alla de människoskaror, som denna morgon voro på väg till Jerusalem. Från alla bivägar och stigar, från ensamma höjder och från slättens aflägsnaste vrår kommo vandrare. Då de hade hunnit vägen till Jerusalem, slöto sig de en-

staka resande samman till stora skaror och tågade framåt under gladt jubel. Omkring en gammal man, som red på en gungande kamel, gingo hans söner och döttrar, hans mågar och sonhustrur och alla hans barnbarn. Det var en släkt så stor, att den utgjorde en hel liten här. En gammal mor, som var för svag att gå, hade sönerna lyft på sina armar, och hon lät sig stolt föras framåt bland de vördnadsfullt vikande skarorna.

I sanning, det var en morgon, som kunde inge glädje äfven åt den mest bedröfvade. Himlen var visserligen ej klar, utan var öfverdragen med ett tunt hvitgrått molnlager, men ingen af de vägfarande tänkte på att beklaga sig öfver att solens hårda glans var dämpad. Under denna beslöjade himmel strömmade ej de blommande trädens och de nyutslagna bladens vällukt så fort som eljest bort i den vida rymden, utan dröjde kvar öfver vägar och fält. Och denna vackra dag, som med sin svaga dager och sina orörliga vindar påminde om nattens hvila och frid, tycktes meddela alla de framskyndande människoskarorna något af sitt väsen, så att de drogo framåt glada, men dock högtidliga, sjungande med dämpad röst uråldriga hymner, eller spelande på besynnerliga gammalmodiga instrument, från hvilka kommo toner, som voro lika en myggas surr eller en gräshoppas pipande.

Då den gamla Faustina red fram mellan alla dessa människor, smittades hon verkligen af deras ifver och glädje. Hon dref sin gångare till större hastighet, i det hon sade till en ung romare, som

höll sig vid hennes sida: »Jag drömde i natt, att jag såg Tiberius, och han bad mig att ej uppskjuta resan utan fara till Jerusalem just i dag. Det förefaller mig, som om gudarna velat sända mig en maning att ej försumma att draga dit denna vackra morgon.»

I detsamma hon sade detta, hade hon uppnått toppen af en långsträckt bergås, och där höll hon ovillkorligen stilla. Framför henne låg en stor, djup kitteldal, omkransad af vackra höjder, och ur det mörka, skuggiga djupet af denna dal reste sig den väldiga klippa, som på sin hjässa uppbar Jerusalem.

Men den trånga bergstaden, som med sina murar och torn låg likt ett krönande smycke på klippans platta höjd, var denna dag tusenfaldigt förstorad. Alla de rundtom dalen uppstigande höjderna voro betäckta af brokiga tält och af ett vimmel af människor.

Det var tydligt för Faustina, att hela landets befolkning höll på att samlas till Jerusalem för att fira någon stor högtid. De mera fjärrboende voro redan komna och hade hunnit att få sina tält i ordning. De däremot, som bodde i stadens grannskap, voro ännu i antågande. Nedför alla de ljusa bergshöjderna såg man dem komma strömmande som en oafbruten flod af hvita dräkter, af sånger, af högtidsglädje.

Den gamla kvinnan öfverskådade en lång stund dessa tillströmmande massor af människor och dessa

långa tältrader. Därpå sade hon till den unge romaren, som red vid hans sida:

»Sannerligen, Sulpicius, hela folket måtte ha kommit till Jerusalem.»

»Det förhåller sig verkligen så,» svarade romaren, som hade blifvit utsedd af Tiberius att ledsaga Faustina, därför att han under flera år hade vistats i Judéen. De fira nu den stora vårfesten och under denna draga alla människor både gamla och unga till Jerusalem.

Faustina besinnade sig ett ögonblick. »Jag är glad, att vi hafva kommit till denna stad samma dag, som folket firar sin högtid,» sade hon. »Det kan inte betyda annat än att gudarna beskydda vår färd. Anser du det inte troligt, att den, som vi söka, profeten från Nazaret, också är kommen till Jerusalem för att deltaga i festen?»

»Du har sannerligen rätt, Faustina,» sade romaren. »Han befinner sig troligen här i Jerusalem. Detta är i sanning en gudarnas skickelse. Så stark och kraftig du än är, kan du dock prisa dig lycklig, om du slipper att göra den långa och besvärliga resan upp till Galileen.»

Han red genast bort till ett par vandrare, som just drogo förbi, och sporde dem om de trodde, att profeten af Nazaret befunne sig i Jerusalem.

»Vi hafva sett honom där hvarje år vid denna tid,» svarade en af vandringsmännen. »Säkerligen är han kommen dit äfven detta år, ty han är en from och rättfärdig man.»

En kvinna sträckte ut sin hand och visade mot en höjd, som låg öster om staden. »Ser du denna bergsluttning, som är beväxt med olivträd?» sade hon. »Där bruka galileerna resa sina tält, och där får du de säkraste underrättelser om den, som du söker.»

De färdades vidare, foro på en slingrande stig ända ned till djupet af dalen och började sedan rida uppåt Sions berg för att nå staden på dess topp. Den brant stigande vägen omgafs här af låga murar och på dessa sutto och lågo en oändlig mängd tiggare och krymplingar, som anropade de resandes barmhärtighet.

Under den långsamma färden kom en af de judiska kvinnorna fram till Faustina. »Se där,» sade hon och pekade på en af de tiggare, som sutto på muren, »detta är en galileisk man. Jag kommer ihåg, att jag har sett honom bland profetens lärjungar. Han kan säga dig hvar du skall finna den du söker.»

Faustina red med Sulpicius fram till mannen, som hade utpekats för henne. Det var en fattig, gammal man med stort gråsprängdt skägg. Hans ansikte var brynt af hetta och solsken, och hans händer voro valkiga af arbete. Han begärde inga allmosor, tvärtom var han så upptagen af bekymmerfulla tankar, att han ej ens såg upp på de förbifarande.

Han hörde ej heller, att Sulpicius tilltalade honom, utan denne måste ett par gånger upprepa sin fråga.

»Min vän, man har talat om för mig, att du är en galileisk man. Jag ber dig därför, att du säger mig hvar jag skall finna profeten från Nazaret?»

Galileern spratt häftigt till och såg sig förvirrad omkring. Men då han ändtligen förstod hvad man begärde af honom, greps han af en vrede, som var blandad med förfäran. »Hvad är det du säger?» for han ut. »Hvarför frågar du mig efter den mannen? Jag vet ingenting om honom. Jag är ingen galileer.»

Den judiska kvinnan blandade sig nu i samtalet. »Jag har dock sett dig i hans sällskap,» inföll hon. »Frukta dig inte, utan säg denna förnäma romarinna, som är kejsarens vän, hvar hon snarast kan finna honom.»

Men den förskrämde lärjungen blef allt mer och mer förbittrad. »Hafva alla människor blifvit vansinniga i dag?» sade han. »Äro de besatta af en ond ande, eftersom de gång på gång komma och spörja mig efter den mannen? Hvarför kan ingen tro mig, då jag säger, att jag inte känner profeten? Jag är inte kommen från hans land. Jag har aldrig sett honom.»

Hans häftighet drog uppmärksamheten till honom, och ett par tiggare, som sutto bredvid honom på muren, började också bestrida hans ord.

»Visserligen har du hört till hans lärjungar,» sade de. »Vi veta alla, att du är kommen med honom från Galileen.»

Men mannen sträckte båda armarna mot him-

melen och ropade: »Jag har inte kunnat härda ut inne i Jerusalem i dag för den mannens skull och nu lämnar man mig inte ens i fred härute bland tiggarna. Hvarför vilja ni ej tro mig, då jag säger, att jag aldrig har sett honom?»

Faustina vände sig bort med en axelryckning. »Låt oss draga vidare,» sade hon. »Den där mannen är ju vansinnig. Af honom få vi ingenting veta.»

De drogo vidare uppåt sluttningen. Faustina var ej mer än två steg från stadsporten, då den israelitiska kvinnan, som hade velat hjälpa henne att finna profeten, ropade till henne, att hon skulle akta sig. Hon drog in tyglarna och såg, att en man låg på vägen alldeles framför hästens fötter. Så som han låg utsträckt i dammet, just där trängseln var som lifligast, var det ett under, att han ej redan hade blifvit nedtrampad af djur eller människor.

Mannen låg på rygg och stirrade uppåt med slocknade, glanslösa blickar. Han rörde sig ej, fastän kamelerna satte ned sina tunga fötter tätt bredvid honom. Han var fattigt klädd, och nu var han därtill nedsölad af damm och jord. I själfva verket hade han öst öfver sig så mycket grus, att det såg ut, som om han sökte dölja sig för att lättare bli öfverriden eller nedtrampad.

»Hvad är detta? Hvarför ligger denne man här på vägen?» frågade Faustina.

I detsamma började den liggande ropa till de förbigående. »Vid er barmhärtighet, bröder och

systrar, fören edra hästar och lastdjur fram öfver mig! Viken ej undan för mig! Trampen mig till stoft! Jag har förrådt menlöst blod. Trampen mig till stoft!»

Sulpicius fattade Faustinas häst vid tygeln och förde den åt sidan. »Det är en syndare, som vill göra bot,» sade han. »Låt inte detta uppehålla din färd. Detta folk är besynnerligt, och man måste låta det följa sina egna vägar.»

Mannen på vägen fortfor att ropa: »Sätten era hälar på mitt hjärta! Låten kamelen trampa sönder mitt bröst och åsnan sätta sina hofvar i mina ögon!»

Men Faustina tyckte sig inte kunna rida förbi denne eländige utan att försöka att få honom att resa sig. Hon höll alltjämt stilla bredvid honom.

Den israelitiska kvinnan, som hade velat tjäna henne en gång förut, trängde sig nu åter fram till henne. »Denne man hörde också till profetens lärjungar,» sade hon. »Vill du att jag skall fråga honom efter hans mästare?»

Faustina nickade jakande, och kvinnan lutade sig ned öfver den liggande.

»Hvar har ni galileer i denna dag gjort af er mästare?» frågade hon. »Jag träffar er förspridda på vägar och stigar, men honom ser jag ingenstädes.»

Men då hon frågade på detta sätt, reste sig mannen, som låg i vägdammet upp på knä. »Hvad är det för en ond ande, som har ingifvit dig att fråga mig efter honom,» sade han, med en röst, som var full af förtviflan. »Du ser ju, att jag har

lagt mig i vägdammet för att förtrampas. Är det dig ej nog? Skall du därtill komma och fråga mig hvar jag har gjort af honom?»

»Jag förstår inte, hvad du förebrår mig,» sade kvinnan. »Jag vill ju blott veta hvar du har din mästare.»

Då hon upprepade frågan, störtade mannen upp och satte båda händerna för öronen.

»Ve dig, att du inte kan låta mig dö i frid,» ropade han. Han bröt sig väg genom folket, som trängdes framför porten, och rusade bort, rytande af fasa, medan hans sönderrifna kläder fladdrade omkring honom som mörka vingar.

»Det förefaller mig, som om vi skulle vara komna till ett folk af dårar,» sade Faustina, då hon såg mannen fly. Hon hade blifvit nedstämd af att se dessa profetens lärjungar. Kunde en man, som bland sina ledsagare räknade sådana galningar, vara i stånd att göra något för kejsaren?

Äfven den israelitiska kvinnan såg bedröfvad ut, och hon sade med mycket allvar till Faustina: »Härskarinna, dröj inte att uppsöka den du vill finna. Jag fruktar, att något ondt har drabbat honom, eftersom hans lärjungar äro från sina sinnen och inte tåla att höra talas om honom.»

Faustina och hennes följe redo ändtligen fram genom porthvalfvet och kommo in på trånga, mörka gator, som voro myllrande fulla af människor. Det föreföll nästan omöjligt att kunna komma fram genom staden. De ridande måste gång på gång hålla

stilla. Slafvar och krigsknektar sökte förgäfves att röja väg. Människorna fortforo att rusa framåt i en tät, ohejdbar ström.

»I sanning,» sade den gamla kvinnan till Sulpicius, »Roms gator äro stilla lustgårdar i jämförelse med dessa.»

Sulpicius såg snart, att nästan oöfvervinnerliga svårigheter väntade dem.

»På dessa öfverfyllda gator är det nästan lättare att gå än att rida,» sade han. »För så vidt att du ej är alltför trött, skulle jag vilja råda dig att gå till fots till landshöfdingens palats. Det ligger visserligen långt borta, men om vi skola rida dit, komma vi säkerligen inte fram förrän efter midnatt.»

Faustina gick genast in på förslaget. Hon steg af hästen och lämnade den till en af slafvarna. Därpå började de resande romarna att till fots genomvandra staden.

Detta lyckades dem vida bättre. De trängde tämligen raskt fram mot hjärtat af staden, och Sulpicius visade just Faustina en någorlunda bred gata, som de voro nära att uppnå.

»Se där, Faustina,» sade han, »om vi endast komma in på denna gata, skola vi snart vara framme. Den för oss rätt ned till vårt härbärge.»

Men det var just, då de ville vika in på denna gata, som det värsta hindret mötte dem.

Det begaf sig, att i samma ögonblick, som Faustina nådde gatan, som från landshöfdingepalatset sträckte sig till Rättvisans port och Golgata, ledde

de där fram en fånge, som skulle föras ut för att korsfästas.

Framför honom skyndade en skara unga, vilda människor, som ville åse afrättningen. De jagade springande framåt gatan, sträckte armarna mot höjden i hänförelse och uppgåfvo obegripliga tjut i sin glädje att få skåda något, som de ej sågo alla dagar.

Efter dem kommo flockar af män i sida dräkter, som tycktes höra till stadens förnämsta och yppersta. Sedan vandrade kvinnor, af hvilka många hade tårade anleten. En samling fattiga och krymplingar skredo fram, under det att de uppgåfvo rop, som skuro i öronen.

»O Gud,» ropade de, »rädda honom! Sänd din ängel och rädda honom! Sänd en hjälpare i hans yttersta nöd!»

Ändtligen kommo några romerska knektar på stora hästar. De vakade öfver att ingen bland folket skulle störta fram till den fångne och söka att befria honom.

Straxt efter dem följde bödelsknektarna, som hade att föra fram mannen, som skulle korsfästas. De hade lagt ett stort, tungt kors af trä öfver hans skuldra, men han var för svag för denna börda. Den tyngde honom så, att hans kropp alldeles böjdes ned mot marken. Han höll hufvudet så djupt sänkt, att ingen kunde se hans ansikte.

Faustina stod i den lilla bigatans mynning, och åsåg den dödsdömdes tunga vandring. Med för-

våning iakttog hon, att han bar en purpurmantel och att en törnekrona var nedtryckt på hans hufvud.

»Hvem är denne man?» frågade hon.

En af de bredvidstående svarade henne: »Det är en, som har velat göra sig till kejsare.»

»Han måste då lida döden för en sak, som är föga värd att eftersträfva,» sade den gamla kvinnan vemodigt.

Den dömde sviktade under korset. Han skred framåt allt långsammare. Bödelsknektarna hade fäst ett rep om hans midja, och de började draga i detta för att påskynda farten. Men då de drogo i repet föll mannen omkull och blef liggande med korset öfver sig.

Det blef ett starkt oväsen. De romerska ryttarna hade all möda att hålla folket tillbaka. De drogo sina svärd mot ett par kvinnor, som sökte skynda fram och hjälpa upp den fallne. Bödelsknektarna sökte att med slag och stötar tvinga honom att resa sig, men han mäktade ej för korsets skull. Ändtligen togo ett par af dem fatt i korset för att lyfta bort det.

Då höjde han upp hufvudet, och den gamla Faustina kunde se hans ansikte. Kinderna voro strimmiga efter slag, och från hans panna, som hade sårats af törnekronan, pärlade fram ett par bloddroppar. Håret hängde i orediga stripor, klibbigt af svett och blod. Hans mun var hårdt sluten, men hans läppar darrade, som om de kämpade för att hålla tillbaka ett skri. Ögonen stirrade fram

tårfyllda och nästan utslocknade till följd af plågor och mattighet.

Men bakom denna halfdöda människas ansikte såg den gamla liksom i en syn ett skönt och blekt med härliga, majestätiska ögon och milda drag, och hon greps af plötslig sorg och rörelse öfver denna främmande mans olycka och förnedring.

»O hvad har man gjort med dig, du arma människa?» utbrast hon och trädde honom ett steg till mötes, medan hennes ögon fylldes af tårar. Hon glömde sin egen sorg och oro för denna plågade människas nöd. Hon tyckte, att hennes hjärta ville sprängas af medlidande. Hon ville som de andra kvinnorna skynda fram för att slita honom bort från bödlarna.

Den fallne såg hur hon kom emot honom, och han kröp närmare henne. Det var, som om han hade väntat att finna skydd hos henne mot alla dessa, som förföljde och plågade honom. Han omfattade hennes knän. Han tryckte sig upp emot henne såsom ett barn, som räddar sig intill sin mor.

Den gamla lutade sig ned öfver honom och på samma gång, som hennes tårar strömmade, kände hon den saligaste glädje öfver att han kommit och sökt skydd hos henne. Hon lade sin ena arm om hans hals, och så som en mor först af allt torkar bort tårarna ur barnets ögon, så lade hon sin svetteduk af svalt, fint linne öfver hans ansikte för att borttorka tårar och blod.

Men i detta ögonblick voro bödelsdrängarna färdiga med korset. De kommo nu och ryckte

till sig den fångne. Otåliga öfver dröjsmålet släpade de bort honom med vild brådska. Den dödsdömde uppgaf ett stönande, då han fördes bort från den fristad, som han hade funnit, men han gjorde intet motstånd.

Men Faustina fattade om honom för att hålla honom kvar, och då hennes svaga, gamla händer ingenting förmådde, utan hon såg honom bortföras, kände hon det, som om någon hade slitit ifrån henne hennes eget barn, och hon ropade: »Nej, nej! Tagen ej bort honom ifrån mig! Han får ej dö! Han kan ej få dö!»

Hon erfor den förfärligaste sorg och vrede öfver att han fördes bort. Hon ville skynda efter honom. Hon ville kämpa med bödlarna och slita honom ifrån dem.

Men vid första steg hon tog, greps hon af yrsel och vanmakt. Sulpicius skyndade att lägga sin arm om henne för att hindra henne från att falla.

Vid sidan af gatan såg han en liten mörk bod och bar in henne dit. Där fanns hvarken stol eller bänk, men bodägaren var en barmhärtig man. Han släpade fram en matta och lagade en bädd åt den gamla på stengolfvet.

Hon var ej sanslös, men en så stark yrsel hade gripit henne, att hon ej kunde hålla sig uppe, utan måste lägga sig ned.

»Hon har gjort en lång färd i dag, och bullret och trängseln i staden hafva varit för mycket för henne,» sade Sulpicius till köpmannen. »Hon är

mycket gammal, och ingen är dock så stark, att han ej blir öfvervunnen af ålderdomen.»

»Detta är en svår dag äfven för den, som inte är gammal,» sade köpmannen. »Luften är nästan för tung att inandas. Det skulle ej förvåna mig, om vi hade att vänta ett svårt oväder.»

Sulpicius lutade sig ned öfver den gamla. Hon hade insomnat och sof med lugna, regelbundna andetag efter all trötthet och sinnesrörelse.

Han gick och ställde sig i boddörren för att se på folkmassan, medan han inväntade hennes uppvaknande.

VII.

Den romerske landshöfdingen i Jerusalem hade en ung hustru, och hon hade legat och drömt om natten före den dag, då Faustina drog in i staden.

Hon drömde, att hon stod på taket af sitt hus och såg ned på den stora, sköna gårdsplanen, som enligt seden i österlandet var belagd med marmor och planterad med ädla växter.

Men på gården såg hon församlade alla de sjuka och blinda och lytta, som funnos i världen. Hon såg framför sig de pestsjuka med kroppar uppsvällda af bölder, de spetälske med bortfrätta ansikten, de lama, som ej förmådde röra sig utan lågo hjälplösa på marken, och alla de eländiga, som våndades i plåga och värk.

Och de trängde sig alla upp mot ingången

för att komma in i huset, och några af de främsta bultade med hårda slag på palatsets dörr.

Till sist såg hon, att en slaf öppnade dörren och kom ut på tröskeln, och hon hörde, att han frågade dem hvad de önskade.

Då svarade de honom och sade: »Vi söka efter den store profeten, som Gud har sändt till jorden. Hvar är profeten af Nazaret, han, som är alla plågors herre? Hvar är han, som kan förlossa oss från allt vårt lidande?»

Då svarade dem slafven i stolt och likgiltig ton, såsom palatstjänare bruka, då de visa af fattiga främlingar.

»Det gagnar er till intet att söka efter den store profeten. Pilatus har dödat honom.»

Då uppstod det bland alla de sjuka en sorg och en jämmer och en tandagnisslan, så att hon ej kunde utstå att höra det. Hennes hjärta sönderslets af medlidande, och tårarna runno strida ur hennes ögon. Men vid det att hon hade börjat gråta hade hon uppvaknat.

Åter hade hon somnat in och åter hade hon drömt, att hon stod på taket af sitt hus och såg ned på den stora gården, som var vid som ett torg.

Och se gården var full af alla de människor, som voro vansinniga och själssjuka och besatta af onda andar. Och hon såg sådana, som voro nakna, och sådana, som voro höljda i sitt långa hår, och sådana, som hade flätat sig kronor af strå och mantlar af gräs och trodde sig vara konungar, och sådana, som kröpo på marken och trodde sig vara

djur, och sådana, som ständigt gräto öfver en sorg, som de ej kunde ge namn, och sådana, som kommo släpande på tunga stenar, som de sade vara guld, och sådana, som trodde, att de onda andarna talade genom deras mun.

Hon såg alla dessa tränga sig fram mot palatsets port, och de, som stodo längst framme, knackade och bultade för att komma in.

Till sist öppnades dörren, och en slaf trädde ut på tröskeln och frågade dem. »Hvad är det, som ni åstunda?»

Då började de alla ropa och säga: »Hvar är den store profeten af Nazaret, han som är sänd af Gud och som skall ge oss åter vår själ och vårt förstånd?»

Hon hörde, att slafven svarade dem med den likgiltigaste ton.

»Det tjänar till intet, att ni söka den store profeten. Pilatus har dödat honom.»

Då detta var sagdt, uppgåfvo alla de vansinniga ett skri, som var likt vilda djurs rytande och i sin förtviflan börja de sarga sig själfva, så att blodet flöt på stenarna. Och då hon, som drömde, såg allt deras elände, började hon vrida sina händer och jämra sig. Och hennes egen jämmer hade väckt henne.

Men åter hade hon somnat och åter befann hon sig i drömmen på taket af sitt hus. Och rundt omkring henne sutto hennes slafvinnor, som spelade på cymbal och cittra för henne, och mandelträd kastade sina hvita blomblad ned öfver henne, och klängrosornas blommor doftade.

Medan hon satt där, talade en röst till henne: »Du skall gå fram till balustraden, som omger taket, och se ned på din gård.»

Men i drömmen vägrade hon och sade: »Jag vill inte se flera af dem, som i natt trängas på min gård.»

I detsamma hörde hon därifrån ett skrammel med kedjor och ett hamrande af tunga släggor och ett bultande af trä, som slog mot trä. Hennes slafvinnor upphörde med sång och spel och skyndade till takräcket och sågo ned. Och inte heller hon själf kunde bli sittande stilla, utan hon gick dit och såg ned på gården.

Då såg hon, att gården till hennes hus var fylld af alla de arma fångar, som funnos i världen. Hon såg dem, som eljest lågo i de mörka fängelsehålorna fastkedjade med tunga järnlänkar. Hon såg dem, som arbetade i de mörka grufvorna, komma släpande på sina släggor, och dem, som voro roddare på krigsfartygen, komma med sina tunga järnsmidda åror. Och de, som voro dömda att korsfästas, kommo släpande på sina kors och de, som skulle halshuggas, kommo med sina bilor. Hon såg dem, som voro bortförda i slafveri till främmande land och hvilkas ögon brunno af hemlängtan. Hon såg alla eländiga slafvar, som måste arbeta likt lastdjur, och hvilkas ryggar voro blodiga af gisselslag.

Alla dessa olyckliga människor ropade som med en enda mun och sade: »Öppna, öppna!»

Då trädde slafven, som vaktade ingången ut

genom dörren och han sporde dem: »Hvad är det ni åstunda?»

Och dessa svarade som de andra: »Vi söka den store profeten af Nazaret, som är kommen till jorden för att ge fångarna deras frihet och slafvarna deras lycka åter.»

Slafven svarade dem i trött och likgiltig ton: »Ni kunna inte finna honom här. Pilatus har dödat honom.»

Då detta var sagdt, tyckte hon, som drömde, att bland alla de olyckliga skedde ett sådant utbrott af hädelse och hån, att hon förnam huru jord och himmel darrade. Hon själf kände sig isad af skräck, och en sådan skakning genomfor hennes kropp, att hon vaknade.

Då hon nu väl hade vaknat, satte hon sig upp i bädden och sade till sig själf: Jag vill inte drömma mer. Nu vill jag hålla mig vaken hela natten, så att jag må slippa att se mer af detta förfärliga.

Men nästan i samma ögonblick, som hon hade tänkt detta, hade sömnen blifvit henne öfvermäktig på nytt, och hon hade lagt ned sitt hufvud på kudden och insomnat.

Åter hade hon drömt, att hon satt på taket af sitt hus, och hennes lille son sprang fram och tillbaka däruppe och lekte med en boll.

Då hörde hon en röst, som sade till henne: »Gå fram till balustraden, som omger taket, och se hvilka de äro, som stå och vänta på din gård.

Men hon, som drömde, sade till sig själf: »Jag

har sett nog mycket elände denna natt. Jag kan ej sta ut med mer. Jag vill förblifva, där jag är.»

I detsamma kastade hennes son sin boll, så att den föll utanför balustraden, och barnet skyndade fram och klättrade upp på räckverket. Då blef hon rädd, hon sprang fram och grep om barnet.

Men därvid kom hon att kasta ögonen nedåt, och än en gång såg hon, att gården var full af människor.

Men där på gården funnos alla de af jordens människor, som hade blifvit sårade i krig. De kommo med sönderskurna kroppar, med borthuggna lemmar och med stora öppna sår, ur hvilka blodet flödade, så att hela gården var öfvergjuten däraf.

Och jämte dessa trängde sig där alla de af jordens människor, som hade förlorat sina kära på slagfältet. Det var de faderlösa, som sörjde sin försvarare, och de unga kvinnorna, som ropade efter sina älskade, och de gamla, som suckade efter sina söner.

De främsta bland dem trängde sig mot dörren, och portvakten kom som förut och öppnade.

Han frågade alla dessa, som hade blifvit sårade i fejder och strider: »Hvad söka ni i detta hus?»

Och de svarade: »Vi söka den store profeten af Nazaret, som skall förbjuda krig och örlog och föra friden till jorden. Vi söka honom, som skall omforma spjuten till liar och svärden till vingårdsknifvar.»

Då svarade slafven en smula otåligt. »Kommen nu inga flera och plåga mig! Jag har redan sagt det nog många gånger. Den store profeten finnes ej här. Pilatus har dödat honom.»

Därpå stängde han porten. Men hon, som drömde, tänkte på all den jämmer, som nu skulle komma. »Jag vill ej höra den,» sade hon, och rusade bort från balustraden. I detsamma hade hon vaknat. Och då hade hon funnit, att hon i skrämseln hade sprungit ur sin bädd och ned på det kalla stengolfvet.

Åter hade hon tänkt, att hon ej ville sofva mera den natten, och åter hade sömnen blifvit henne öfvermäktig, så att hon hade stängt ögonen och börjat drömma.

Hon satt än en gång på taket af sitt hus och bredvid henne stod hennes man. Och hon berättade för honom om sina drömmar, och han gjorde spe af henne.

Då hörde hon åter en röst, som sade till henne: »Gå och se de människor, som vänta på din gård.»

Men hon tänkte: Jag vill inte se dem. Jag har i natt sett nog af olyckliga.

I detsamma hörde hon tre hårda slag på porten, och hennes man gick bort till balustraden för att se hvem det var, som begärde inträde i hans hus.

Men ej förr hade han lutat sig ut öfver räckverket, än han vinkade åt hustrun att komma fram till honom.

»Känner du inte denne man?» sade han och pekade nedåt.

Då hon såg ned på gården, fann hon, att den var uppfylld af ryttare och hästar. Slafvar voro sysselsatta med att aflasta åsnor och kameler deras bördor. Det såg ut, som om en förnäm resande skulle vara anländ.

Framme vid ingångsdörren stod den resande. Han var en storväxt gammal man med breda skuldror och ett tungt och dystert utseende.

Drömmerskan kände genast igen främlingen, och hon hviskade till sin man: »Det är Cesar Tiberius, som är kommen till Jerusalem. Det kan inte vara någon annan.»

»Jag tycker mig också känna igen honom,» sade hennes man, och lade med detsamma fingret på munnen som ett tecken, att de skulle vara tysta och lyssna till hvad som sades nere på gården.

De sågo, att dörrvaktaren kom ut och frågade den främmande: »Hvem är det du söker?»

Och den resande svarade: »Jag söker den store profeten af Nazaret, som är begåfvad med Guds undergörande kraft. Det är kejsar Tiberius, som kallar honom, på det att han måtte befria honom från en förfärlig sjukdom, som ingen annan läkare kan bota.»

Då han hade talat ut, bugade sig slafven mycket ödmjukt och sade: »Herre, vredgas inte, men din önskan kan inte bli uppfylld.»

Då vände sig kejsaren mot sina slafvar, som väntade nedanför på gården, och gaf dem en befallning.

Då hastade slafvarna fram, somliga hade hän-

derna fulla af smycken, andra höllo skålar rågade med pärlor, åter andra släpade på säckar med guldmynt.

Kejsaren vände sig till slafven, som vaktade porten, och sade: »Allt detta skall bli hans, om han bistår Tiberius. Med detta kan han ge rikedom åt alla jordens fattiga.»

Men dörrvaktaren bugade sig ännu djupare än förut och sade: »Herre, vredgas ej på din tjänare, men din begäran kan inte bli uppfylld.»

Då vinkade kejsaren än en gång till sina slafvar, och ett par af dem skyndade fram med en rikt utsydd dräkt, på hvilken glänste en bröstsköld af juveler.

Och kejsaren sade till slafven: »Se här, detta, som jag bjuder honom är makten öfver Judaland. Han skall styra sitt folk som dess högste domare. Må han endast först följa mig och bota Tiberius!»

Men slafven bugade sig ännu djupare mot jorden och sade: »Herre, det står inte i min makt att hjälpa dig.»

Då vinkade kejsaren än en gång, och hans slafvar skyndade fram med en gyllne pannring och en purpurmantel.

»Se,» sade han, »detta är kejsarens vilja: Han lofvar att utnämna honom till sin arftagare och gifva honom väldet öfver världen. Han skall få makt att styra hela jorden efter sin Guds vilja. Må han blott dessförinnan sträcka ut sin hand och bota Tiberius!»

Då föll slafven ned på jorden för kejsarens

fötter och sade med jämrande röst: »Herre, det står ej i min makt att hörsamma dig. Han, som du söker, finnes ej mera här. Pilatus har dödat honom.»

VIII.

Då den unga kvinnan vaknade, var det redan full klar dag, och hennes slafvinnor stodo och väntade på att få hjälpa henne med klädseln.

Hon var mycket tyst, medan hon klädde sig, men till sist frågade hon slafvinnan, som satte upp hennes hår, om hennes man var uppstigen. Hon fick då veta, att han hade blifvit utkallad för att sitta till doms öfver en förbrytare.

»Jag hade gärna velat tala med honom,» sade den unga kvinnan.

»Härskarinna,» sade slafvinnan, »det låter sig svårligen göra nu midt under rannsakningen. Vi skola underrätta dig, så snart den är till ända.»

Hon satt nu tyst, ända tills hennes klädsel var fullbordad. Då frågade hon: »Har någon af er hört talas om profeten af Nazaret?»

»Profeten af Nazaret, det är en judisk undergörare,» svarade en af slafvinnorna genast.

»Det är besynnerligt, härskarinna, att du skall fråga efter honom i dag,» sade en annan af slafvinnorna. »Det är just han, som judarna hafva fört hit till palatset för att låta honom förhöras af landshöfdingen.»

Hon bad genast, att de skulle gå ut och höra för hvad sak han var anklagad, och en af slafvinnorna aflägsnade sig. Då hon kom tillbaka sade hon: »De anklaga honom för att vilja göra sig till konung öfver detta land, och de anropa landshöfdingen, att han skall låta korsfästa honom.»

Men då landshöfdingens hustru hörde detta, blef hon förfärad och sade: »Jag måste tala med min man, eljest sker här i denna dag en förfärlig olycka.

Då slafvinnorna än en gång sade henne, att detta var omöjligt, började hon skälfva och gråta. Och en af dem blef rörd, så att hon sade: »Om du vill sända ett skrifvet bud till landshöfdingen, så skall jag försöka att bringa det till honom.»

Hon tog då genast ett stift och skref några ord på en vaxtafla, och detta blef gifvet till Pilatus.

Men honom själf råkade hon ej ensam på hela dagen, ty då han hade sändt bort judarna, och den dömde var afförd till afrättsplatsen, var timmen för måltiden inne, och till denna hade Pilatus inbjudit ett par af de romare, som vistades i Jerusalem vid denna tid. Det var anföraren för trupperna och en ung lärare i vältalighet och ännu några andra.

Denna måltid var ej mycket glad, ty landshöfdingens hustru satt hela tiden tyst och förstämd utan att taga del i samtalet.

Då bordsgästerna frågade, om hon var sjuk eller bedröfvad, berättade landshöfdingen skrattande

om det budskap, som hon på morgonen hade sändt honom. Och han gäckades med henne, därför att hon hade trott, att en romersk landshöfding skulle låta styra sig i sina domar af en kvinnas drömmar.

Hon svarade stilla och sorgset: »I sanning, detta var ingen dröm utan en varning, som var sänd af gudarna. Du borde åtminstone hafva låtit mannen lefva öfver denna enda dag.»

De sågo, att hon var allvarligt bedröfvad. Hon ville ej låta sig tröstas, hur mycket än bordsgästerna ansträngde sig att genom ett underhållande samtal komma henne att glömma dessa tomma inbillningar.

Men om en stund lyfte en af dem upp sitt hufvud och sade: »Hvad är detta? Hafva vi suttit till bords så länge, att det redan är slut på dagen?»

Alla sågo nu upp, och de märkte, att en svag skymning sänkte sig öfver naturen. Det var framförallt märkvärdigt att se huru hela det brokiga spel af färger, som ligger utbredt öfver alla ting och varelser, sakta utslocknade, så att allt syntes enfärgadt grått.

Liksom allt annat förlorade äfven deras egna ansikten sin färg. »Vi se verkligen ut som döda,» sade den unge vältalaren med en rysning. »Våra kinder äro ju gråa och våra läppar svarta.»

Medan detta mörker blef allt djupare, tilltog också den unga kvinnans skräck. »Ack, min vän,» utropade hon till sist, »inser du inte heller nu, att de odödliga vilja varna dig? De vredgas öfver att du har dömt till döden en helig och oskyldig

man. Jag tänker på att fastän han nu allaredan torde vara uppsatt på korset, så är han helt säkert ännu icke afliden. Låt taga ned honom från korset! Jag vill med egna händer vårda hans sår. Tillåt blott, att han återkallas till lifvet.»

Men Pilatus svarade skrattande: »Helt säkert har du rätt i att detta är ett tecken från gudarna. Men ingalunda låta de solen mista sitt sken, därför att en judisk irrlärare blifvit dömd till korset. Däremot kunna vi vänta, att viktiga händelser skola inträffa, som angå hela riket. Hvem kan veta huru länge den gamle Tiberius — — —

Han fullbordade ej meningen, ty mörkret hade blifvit så djupt, att han ej en gång kunde se den framför honom stående vinbägaren. Han afbröt sig således för att befalla slafvarna att med all hast bära in några lampor.

Då det hade blifvit så pass ljust, att han kunde se sina gästers anleten, var det honom omöjligt att ej lägga märke till den förstämning, som gripit dem.

»Se dock,» sade han halft förargad till sin hustru. »Nu synes det mig, att det har lyckats dig att jaga bort bordsglädjen med dina drömmar. Men om det ändtligen så skall vara, att du i dag icke kan tänka på annat, så låt oss hellre höra hvad du har drömt. Berätta det för oss, och vi skola försöka att tyda dess mening!»

Härtill var den unga hustrun genast färdig. Och medan hon berättade syn efter syn, blefvo gästerna allt mera allvarliga. De upphörde att

tömma sina bägare, och deras pannor lade sig i veck. Den enda, som fortfor att skratta och att kalla alltsammans för vansinne, var landshöfdingen själf.

Då berättelsen var slutad, sade den unge retorn: »Sannerligen, detta är dock något mera än en dröm, ty jag har i dag sett, inte kejsaren, men hans gamla väninna, Faustina, tåga in i staden. Det förvånar mig endast, att hon inte redan visat sig i landshöfdingepalatset.

»Det går ju verkligen ett rykte, att kejsaren har råkat ut för en förfärlig sjukdom,» anmärkte anföraren för trupperna. »Det synes också mig möjligt, att din hustrus dröm kan vara en gudasänd varning.»

»Det ligger ingenting otroligt däri, att Tiberius har skickat bud efter profeten för att kalla honom till sin sjukbädd,» instämde den unge retorn.

Anföraren vände sig med djupt allvar mot Pilatus: »Om kejsaren verkligen kommit på det infallet att låta kalla till sig denne undergörare, vore det bättre för dig och oss alla, att han funne honom vid lif.»

Pilatus svarade halft i vredesmod: »Är det detta mörker, som har gjort er till barn? Man skulle kunna tro, att ni alla hade blifvit förvandlade till drömtydare och profeter.»

Men höfvidsmannen fortfor med sitt yrkande: »Det skulle kanhända icke vara omöjligt att rädda mannens lif, om du sände en snabb budbärare.»

»Ni vilja då göra mig till ett åtlöje,» svarade

landshöfdingen. »Sägen själfva hvart det skulle taga vägen med rätt och ordning i detta land, om man finge veta, att landshöfdingen benådade en förbrytare, därför att hans hustru har drömt en ond dröm.»

»Det är dock sanning och ingen dröm, att jag har sett Faustina i Jerusalem,» sade den unge retorn.

»Jag skall åtaga mig att försvara mitt handlingssätt inför kejsaren,» sade Pilatus. »Han skall förstå, att denne svärmare, som utan motstånd lät misshandla sig af mina knektar, icke skulle hafva ägt makt att hjälpa honom.»

I detsamma, som dessa ord uttalades, genomfors huset af ett dån som af en våldsamt rullande åska, och en jordbäfning skakade marken. Landshöfdingepalatset stod dock kvar oskadadt, men under minuterna efter jordbäfningen hördes från alla håll ett skräckinjagande buller af instörtande hus och fallande pelare.

Så snart som en människoröst kunde göra sig hörd, ropade landshöfdingen till sig en slaf.

»Skynda dig ut till afrättsplatsen och befall i mitt namn, att profeten af Nazaret skall tagas ned af korset!»

Slafven skyndade bort. Bordsällskapet begaf sig ur matsalen ut i peristylen för att vara under öppen himmel, ifall jordbäfningen skulle förnyas. Ingen vågade yttra ett ord, medan de afvaktade slafvens återkomst.

Denne kom tillbaka mycket snart. Han stannade inför landshöfdingen.

»Du fann honom i lifvet?» sade denne.

»Herre, han var afliden, och i samma ögonblick, som han hade gifvit upp andan, skedde jordbäfningen.»

Knappast var detta sagdt, förrän ett par hårda slag ljödo mot den yttre porten. Då dessa slag hördes, ryckte alla till och sprungo upp, som om det hade varit en förnyad jordbäfning.

Straxt därpå kom en slaf.

»Det är den ädla Faustina och Sulpicius, kejsarens frände. De äro komna för att bedja dig hjälpa dem att uppsöka profeten från Nazaret.»

Det gick ett sakta sorl genom peristylen och några lätta steg hördes. Då landshöfdingen såg sig om, märkte han, att hans vänner hade dragit sig undan från honom, som från en, hvilken är hemfallen åt olyckan.

IX.

Den gamla Faustina hade stigit i land på Capreæ och uppsökt kejsaren. Hon berättade honom sin historia, och under det att hon talade, vågade hon knappast betrakta honom. Under hennes bortovaro hade sjukdomen gjort fruktansvärda framsteg, och hon tänkte för sig själf: Om det hade funnits barmhärtighet hos de himmelska, skulle de hafva låtit mig dö, innan jag måste säga denna arma, plågade människa, att allt hopp är ute.

Till hennes förvåning lyssnade Tiberius till

henne med största likgiltighet. Då hon berättade hurusom den store undergöraren hade blifvit korsfästad samma dag, som hon anlände till Jerusalem, och huru nära hon hade varit att rädda honom, började hon gråta under tyngden af sin missräkning. Men Tiberius sade endast: »Du grämer dig då verkligen öfver detta. Ack, Faustina, ett helt lif i Rom har då inte vant dig af med den tro på trollkarlar och undergörare, som du inhämtat under din barndom i Sabinerbergen.»

Då insåg den gamla, att Tiberius aldrig hade väntat någon hjälp af profeten från Nazaret.

»Hvarför lät du mig göra denna färd till det fjärran landet, om du hela tiden ansåg den för gagnlös?»

»Du är den ende vän jag äger,» sade kejsaren. »Hvarför skulle jag neka dig en bön, så länge som jag ännu har makt att uppfylla den?»

Men den gamle tyckte ej om, att kejsaren hade hållit henne för narr.

»Se där, detta är din vanliga bakslughet,» sade hon uppbrusande. »Det är just hvad jag minst af allt kan tåla hos dig.»

»Du hade inte bort återvända till mig,» sade Tiberius. »Du hade bort stanna kvar bland dina berg.»

Det såg för ett ögonblick ut, som om dessa båda, hvilka så ofta drabbat samman, åter skulle råka in i en ordstrid, men den gamlas vrede lade sig genast. De tider voro förbi, då hon på allvar kunde tvista med kejsaren. Hon sänkte åter rösten.

Dock kunde hon ej helt och hållet afstå från hvarje försök att få rätt.

»Men denne man var verkligen en profet,» sade hon. »Jag har sett honom. Då hans ögon mötte mina, trodde jag, att han var en gud. Jag var vansinnig, som lät honom gå till döden.»

»Jag är glad, att du lät honom dö,» sade Tiberius. »Han var en majestätsförbrytare och upprorsstiftare.»

Faustina höll åter på att råka i vrede.

»Jag har talat om honom med många af hans vänner i Jerusalem,» sade hon. »Han hade inte begått de brott, för hvilka han var anklagad.»

»Om han än ej hade begått just dessa brott, så var han väl ingalunda bättre än någon annan,» sade kejsaren trött. »Hvar finnes den människa, som inte tusen gånger under sitt lif har förtjänat döden?»

Men dessa kejsarens ord bestämde Faustina att företaga sig något, hvarom hon ända hittills hade varit tveksam. »Jag skall dock visa dig ett prof på hans makt,» sade hon. »Jag sade dig nyss, att jag lade min svetteduk öfver hans ansikte. Det är samma duk, som jag nu håller i min hand. Vill du betrakta den ett ögonblick?»

Hon bredde ut svetteduken framför kejsaren, och han såg på den aftecknad den skuggaktiga bilden af ett människoansikte.

Den gamlas stämma darrade af rörelse, då hon fortsatte. »Denne man såg, att jag älskade honom. Jag vet inte, genom hvilken makt han var i stånd

att lämna mig sin bild. Men mina ögon fyllas af tårar, då jag ser den.»

Kejsaren böjde sig framåt och betraktade denna bild, som tycktes vara utförd af blod och tårar och sorgens svarta skuggor. Så småningom framträdde för honom hela ansiktet, sådant det hade blifvit intryckt på svetteduken. Han såg bloddropparna i pannan, den stingande törnekronan, håret, som var klibbigt af blod, och munnen, hvars läppar tycktes skälfva af lidande.

Han lutade sig allt djupare ned mot bilden. Allt klarare och klarare framträdde ansiktet. Ur de skugglika linierna såg han på en gång ögonen stråla fram liksom med ett fördoldt lif. Och på samma gång, som de talade till honom om det förfärligaste lidande, visade de honom en renhet och höghet, som han aldrig förr hade skådat.

Han låg på sin hvilbänk och sög in denna bild med ögonen. »Är detta en människa?» sade han lågt och sakta. »Är detta en människa?»

Åter låg han stilla och betraktade bilden. Tårarna började strömma utför hans kinder. »Jag sörjer öfver din död, du okände,» hviskade han.

»Faustina,» utropade han till sist, »hvarför lät du denne man dö? Han skulle ha botat mig.»

Och han försjönk åter i betraktande af bilden.

»Du människa,» sade han om en stund. »Om jag inte kan få min hälsa af dig, så kan jag dock hämnas dig. Min hand skall hvila tung på dem, som hafva stulit dig bort ifrån mig.»

Åter låg han en lång stund, men så lät han sig glida ned på golfvet och föll på knä inför bilden.

»Du är människan,» sade han. »Du är hvad jag aldrig trodde mig få se.» Och han visade på sig själf, på sitt förstörda ansikte och sina förtärda händer. »Jag och alla andra äro vilddjur och vidunder, men du är människan.»

Han böjde hufvudet inför bilden så djupt, att det berörde golfvet. »Förbarma dig öfver mig du okände!» sade han, och hans tårar vätte stenarna.

»Om du hade lefvat, så skulle endast din anblick ha botat mig,» sade han.

Den stackars gamla kvinnan blef förskräckt öfver hvad hon hade gjort. Det hade varit klokare att ej visa kejsaren bilden, tänkte hon. Hon hade från början varit rädd, att hans sorg skulle bli alltför stor, om han finge se den.

Och i sin förtviflan öfver kejsarens sorg, ryckte hon till sig bilden, liksom för att taga bort den ur hans åsyn.

Då såg kejsaren upp. Och se hans anletsdrag voro förvandlade, och han var sådan han hade varit före sjukdomen. Det var, som hade den haft sin rot och näring i det hat och människoförakt, som hade bott i hans hjärta, och den hade måst fly i samma ögonblick, som han hade känt kärlek och medlidande.

*

Men nästa dag lät Tiberius afsända trenne budbärare.

Den första budbäraren afgick till Rom och befallde, att senaten skulle låta anställa undersökning öfver huruledes landshöfdingen i Palestina förvaltade sitt ämbete och bestraffa honom, om det skulle visa sig, att han förtryckte folket och dömde oskyldiga till döden.

Den andra budbäraren afgick till vingårdsmannen och hans hustru för att tacka dem och belöna dem för det råd de hade gifvit kejsaren och tillika för att säga dem huru allt hade aflupit. Då de hade hört allt till slut, gräto de stilla och mannen sade: »Jag vet, att under hela mitt lif kommer jag att grubbla öfver hvad som skulle ha händt, om dessa båda hade råkats.» Men kvinnan genmälde: »Det kunde ej gå annorlunda. Det var en för stor tanke, att dessa båda skulle mötas. Herren Gud visste, att världen ej kunde bära den.»

Den tredje budbäraren afgick till Palestina och förde därifrån till Capreæ några af Jesu lärjungar, och dessa började där förkunna den lära, som hade predikats af den korsfäste.

Då dessa lärare anlände till Capreæ, låg den gamla Faustina på dödsbädden. Men de hunno ännu att före hennes död göra henne till den store profetens lärjunge och att döpa henne. Och i dopet blef hon kallad Veronika, därför att till henne hade det blifvit gifvet att till människorna öfverbringa den *sanna bilden* af deras frälsare.

FÅGEL RÖDBRÖST

DET VAR PÅ DEN TIDEN, då Vår Herre skapade världen, då han inte blott gjorde himmel och jord utan också alla djur och växter samt tillika gaf dem deras namn.

Det ges många historier från den tiden, och kände man till dem alla, då skulle man också veta förklaring på allt i världen, som man nu ej kan förstå.

Det var då, som det hände en dag, när Vår Herre satt i paradiset och målade fåglarna, att färgen tog slut i Vår Herres färgkoppar, så att steglitsen skulle ha blifvit utan färg, om inte Vår Herre hade torkat af alla penslarna på hennes fjädrar.

Och det var då, som åsnan fick sina långa öron, därför att hon ej kom ihåg, hvad namn hon fått. Hon glömde det, bara hon hade gått ett par steg på paradisets ängar, och tre gånger kom hon tillbaka och frågade, hvad hon hette, ända tills Vår Herre blef smått otålig, tog henne i båda öronen och sade: »Ditt namn är åsna, åsna, åsna.»

Och medan han så talade, drog han ut hennes öron, så att hon skulle få bättre hörsel och komma ihåg, hvad man sade henne.

Samma dag var det också, som biet blef straffadt. Ty då biet blifvit skapadt, började det genast samla honung, och djur och människor, som märkte, hur ljufligt honungen doftade, kommo och ville smaka den. Men biet ville behålla allt för sig och jagade med sina giftiga sting bort alla, som närmade sig till honungskakan. Detta såg Vår Herre, och genast kallade han till sig biet och straffade det.

»Jag gaf dig gåfvan att samla honung, som är det ljufvaste i skapelsen,» sade Vår Herre, »men därmed gaf jag dig ej rätt att vara hård mot din nästa. Kom nu ihåg, att hvar gång, du sticker någon, som vill smaka din honung, måste du dö!»

Aja, det var då, som syrsan blef blind och myran miste sina vingar; det hände så mycket besynnerligt på den dagen.

Vår Herre satt, stor och mild, hela dagen och skapade och frammanade, och fram emot kvällen föll det honom in att skapa en liten grå fågel.

»Kom ihåg, att ditt namn är Rödbröst!» sade Vår Herre till fågeln, då han var färdig. Och han satte honom på sin öppna hand och lät honom flyga.

Men då fågeln flugit omkring en stund och besett den vackra jorden, där han skulle lefva, fick han lust att också betrakta sig själf. Då såg han, att han var alldeles grå, och bröstet var lika grått som allt annat. Rödbröst vände och vred

på sig och speglade sig i vattnet, men kunde ej upptäcka en enda röd fjäder.

Så flög fågeln tillbaka till Vår Herre.

Vår Herre satt god och mild, och ur hans händer framgingo fjärilar, som fladdrade omkring hans hufvud, dufvor kuttrade på hans skuldror, och ur marken omkring honom uppväxte rosen och liljan och tusenskönan.

Den lilla fågelns hjärta slog häftigt af rädsla, men i lätta bågar flög han dock allt närmare och närmare till Vår Herre, och till sist slog han ned på hans hand.

Så frågade Vår Herre hvad han önskade.

»Jag ville bara fråga dig om en sak,» sade den lilla fågeln.

»Hvad är det du vill veta?» sade Vår Herre.

»Hvarför skall jag heta Rödbröst, då jag är helt grå från näbben och ända ut i stjärtspetsen? Hvarför kallas jag Rödbröst, då jag ej äger en enda röd fjäder?»

Och fågeln såg bedjande på Vår Herre med sina små svarta ögon och vände på hufvudet. Rundt omkring såg han fasaner, helt röda under ett lätt stänk af guldstoft, papegojor med yfviga röda halskragar, tuppar med röda kammar, för att ej tala om fjärilar, guldfiskar och rosor. Och naturligtvis tänkte han på hur litet det ville till, blott en enda liten droppe färg på hans bröst, och han skulle vara en skön fågel, och hans namn skulle passa honom.

»Hvarför skall jag heta Rödbröst, då jag är alldeles grå?» frågade fågeln på nytt och väntade, att Vår Herre skulle säga: Ack, min vän, jag ser, att jag glömt att måla dina bröstfjädrar röda, men vänta bara ett ögonblick, så skall det bli gjordt.

Men Vår Herre log blott stilla och sade: »Jag har kallat dig Rödbröst, och Rödbröst skall du heta, men du får själf se till, att du kan förtjäna dina röda bröstfjädrar.»

Och så lyfte Vår Herre upp handen och lät fågeln på nytt flyga ut i världen.

Fågeln flög ned i paradiset under djupt begrundande. Hvad skulle en liten fågel som han kunna göra för att skaffa sig röda fjädrar?

Det enda han kunde tänka på var att taga sitt bo i en törnbuske. Han byggde inne bland taggarna i de täta törnsnåren. Det var, som om han väntat, att ett rosenblad skulle sätta sig fast vid hans strupe och ge den sin färg.

*

En oändlig massa år hade förflutit efter denna dag, som var jordens gladaste. Sedan den tiden hade både djur och människor lämnat paradiset och utbredt sig öfver jorden. Och människorna hade hunnit så långt, att de hade lärt sig att odla marken och befara hafvet, de hade skaffat sig kläder och prydnader, ja, de hade redan för länge sedan

lärt sig att bygga stora tempel och mäktiga städer sådana som Tebe, Rom och Jerusalem.

Så kom en ny dag, som också den skulle komma att länge bli ihågkommen i jordens historia, och på denna dags morgon satt fågeln Rödbröst på en liten naken kulle utanför Jerusalems murar och sjöng för sina ungar, som hvilade i ett litet bo inne i en låg törnbuske.

Fågel Rödbröst berättade för sina små om den underbara skapelsedagen och om namngifningen, såsom hvarje fågel Rödbröst hade berättat allt ifrån den förste, som hört Guds ord och utgått ur Guds hand.

»Och se nu,» slutade han sorgset, »så många år hafva förgått, så många rosor hafva knoppats, så många fågelungar hafva kommit ut ur sina ägg sedan skapelsedagen, att ingen kan räkna dem, men Rödbröst är alltjämt en liten grå fågel. Han har ej ännu lyckats att vinna sina röda bröstfjädrar.»

De små ungarna spände upp sina vida gap och frågade, om deras förfäder ej hade sökt utföra några storverk för att förvärfva den oskattbara röda färgen.

»Vi hafva alla gjort, hvad vi kunnat,» sade den lilla fågeln, »men vi hafva alla misslyckats. Redan den förste Rödbröst mötte en gång en annan fågel, som var alldeles lik honom, och han började genast älska denna med så häftig kärlek, att han kände sitt bröst glöda. Ack, tänkte han då, nu förstår jag. Det är Vår Herres mening, att jag skall älska så varmt, att mina bröstfjädrar färgas röda af kärleks-

glöden, som bor i mitt hjärta. Men han misslyckades, såsom alla efter honom misslyckats, och såsom äfven ni skola misslyckas.»

De sma ungarna kvittrade bedröfvade, de började redan sörja öfver att den röda färgen ej skulle komma att pryda deras små duniga bröst.

»Vi hafva också hoppats på sången,» sade den vuxna fågeln, talande i långa, utdragna toner. »Redan den förste fågel Rödbröst sjöng så, att hans bröst svällde af hänförelse, och han vågade hoppas på nytt. Ack, tänkte han, det är sångarglöden, som bor i min själ, som skall rödfärga mina bröstfjädrar. Men han misslyckades, såsom alla efter honom misslyckats, och såsom äfven ni skola misslyckas.»

Återigen hördes ett sorgset pipande ur de ungas halfnakna strupar.

»Vi hafva också hoppats på vårt mod och vår tapperhet,» sade fågeln. »Redan den första fågel Rödbröst stred tappert med andra fåglar, och hans bröst flammade af kamplust. Ack, tänkte han, mina bröstfjädrar skola färgas röda af stridslusten, som glöder i mitt hjärta. Men han misslyckades, såsom alla efter honom misslyckats, och såsom äfven ni skola misslyckas.»

De små ungarna pepo modigt om att de ändock ville försöka att vinna den eftersträfvade förmånen, men fågeln svarade dem sorgset, att det vore omöjligt. Hvad kunde de hoppas, då så många utmärkta förfäder ej lyckats att nå målet? Hvad

kunde de göra mer än älska, sjunga och strida? Hvad kunde — — —

Fågeln höll upp midt i meningen, ty ur en af Jerusalems portar kommo en mängd människor uttågande, och hela skaran skyndade upp mot kullen, där fågeln hade sitt bo.

Det var ryttare på stolta hästar, knektar med långa spjut, bödelsdrängar med spikar och hammare, det var värdigt framtågande präster och domare, gråtande kvinnor och framför allt en massa vildt kringspringande löst folk, ett otäckt, tjutande följe af gatstrykare.

Den lilla grå fågeln satt darrande på kanten af sitt bo. Han fruktade hvarje ögonblick, att den lilla törnbusken skulle bli nedtrampad och hans små ungar dödade.

»Tagen er till vara,» ropade han till de små värnlösa ungarna, »krypen tillsamman och varen tysta! Här kommer en häst, som går rakt öfver oss! Här kommer en krigare med järnskodda sandaler! Här kommer hela den vilda skaran anstormande!»

Med ens upphörde fågeln med sina varningsrop, han blef stilla och tyst. Han nästan glömde den fara, hvari han sväfvade.

Plötsligen hoppade han ned i boet och bredde vingarna öfver sina ungar.

»Nej, detta är alltför förfärligt,» sade han. »Jag vill ej, att ni skola se denna syn. Det är tre missdådare, som skola korsfästas.»

Och han bredde ut vingarna, så att de små

ej kunde se något. De förnummo endast dånande hammarslag, jämmerrop och folkets vilda skrän.

Fågeln Rödbröst följde hela skådespelet med ögon, som vidgades af fasa. Han kunde ej taga blickarna från de tre olyckliga.

»Hvad människor äro grymma!» sade fågeln om en stund. »Det är dem ej nog, att spika fast dessa stackars varelser på korset, utan på den enes hufvud hafva de äfven fäst en krona af stickande törne.

»Jag ser, att törnena hafva sargat hans panna, så att blod flyter,» fortfor han. »Och denne man är så skön och ser omkring sig med så milda blickar, att hvar och en borde älska honom. Det är mig, som om en pilsudd ginge genom mitt hjärta, då jag ser honom lida.»

Den lilla fågeln började känna ett allt starkare medlidande med den törnekrönte.

»Om jag vore min broder örnen,» tänkte han, »skulle jag rycka spikarna ur hans händer och med mina starka klor drifva bort alla dessa, som pina honom.»

Han såg hur blod dröp ned på den korsfästes panna och kunde då ej mer hålla sig stilla i sitt bo.

»Fastän jag är liten och svag, torde jag ändå kunna göra något för denne arme pinade,» tänkte fågeln. Och han lämnade boet och flög ut i luften, slående vida kretsar kring den korsfäste.

Han omkretsade honom flera gånger utan att våga nalkas, ty han var en skygg liten fågel, som

aldrig vågat komma nära en människa. Men så småningom tog han mod till sig, flög fram till honom och drog med sin näbb ut en törntagg, som hade inträngt i den korsfästes panna.

Men vid det han gjorde detta, föll en droppe af den korsfästes blod ned på fågelns bröst. Den vidgade sig snabbt och flöt ut och färgade alla de små späda bröstfjädrarna.

Men den korsfäste öppnade sina läppar och hviskade till fågeln. »För din barmhärtighets skull har du nu vunnit hvad ditt släkte har eftersträfvat allt sedan världens skapelse.»

Så snart fågeln kom åter till sitt bo, ropade hans små ungar till honom: »Ditt bröst är rödt, dina bröstfjädrar äro rödare än rosor!»

»Det är endast en bloddroppe från den stackars mannens panna,» sade fågeln. »Den försvinner, så snart jag badar mig i en bäck eller en klar källa.»

Men hur än den lilla fågeln badade, försvann ej mer den röda färgen från hans bröst, och då hans små ungar voro fullväxta, lyste den blodröda färgen också på deras bröstfjädrar, liksom den lyser på hvarje fågel Rödbrösts strupe och bröst allt intill denna dag.

VÅR HERRE OCH

SANKTE PER

DET VAR PÅ DEN TIDEN, då Vår Herre och Sankte Per nyss voro komna till paradiset efter att hafva vandrat omkring på jorden och slitit ondt under många bedröfvelsens år.

Man kan tänka, att det var en glädje för Sankte Per. Man kan tänka, att det var annat att sitta på paradisets berg och se ut öfver världen än att vandra från dörr till dörr som en tiggare. Det var annat att gå omkring i paradisets lustgårdar än att gå på jorden och ej veta om man skulle få husrum en stormig natt eller om man skulle bli tvungen att vandra omkring ute på vägen i köld och mörker.

Man skall tänka sig hvilken glädje det måtte ha varit att ändtligen komma fram till rätt ställe efter en sådan resa. Sankte Per hade nog inte alltid varit säker på att allt skulle sluta väl. Han hade väl ej kunnat låta bli att tvifla och vara orolig ibland, ty det hade ju varit nästan omöjligt för Sankte Per, stackare, att förstå hvad det skulle tjäna till att de hade det så svårt, om Vår Herre var hela världens herre.

Och nu skulle aldrig mer någon längtan komma och pina honom. Det kan man tro, att han var glad åt.

Nu kunde han riktigt skratta åt hur mycken bedröfvelse han och Vår Herre hade fått uthärda och hur de hade måst nöja sig med litet.

En gång då det varit så uselt för dem, att han tyckt, att han ej kunde stå ut längre, hade Vår Herre tagit honom med sig och börjat vandra upp på ett högt berg utan att säga honom hvad de hade där uppe att göra.

De hade vandrat förbi städerna, som lågo vid foten af berget, och slotten, som lågo högre upp. De hade kommit längre än till bondgårdarna och säterstugorna, och de hade lämnat bakom sig den siste vedhuggarens stengrotta.

De hade ändtligen kommit dit, där berget stod naket utan växter och träd, och där en eremit hade rest sig en hydda för att kunna bispringa nödställda resande.

Sedan hade de gått öfver snöfälten, där murmeldjuren sofva, och nått upp till vilda, sammanhopade ismassor, som stodo på kant och på stup, och där knappast en stenget kunde komma fram.

Där uppe hade Vår Herre funnit en liten, rödbröstad fågel, som legat ihjälfrusen på isen, och han hade tagit upp den lilla domherren och stoppat den på sig. Och Sankte Per mindes, att han undrat om den fågeln skulle bli deras middag.

De hade vandrat en lång stund på de hala isstyckena, och det hade tyckts Sankte Per, att han

aldrig hade varit närmare dödsriket, ty en dödskall vind och en dödsmörk dimma omsvepte dem, och så vidt han kunde förnimma, fanns där ej mer något lefvande. Och dock voro de ej komna längre än till midten af berget.

Då hade han bedt Vår Herre, att han skulle få vända om.

»Ännu ej,» sade Vår Herre, »ty jag vill visa dig något, som skall ge dig mod att bära alla sorger.»

Därför hade de vandrat vidare genom dimma och köld, tills de hade nått en oändligt hög mur, som hindrade dem från att komma längre.

»Denna mur går rundt om berget,» sade Vår Herre, »och du kan ej stiga öfver den på någon punkt. Icke heller kan någon lefvande få se något af det, som finns där bakom, ty det är här paradiset vidtager, och här bo de saliga döda hela bergsluttningen uppåt.»

Men Sankte Per hade ej kunnat låta bli att se misstrogen ut. »Där inne är det ej mörker och köld som här,» sade Vår Herre, »utan där är grön sommar och klart sken af solar och stjärnor.»

Men Sankte Per hade ej kunnat förmå sig att tro honom.

Då tog Vår Herre den lilla fågeln, som han nyss förut funnit på isfältet, och han böjde sig bakåt och kastade den öfver muren, så att den föll ned i paradiset.

Och strax därpå hörde Sankte Per ett jublande

lustigt kvitter och kände igen en domherres sång och blef storligen förvånad.

Han vände sig till Vår Herre och sade: »Låt oss åter gå ned på jorden och uthärda allt, som måste uthärdas, ty nu ser jag, att du talar sant, och att ett ställe finnes, där lifvet öfvervinner döden.»

Och de hade stigit ned från berget och börjat sin vandring på nytt.

Sedan hade Sankte Per ej sett något annat än detta af paradiset under långa år, utan bara gått och längtat till landet bakom muren. Och nu var han ändtligen där och behöfde ej längta mer. Nu kunde han hela dagen ösa fröjd med fulla händer ur aldrig sinande källor.

Men Sankte Per hade ej varit i paradiset i fjorton dagars tid, förrän det hände, att en ängel kom till Vår Herre, där han satt på sin stol, bugade sig sju gånger för honom och sade honom, att en svår olycka måtte hafva kommit öfver Sankte Per. Han ville hvarken äta eller dricka, och hans ögon voro rödkantade, som om han ej skulle hafva sofvit på flera nätter.

Så snart Vår Herre fick höra detta, stod han upp och gick för att söka Sankte Per.

Han fann honom långt borta i en utkant af paradiset. Han låg på marken, som om han vore för utmattad att stå, och han hade rifvit sina kläder och strött aska i håret.

Då Vår Herre såg honom så bedröfvad, satte han sig på marken bredvid honom och talade till

honom alldeles så, som han skulle ha gjort, om de ännu hade vandrat omkring nere i denna världens bedröfvelse.

»Hvad är det, som gör dig så sorgsen, Sankte Per?» sade Vår Herre.

Men sorgen var Sankte Per alldeles öfvermäktig, så att han förmådde ingenting svara.

»Hvad är det, som gör dig så sorgsen, Sankte Per?» frågade Vår Herre på nytt.

Då Vår Herre upprepade frågan, tog Sankte Per sin guldkrona af hufvudet och kastade den till Vår Herres fötter, liksom för att säga, att han ej ville ha någon del vidare i hans ära och härlighet.

Men Vår Herre förstod nog, att Sankte Per var så förtviflad, att han ej visste hvad han gjorde. Han visade ingen vrede emot honom.

»Du får ändtligen säga mig hvad som plågar dig,» sade han lika saktmodigt som förut och med ännu större kärlek i rösten.

Men nu sprang Sankte Per upp, och då såg Vår Herre, att han ej endast var bedröfvad, utan också vredgad. Han kom fram emot Vår Herre med knutna näfvar och gnistrande ögon.

»Nu vill jag hafva orlof ur din tjänst,» sade Sankte Per. »Jag kan ej stanna en dag längre i paradiset.»

Vår Herre sökte lugna honom, såsom han fått göra många gånger förr, då Sankte Per hade brusat upp.

»Du skall visst få lof att gå,» sade han, »men

först måste du säga mig hvad det är, som misshagar dig.»

»Jag kan säga dig, att jag väntade mig bättre lön, då vi båda utstodo allt slags elände nere på jorden,» sade Sankte Per.

Vår Herre såg, att Sankte Pers själ var fylld med bitterhet, och han kände ingen vrede mot honom.

»Jag säger dig, att du är fri att gå hvart du vill,» sade han, »endast du låter mig veta hvad som bedröfvar dig.»

Då ändtligen berättade Sankte Per hvarför han var olycklig. »Jag hade en gammal mor,» sade han, »och hon dog för ett par dagar sedan.»

»Nu vet jag hvad som plågar dig,» sade Vår Herre. »Du lider därför att din mor icke är kommen hit till paradiset.»

»Så är det,» sade Sankte Per, och i detsamma blef sorgen honom öfvermäktig, så att han började snyfta och jämra sig.

»Jag tycker ändå, att jag kunde ha förtjänat, att hon hade fått komma hit,» sade han.

Men då nu Vår Herre fått veta hvad det var, som Sankte Per sörjde öfver, blef han bedröfvad i sin tur. Ty Sankte Pers mor hade ej varit sådan, att hon kunde komma in i himmelriket. Hon hade aldrig tänkt på annat än att samla pengar, och till fattigt folk, som stannat utanför hennes dörr, hade hon aldrig gifvit så mycket som en slant eller en bit bröd. Men Vår Herre förstod, att det var omöjligt för Sankte Per att fatta att hans mor

hade varit så girig, att hon ej kunde få åtnjuta saligheten.

»Sankte Per,» sade han, »hur kan du så säkert veta, att din mor skulle trifvas hos oss?»

»Se, sådant säger du endast för att du ej skall behöfva bönhöra mig,» sade Sankte Per. »Hvem skulle ej trifvas i paradiset?»

»Den, som ej känner glädje öfver andras glädje, kan ej trifvas där,» sade Vår Herre.

»Då är det flera än min mor, som ej passa här,» sade Sankte Per, och Vår Herre märkte, att han tänkte på honom.

Och han kände sig djupt bedröfvad öfver att Sankte Per hade träffats af en så djup sorg, att han ej mer visste hvad han sade. Han stod en stund och väntade, att Sankte Per skulle ångra sig och förstå, att hans mor ej kunde passa i paradiset, men han ville alls icke ge med sig.

Då kallade Vår Herre till sig en ängel och befallde honom, att han skulle fara ned till helvetet och hämta Sankte Pers mor upp till paradiset.

»Låt mig då också se hur han hämtar upp henne,» sade Sankte Per.

Vår Herre tog Sankte Per vid handen och förde honom ut på en klippa, som stupade alldeles tvärbrant på ena sidan. Och han visade honom, att han endast behöfde luta sig något litet ut öfver branten för att kunna se rätt ned i helvetet.

Då Sankte Per blickade ned, kunde han till en början ej urskilja mer, än om han hade sett

ned i en brunn. Det var som om ett oändligt svalg hade öppnat sig under honom.

Det första han svagt kunde skönja var ängeln, som redan hade gifvit sig i väg mot afgrunden. Sankte Per såg hur ängeln ilade ned i det stora mörkret utan all fruktan och bara bredde ut vingarna något litet för att ej falla för häftigt.

Men då Sankte Per hade fått vänja ögonen en smula, började han se allt mer och mer. Han såg för det första, att paradiset låg på ett ringberg, som omgaf en vid klyfta, och att det var på bottnen af denna, som de fördömda hade sitt hemvist. Han såg hur ängeln föll och föll en lång stund utan att komma ned till djupet. Han blef alldeles förfärad öfver att det var så långt dit ned.

»Måtte han nu bara kunna komma upp igen med min mor,» sade han.

Vår Herre bara såg på Sankte Per med stora, bedröfvade ögon. »Det ges ingen tyngd, som ej min ängel kan lyfta,» sade han.

Det var så djupt ned till afgrunden, att ingen solstråle kunde tränga dit, utan där rådde svart mörker. Men det var, som om ängeln under sin flykt skulle hafva medfört en smula klarhet och ljus, så att det blef möjligt för Sankte Per att urskilja hur det såg ut där nere.

Det var en oändlig, svart klippöken. Hvassa, spetsiga klippor täckte hela grunden, och mellan dem blänkte pölar af svart vatten. Där fanns ej ett grönt strå, ej ett träd, ej ett tecken till lif.

Men öfverallt på de hvassa klipporna voro de

osaliga döda uppklättrade. De hängde ut öfver klippspetsarna, dit de hade klättrat i hopp att kunna svinga sig upp ur klyftan, och då de hade sett, att de ingenstädes kunde komma, hade de förblifvit kvar där uppe, förstenade af förtviflan.

Sankte Per såg somliga af dem sitta och ligga med armarna utsträckta i oaflåtlig längtan och med ögonen stadigt vända uppåt. Andra hade slagit händerna för ansiktet, såsom för att utestänga den hopplösa fasan omkring dem. De voro alla orörliga, det var ingen af dem, som gitte göra en rörelse. Somliga lågo i vattenpölarna alldeles stilla utan att försöka att komma upp ur dem.

Det förfärligaste var, att det var en sådan mängd af osaliga. Det var som om klyftans botten ej bestod af annat än kroppar och hufvuden.

Och Sankte Per greps af en ny oro. »Du skall få se, att han ej finner henne,» sade han till Vår Herre.

Vår Herre såg på honom med samma bedröfvade blick som nyss. Han visste nog, att Sankte Per ej behöfde vara orolig öfver ängeln.

Men för Sankte Per såg det alltjämt ut, som om ängeln ej kunde finna hans mor ibland den stora mängden af osaliga. Han bredde ut vingarna och sväfvade fram och tillbaka öfver afgrunden, medan han sökte henne.

På en gång fick en af de osaliga stackrarna nere i afgrunden syn på ängeln. Och han sprang upp och sträckte armarna mot honom och ropade: »Tag mig med, tag mig med!»

Då kom det på en gång lif i hela skaran. Alla de millioners millioner, som försmäktade nere i helvetet, stormade upp i samma ögonblick och höjde sina armar och ropade efter ängeln, att han skulle föra dem med sig till det saliga paradiset.

Deras skrik hördes ända upp till Vår Herre och Sankte Per, och deras hjärtan darrade af sorg, då de hörde det.

Ängeln höll sig sväfvande högt öfver de fördömda, men alltsom han for fram och tillbaka för att upptäcka den han sökte, stormade alla efter, så att det såg ut, som om de hade sopats fram af en hvirfvelvind.

Ändtligen hade ängeln fått syn på den han skulle hämta. Han lade ihop vingarna öfver ryggen och sköt ned som en blixt. Och Sankte Per ropade till i glad förvåning, då han såg honom slå armen om hans mor och lyfta upp henne.

»Säll vare du, som för min mor till mig!» sade han.

Vår Herre lade sakta sin hand på Sankte Pers skuldra, som ville han varna honom att ej för tidigt öfverlämna sig åt glädjen.

Men Sankte Per var färdig att gråta af fröjd öfver att hans mor var räddad. Han kunde ej förstå, att något vidare skulle förmå skilja dem. Och hans glädje förökades, då han såg, att hur snabb ängeln än varit, då han lyft upp henne, hade dock några af de fördömda lyckats att hänga sig fast vid henne, som skulle frälsas, för att bli förda upp till paradiset på samma gång som hon.

Det var nära nog en tolf stycken, som hade hängt sig fast vid den gamla kvinnan, och Sankte Per tänkte, att det var en stor ära för hans mor att hjälpa så många olyckliga upp ur fördömelsen.

Inte heller gjorde ängeln något för att hindra dem. Han tycktes alls ej besvärad af bördan, utan bara steg och steg och rörde ej vingarna med större ansträngning, än om han hade burit en död fågelunge till himmelen.

Men då såg Sankte Per, att hans mor började frigöra sig från de osaliga, som hängt sig fast vid henne. Hon grep fatt om deras händer och lossade deras tag, så att den ena efter den andra tumlade ned i helvetet.

Sankte Per kunde höra hur de bådo och anropade henne, men den gamla kvinnan tycktes ej vilja tillåta, att någon annan än hon själf skulle bli salig. Hon gjorde sig fri från allt fler och fler och lät dem störta ned i eländet. Och då de föllo, fylldes hela rymden af verop och förbannelser.

Då ropade Sankte Per och besvor sin mor, att hon skulle visa barmhärtighet, men hon ville ingenting höra, utan fortfor som förut.

Och Sankte Per såg hur ängeln flög allt långsammare, ju lättare hans börda blef. Sankte Per greps af sådan skräck, att hans ben sviktade och han måste falla ned på sina knän.

Ändtligen var det bara en enda osalig, som höll fast vid Sankte Pers mor. Det var en ung kvinna, som hängde om hennes hals och som ropade och bad alldeles invid hennes öra, att hon

skulle låta henne följa med in i det välsignade paradiset.

Då var ängeln med sin börda så långt kommen, att Sankte Per redan sträckte ut armarna för att taga emot modern. Han tyckte, att ängeln endast behöfde göra ännu ett par vingslag för att vara uppe på berget.

Men då höll ängeln med ens vingarna alldeles stilla, och hans ansikte blef så mörkt som en natt.

Ty nu hade den gamla kvinnan sträckt sina händer bakåt och gripit om armarna på den, som hängde om hennes hals, och hon ryckte och slet, till dess att det lyckades henne att skilja de hopknäppta händerna, så att hon blef fri också från denna sista.

Då den fördömda föll, sjönk ängeln flera famnar nedåt, och det såg ut, som om han ej mer orkade lyfta vingarna.

Han såg ned på den gamla kvinnan med djupt sorgsna blickar, hans grepp om hennes lif lossnade, och han lät henne falla, som om hon varit en för tung börda för honom nu, sedan hon blifvit ensam.

Därpå svingade han sig med ett enda vingslag upp i paradiset.

Men Sankte Per låg kvar en lång stund på samma ställe och snyftade, och Vår Herre stod stilla bredvid honom.

»Sankte Per,» sade Vår Herre till sist, »aldrig trodde jag, att du skulle gråta så, sedan du var kommen till paradiset.»

Då lyfte Guds gamle tjänare upp sitt hufvud och svarade: »Hvad är detta för ett paradis, där jag hör mina kärastes jämmer och ser mina medmänniskors lidande!»

Men Vår Herres ansikte förmörkades af den djupaste sorg. »Hvad ville jag hellre än bereda er alla ett paradis af idel ljus lycka?» sade han. »Förstår du ej, att det var för den skull jag gick ned till människorna och lärde dem att älska sin nästa såsom sig självfva? Ty så länge de ej göra detta, finnes det ingen fristad i himmel eller på jord, där ej smärtan och bedröfvelsen kan hinna dem.»

LJUSLÅGAN

I.

FÖR MÅNGFALDIGA ÅR SEDAN, då staden Florens helt nyligen hade gjort sig till republik, lefde där en man, som hette Raniero di Ranieri. Han var son till en vapensmed och hade lärt sin fars yrke, men han tyckte ej mycket om att utöfva det.

Denne Raniero var en den starkaste man. Det sades om honom, att han bar en tung järnrustning lika lätt, som en annan bär en silkesskjorta. Han var ännu en ung man, men hade redan gifvit många prof på sin styrka. En gång hade han varit inne i ett hus, där de hade lagt upp säd på loftet. Men däruppe hade hopats för mycket säd, och medan Raniero befann sig i huset, brast en af loftsbjälkarna, och hela taket höll på att störta ned. Alla hade då skyndat bort utom Raniero. Han hade sträckt upp armarna och hållit emot taket, ända tills folk hade hunnit hämta bjälkar och störar för att stötta upp det.

Det sades också om Raniero, att han var den tappraste man, som någonsin hade funnits i Florens, och att han aldrig kunde få nog af strid. Så snart som han hörde något oljud från gatan, rusade han ut från verkstaden, i hopp att det hade uppstått ett slagsmål, hvari han kunde taga del. Om han endast fick draga blankt, stred han lika gärna med simpelt landtfolk som med järnklädda riddare. Han gick fram som en galning i striden utan att räkna sina motståndare.

Nu var Florens ej synnerligen mäktigt på hans tid. Folket där bestod mestadels af ullspinnare och klädesväfvare, och dessa begärde ingenting bättre än att i fred få bedrifva sitt arbete. Det fanns godt om duktiga karlar, men dessa voro ej stridslystna, utan satte en ära i att det i deras stad skulle råda bättre ordning än annorstädes. Raniero klagade ofta öfver att han ej var född i ett land, där det fanns en konung, som samlade omkring sig tappra män, och sade, att han i så fall skulle ha kommit till stor ära och värdighet.

Raniero var stortalig och högröstad, grym mot djur, hård mot sin hustru, ej god för någon att lefva med. Han skulle ha varit en skön man, om han ej tvärs öfver ansiktet hade burit flera djupa ärr, som vanställde honom. Han var snabb att fatta beslut, och hans handlingssätt var storslaget, fastän ofta våldsamt.

Raniero var gift med Franceska, som var dotter till Jacopo degli Uberti, en vis och mäktig man. Jacopo hade ej tyckt mycket om att gifva sin dotter

till en sådan slagskämpe som Raniero, utan i det längsta motsatt sig giftermålet. Franceska hade tvungit honom att ge vika genom att säga, att hon aldrig skulle gifta sig med någon annan. Då Jacopo ändtligen gaf sitt samtycke, hade han sagt till Raniero: »Jag tror mig ha sett, att män sådana som du ha lättare att vinna en kvinnas kärlek än att behålla den, därför vill jag taga det löftet af dig, att om min dotter får det så svårt hos dig, att hon vill återvända till mig, så skall du ej hindra henne.» Franceska sade, att det var onödigt att afgifva ett sådant löfte, emedan hon höll Raniero så kär, att ingenting skulle kunna skilja henne från honom. Men Raniero gaf löftet genast. »Det kan du vara viss om, Jacopo,» sade han, »att jag ej skall söka att kvarhålla någon kvinna, som vill fly mig.»

Franceska flyttade nu till Raniero, och allt var godt emellan dem. Då de hade varit gifta några veckor, föll det Raniero in, att han skulle öfva sig med målskjutning. Han sköt till måls några dagar mot en tafla, som hängde på en mur. Han blef snart skicklig och träffade målet hvarje gång. Till sist tyckte han sig vilja försöka att skjuta mot ett svårare mål. Han såg sig om efter något lämpligt, men upptäckte intet utom en vaktel, som satt i en bur ofvan gårdsporten. Fågeln tillhörde Franceska, och hon var mycket kär i den, men Raniero sände likafullt en sven att öppna buren och sköt vakteln, då den svingade sig upp i luften.

Detta tycktes honom vara ett godt skott, och

han berömde sig däraf för hvem helst, som ville höra på honom.

Då Franceska fick veta, att Raniero hade skjutit hennes fågel, blef hon blek och såg stort på honom. Hon undrade öfver att han hade velat göra något, som måste vålla henne sorg. Men hon förlät honom det genast och älskade honom liksom förut.

Allt gick nu åter väl en tid.

Ranieros svärfar, Jacopo, var linväfvare. Han hade en stor verkstad, där det utfördes mycket arbete. Raniero trodde sig ha funnit, att det blandades hampa i linet på Jacopos verkstad, och han höll ej inne med detta, utan talade därom här och där i staden. Ändtligen fick också Jacopo höra detta prat, och han sökte genast få slut på det. Han lät flera andra linväfvare undersöka hans garn och väfnader, och de funno, att allt var det finaste linne. Endast i en packe, som var bestämd att säljas utom Florens, funno de någon blandning. Jacopo sade då, att bedrägeriet hade blifvit begånget utan hans vetskap och vilja af någon bland hans gesäller. Han förstod dock genast, att han skulle få svårt att förmå folk att tro detta. Han hade alltid haft stort rykte för ärlighet, och han kände det tungt, att hans heder hade blifvit fläckad.

Raniero däremot bröstade sig öfver att han hade lyckats afslöja ett svek, och han skröt härmed, äfven då Franceska hörde det.

Hon kände stor sorg och på samma gång likadan förvåning, som då han sköt fågeln. Medan hon tänkte härpå, tyckte hon plötsligen, att hon såg

sin kärlek framför sig, och den var lik ett stort stycke skimrande gyllentyg. Hon kunde se hur stor den var och hur skimrande. Men ur ena hörnet var en flik bortklippt, så att den ej var så stor och så härlig, som den hade varit från början.

Dock var den ännu så föga skadad, att hon tänkte: Nog kommer den att räcka så länge, som jag lefver. Den är så stor, att den aldrig kan taga slut.

Det gick åter en tid, under hvilken hon och Raniero voro lika lyckliga som från första början.

Franceska hade en broder, som hette Taddeo. Denne hade varit i Venedig på handelsresa, och där hade han köpt sig kläder af silke och sammet. Då han kom hem, gick han och prålade med dessa, men i Florens var det ej brukligt att gå dyrbart klädd, så att det var många, som gjorde narr af honom.

En natt voro Taddeo och Raniero ute på vinkrogarna. Taddeo var då klädd i en grön kappa med foder af sobel och en violett tröja. Raniero lockade honom nu att dricka så mycket vin, att han somnade, och tog sedan af honom hans kappa och hängde upp den på en fågelskrämma, som var uppsatt i en kålgård.

Då Franceska fick höra detta, blef hon åter vred på Raniero. Och med detsamma såg hon framför sig det stora stycket gyllentyg, som var hennes kärlek, och hon tyckte sig se hur det minskades, medan Raniero skar bort stycke efter stycke.

Efter detta blef det åter godt mellan dem en

tid, men Franceska var ej mer så lycklig som förr, därför att hon alltid väntade, att Raniero skulle begå någon handling, som kunde skada hennes kärlek.

Detta lät ej heller länge vänta på sig, ty Raniero kunde aldrig hålla sig stilla. Han önskade, att människor alltid skulle tala om honom och berömma hans mod och oförvägenhet.

På den domkyrkan, som då för tiden fanns i Florens, och som var mycket mindre än den nuvarande, hängde högst uppe på ena tornet en stor tung sköld, och den hade blifvit uppsatt där af en bland Franceskas förfäder. Det lär ha varit den tyngsta sköld, som någon man i Florens hade förmått föra, och alla inom Ubertis släkt voro stolta öfver att det var en af dem, som hade förmått klättra upp i tornet och hänga den där.

Men nu gick Raniero en dag upp till skölden, hängde den på ryggen och kom ned med den.

Då Franceska fick höra detta, talade hon för första gången med Raniero om det, som plågade henne, och bad honom, att han ej skulle på detta sätt söka att förödmjuka den ätt, som hon tillhörde. Raniero, som hade väntat sig, att hon skulle berömma honom för hans bragd, blef mycket ond. Han svarade, att han länge hade märkt, att hon ej gladde sig åt hans framgång, utan endast tänkte på sin egen släkt. — »Det är något annat jag tänker på,» sade Franceska, »och det är min kärlek. Jag vet ej hur det skall gå med den, om du fortsätter på detta sätt.»

Efter detta kommo de ofta att växla onda ord, ty Raniero råkade nästan alltid att företaga sig just det, som Franceska minst af allt kunde tåla.

Det fanns på Ranieros verkstad en gesäll, som var liten och halt. Den där karlen hade älskat Franceska, innan hon gifte sig, och fortfor att älska henne äfven efter hennes giftermål. Raniero, som visste om detta, företog sig att drifva gyckel med honom, framförallt då de sutto till bords. Det gick till sist så, att mannen, som ej kunde tåla att bli gjord till ett åtlöje, då Franceska hörde det, en gång rusade på Raniero och ville strida med honom. Men Raniero endast hånlog och sparkade honom åt sidan. Då tyckte ej den stackaren, att han ville lefva längre, utan gick bort och hängde sig.

Då detta hände, hade Raniero och Franceska varit gifta bortåt ett år. Franceska tyckte alltjämt, att hon såg sin kärlek framför sig som ett skimrande stycke tyg, men på alla sidor voro stora flikar bortskurna, så att det var knappast hälften så stort, som det hade varit från början.

Hon blef mycket förskräckt, då hon såg detta, och hon tänkte: Stannar jag hos Raniero ännu ett år, kommer han att förstöra min kärlek. Jag kommer att bli likaså arm, som jag hittills varit rik.

Då beslöt hon sig för att lämna Ranieros hus och gå och lefva hos sin far. På det att ej den dag måtte komma, då hon hatade Raniero lika mycket, som hon nu älskade honom!

Jacopo degli Uberti satt i väfstolen med alla

sina gesäller arbetande omkring sig, då han såg henne komma. Han sade, att nu hade det skett, som han länge hade väntat, och bad henne vara välkommen. Han lät genast allt folket upphöra med arbetet och befallde dem att beväpna sig och stänga huset.

Sedan gick Jacopo bort till Raniero. Han träffade honom på verkstaden. »Min dotter har i dag kommit tillbaka till mig och bedt, att hon åter skall få lefva under mitt tak,» sade han till sin måg. »Och nu väntar jag mig, att du ej tvingar henne att vända åter till dig efter det löfte, som du har gifvit mig.»

Raniero tycktes ej taga detta mycket allvarsamt, utan svarade helt lugnt: »Äfven om jag intet löfte hade gifvit dig, så skulle jag ej ha fordrat att få tillbaka en kvinna, som ej vill tillhöra mig.»

Han visste hur mycket Franceska älskade honom, och han sade till sig själf: Hon är här åter hos mig innan kvällen.

Hon syntes dock ej till hvarken den dagen eller den nästa.

Den tredje dagen gick Raniero ut och förföljde ett par röfvare, som länge hade oroat de florentinska köpmännen. Han lyckades öfvervinna dem och förde dem fångna till Florens.

Han höll sig stilla ett par dagar, ända tills han kunde vara viss om att denna bragd skulle vara känd öfver hela staden. Det gick dock ej, som han väntat, att den förde Franceska åter till honom.

Raniero hade nu haft den största lust att med lag och rätt tvinga henne att komma tillbaka till honom, men han tyckte sig ej kunna göra detta för sitt löftes skull. Det föreföll honom dock omöjligt att lefva i samma stad med en hustru, som hade öfvergifvit honom, utan han drog bort från Florens.

Han blef då först legosoldat, och snart nog gjorde han sig till anförare för en frikår. Han var jämt i strid och tjänade många herrar.

Han vann mycken ära som krigare, såsom han alltid hade förutspått. Han blef slagen till riddare af kejsaren och räknades som en storman.

Innan han drog från Florens, hade han gifvit ett löfte vid en helig madonnabild i domkyrkan att skänka till den heliga jungfrun det förnämsta och yppersta, som han vann i hvarje strid. Framför den där bilden såg man ständigt dyrbara gåfvor, som voro gifna af Raniero.

Raniero visste alltså, att alla hans bragder voro kända i hans födelsestad. Han undrade mycket på att ej Franceska degli Uberti kom åter till honom, då hon kände till all hans framgång.

På den tiden predikades det till korståg för att befria den heliga grafven, och Raniero tog korset och drog ut till österlandet. Dels väntade han, att han där ute skulle vinna slott och län att råda öfver, dels tänkte han, att han nu skulle vara i stånd att utföra så glänsande bragder, att hans hustru åter skulle få honom kär och vända tillbaka till honom.

II.

Natten efter den dagen, då Jerusalem hade blifvit eröfradt, var det mycken glädje i korsfararlägret utanför staden. Nästan i hvartenda tält firades dryckeslag, och stoj och larm hördes vida omkring.

Raniero di Ranieri satt också och drack med några stridskamrater, och hos honom gick det nästan vildare till än annorstädes. Tjänarna hunno knappast att fylla på bägarna, innan de voro tömda på nytt.

Men Raniero hade det största skäl att fira ett stort gille, därför att han under dagen hade vunnit större ära än någonsin förr. På morgonen, då staden stormades, hade han varit den förste, som hade bestigit murarna, näst efter Gottfrid af Bouillon, och på kvällen hade han blifvit hedrad för sin tapperhet inför hela hären.

Då plundring och mord hade tagit slut, och korsfararna i botgörarkåpor och med otända vaxljus i händerna dragit in i den heliga grafvens kyrka, hade det nämligen blifvit honom förkunnadt af Gottfrid, att han skulle få vara den förste, som fick tända sitt ljus vid de heliga lågor, som brinna framför Kristi graf. Det tycktes Raniero, att Gottfrid på detta sätt ville visa, att han ansåg honom som den tappraste i hela hären, och han var mycket glad åt det sätt, hvarpå han blifvit lönad för sina bragder.

Frampå natten, då Raniero och hans gäster voro i det bästa lynne, kom en narr och ett par spelmän, som hade vandrat omkring öfverallt i lägret och roat folk med sina upptåg, in i Ranieros tält, och narren bad om tillåtelse att få berätta ett löjligt äfventyr.

Raniero visste, att den där narren stod högt i rop för lustighet, och han lofvade att lyssna till hans berättelse.

»Det var en gång så,» sade narren, »att Vår Herre och Sankte Per hade suttit en hel dag i det högsta tornet på paradisets borg och sett ned på jorden. De hade haft så mycket att titta på, att de knappast hade haft tid att byta ett ord. Vår Herre hade hållit sig stilla hela tiden, men Sankte Per hade än klappat i händerna af glädje och än vändt bort hufvudet med afsky. Än hade han jublat och lett, och än hade han gråtit och ömkat sig. Ändtligen, då det led mot slutet af dagen, och kvällsskymningen sänkte sig öfver paradiset, vände sig Vår Herre till Sankte Per och sade, att nu måtte han väl vara nöjd och belåten. 'Hvad är det jag skulle vara belåten med?' frågade då Sankte Per i häftig ton. — 'Jo,' sade Vår Herre saktmodigt, 'jag trodde, att du skulle vara nöjd med det du har sett i dag.' Men Sankte Per ville inte låta blidka sig. — 'Det är sant,' sade han, 'att jag i många år har klagat öfver att Jerusalem skall vara i de otrognas våld, men efter allt det, som har händt i dag, tycker jag, att det lika så gärna hade kunnat få vara, som det var.'»

Raniero förstod nu, att narren talade om detta, som hade händt under dagens lopp. Både han och de andra riddarna började lyssna med större intresse än i början.

»Då Sankte Per hade sagt detta,» fortfor narren, i det han kastade en illfundig blick bort till riddarna, »lutade han sig ut öfver tornets tinnar och pekade ned mot jorden. Han visade Vår Herre en stad, som låg på en stor, ensam klippa, som sköt upp ur en bergdal. 'Ser du de där likhögarna?' sade han, 'och ser du blodet, som svallar på gatorna, och ser du de nakna, eländiga fångarna, som jämra sig i nattkölden, och ser du alla de rykande brandtomterna?' Vår Herre tycktes ingenting vilja svara honom, utan Sankte Per fortsatte med sin jämmer. Han sade, att nog hade han många gånger varit vred på den där staden, men inte hade han velat den så illa, som att där skulle komma att se ut på detta sätt. Då svarade ändtligen Vår Herre och försökte göra en invändning. — 'Du kan dock inte neka till att de kristna riddarna hafva vågat sina lif med den största oförskräckthet,' sade han.»

Här blef narren afbruten af bifallsrop, men han skyndade sig att fortsätta.

»Nej, stör mig inte!» sade han. »Nu minns jag inte hvar det var jag slutade. Jo, det var sant, jag skulle just säga, att Sankte Per torkade bort ett par tårar, som trängde fram i hans ögon, och hindrade honom från att se. 'Jag kunde aldrig tro, att de skulle vara sådana vilddjur,' sade han.

'De ha ju mördat och plundrat hela dagen. Jag förstår rakt inte, att du brydde dig om att låta korsfästa dig för att skaffa dig sådana bekännare.»

Riddarna upptogo skämtet väl. De började skratta högt och muntert. »Hvad, narr, är Sankte Per så vred på oss?» ropade en af dem.

»Var tyst nu och låt oss höra om ej Vår Herre tog vårt försvar!» inföll en annan.

»Nej, Vår Herre teg stilla för det första,» sade narren. »Han visste väl af gammalt, att då Sankte Per hade kommit riktigt i farten, så var det ej lönt att motsäga honom. Han gick på med sitt och sade, att Vår Herre inte skulle bry sig om att säga honom, att de till sist kommo ihåg till hvilken stad de voro komna och gingo till kyrkan på bara fötter i botgörardräkt. Den där andakten hade ju inte varat så länge, att det var lönt att tala om den. Och därpå böjde han sig än en gång ut öfver tornet och visade nedåt mot Jerusalem. Han visade på de kristnas läger därutanför. 'Ser du hur dina riddare fira sin seger?' frågade han. Och Vår Herre såg, att det var dryckeslag öfverallt i lägret. Riddare och knektar sutto och sågo på syriska danserskor. Fyllda bägare gingo rundt, med tärningar rafflade man om krigsbytet, och — —»

»Man hörde på narrar, som berättade dåliga sagor,» inföll Raniero. »Var inte detta också en stor synd?»

Narren skrattade och nickade åt Raniero, liksom ville han säga: Vänta, jag skall allt betala dig.

»Nej, afbryt mig inte!» bad han på nytt, »en fattig narr glömmer så lätt hvad han skulle säga. Jo, det var ju detta, att Sankte Per frågade Vår Herre med den strängaste röst om han tyckte, att han hade mycken heder af det där folket. Härtill måste Vår Herre förstås svara, att det tyckte han inte att han hade. 'De voro röfvare och mördare, innan de drogo från hemmet,' sade Sankte Per, 'och mördare och röfvare äro de ännu i dag. Det här företaget kunde du lika gärna ha låtit vara ogjordt. Det kommer intet godt ut af det.'»

»Nånå, narr!» sade Raniero med varnande röst.

Men narren tycktes sätta en heder i att pröfva hur långt han kunde gå, utan att någon rusade upp och kastade ut honom, och han fortfor oförfäradt:

»Vår Herre bara böjde på hufvudet likt en, som erkänner, att han blir rättvisligen bestraffad. Men nästan i samma ögonblick lutade han sig ifrigt framåt och såg ned med mer uppmärksamhet än förut. Sankte Per tittade då ned, också han. 'Hvad är det du ser efter?' undrade han.»

Narren utförde detta med mycket lifligt minspel. Alla riddarna sågo för sina ögon både Vår Herre och Sankte Per, och de undrade hvad det var, som Vår Herre hade fått syn på.

»Vår Herre svarade, att det var just ingenting,» sade narren, »men han fortfor i alla fall att se nedåt. Sankte Per följde riktningen af Vår Herres blickar, och han kunde ej finna annat, än att Vår Herre satt och såg ned i ett stort tält, utanför hvilket ett par saracenhufvuden voro uppsatta

på långa lansar, och där en mängd präktiga mattor, gyllene bordskärl och dyrbara vapen, som voro tagna inne i den heliga staden, voro uppstaplade. I det där tältet gick det till på samma sätt som öfverallt annorstädes i lägret. Där sutto en skara riddare och tömde sina bägare. Den enda skillnaden kunde vara, att där stojades och dracks mer än på något annat ställe. Sankte Per kunde inte förstå hvarför Vår Herre blef så nöjd, då han såg dit ned, att glädjen riktigt tindrade ur hans ögon. Så många stränga och förfärliga ansikten, som han såg där, tyckte han sig knappast förr ha sett samlade kring ett dryckesbord. Och den, som var värd vid gästabudet och satt högst uppe vid bordet, var den förfärligaste af dem alla. Det var en trettiofem års karl, förfärligt stor och grof, med ett rödbrusigt ansikte, som var öfverkorsadt af ärr och skråmor, med hårda näfvar och stark, bullrande röst.»

Här höll narren inne ett ögonblick, liksom om han fruktade att gå vidare, men både Raniero och de andra tyckte om att höra honom tala om dem själfva och bara skrattade åt hans närgångenhet. »Du är en djärf karl,» sade Raniero, »låt nu se hvart du vill komma!»

»Ändtligen sade Vår Herre ett par ord,» fortfor narren, »som gjorde, att Sankte Per förstod hvad han gladde sig åt. Han frågade Sankte Per om han såg fel, eller om det verkligen förhöll sig så, att en af riddarna hade ett brinnande ljus bredvid sig.»

Raniero ryckte till vid dessa ord. Han blef först nu vred på narren och sträckte ut handen efter en tung dryckeskanna för att kasta den i ansiktet på honom, men han betvang sig för att få höra om karlen ville tala honom till heder eller vanheder.

»Sankte Per såg nu,» berättade narren, »att ehuru tältet för öfrigt var upplyst af facklor, hade verkligen en af riddarna ett brinnande vaxljus bredvid sig. Det var ett stort, tjockt ljus, ett sådant, som var afsedt att brinna ett helt dygn. Riddaren, som inte hade någon stake att sätta ned det i, hade plockat ihop en hel mängd stenar och lagt omkring det för att få det att stå.»

Bordssällskapet brast i högljudt skratt vid dessa ord. Alla pekade på ett ljus, som stod på bordet bredvid Raniero och som var alldeles sådant, som det narren hade beskrifvit. Men på Raniero sköt blodet uppåt hufvudet, ty detta var det ljuset, som han för ett par timmar sedan hade fått tända vid den heliga grafven. Han hade inte kunnat förmå sig att låta det slockna.

»Då Sankte Per såg det där ljuset,» sade narren, »fick han ju klart för sig hvad Vår Herre blifvit glad åt, men på samma gång kunde han inte låta bli att en smula ömka sig öfver honom. 'Jaså,' sade han, 'det var den där riddaren, som i morse sprang upp på muren närmast efter herren af Bouillon och som i kväll fick tända sitt ljus före alla andra vid den heliga grafven.' — 'Ja, så är

det,' sade Vår Herre, 'och som du ser, har han sitt ljus ännu brinnande.'»

Narren talade nu mycket fort, allt under det han emellanåt kastade en lurande blick på Raniero: »Sankte Per kunde alltjämt inte låta bli att ömka sig en smula öfver Vår Herre. 'Kan du inte förstå hvarför han har det där ljuset brinnande?' sade han. 'Du tror visst, att han tänker på din pina och död, då han ser det. Men han tänker inte på något annat än den ära, som han vann, då han blef erkänd som den tappraste i hären näst efter Gottfrid.'»

Vid dessa ord skrattade alla Ranieros gäster. Raniero var mycket ond, men han tvang sig att skratta, han också. Han visste, att alla skulle ha funnit det löjligt, om han ej kunnat tåla en smula skämt.

»Men Vår Herre motsade Sankte Per,» sade narren. »'Ser du inte hur rädd han är om ljuset?' frågade han. 'Han sätter upp handen för lågan, så snart någon lyfter upp tältluckan, af fruktan för att draget skall blåsa ut det. Och han har beständigt arbete med att jaga undan nattfjärilarna, som flyga omkring det och hota att släcka det.'»

Det skrattades allt lifligare, ty detta, som narren sade, var rena sanningen. Raniero hade allt svårare att styra sig. Han tyckte, att han ej kunde fördraga, att någon skämtade med den heliga ljuslågan.

»Sankte Per var ändå misstrogen,» fortsatte narren. »Han frågade Vår Herre om han kände den

där riddaren. 'Han är just ej den, som ofta går i mässan eller nöter bönpallen,' sade han. Men Vår Herre kunde inte rubbas från sin mening. 'Sankte Per, Sankte Per!' sade han högtidligt. 'Kom ihåg, att efter detta skall den där riddaren bli frommare än Gottfrid! Hvarifrån utgå mildhet och fromhet om ej från min graf? Du skall få se Raniero di Ranieri hjälpa änkor och nödställda fångar. Du skall få se honom taga vård om sjuka och bedröfvade, såsom han nu tar vård om den heliga ljuslågan.'»

Åt detta skrattades ohejdadt. Det föreföll mycket löjligt för alla, som kände Ranieros lynne och lefnadssätt. Men han själf fann både skämtet och skrattet olidliga. Han störtade upp och ville tillrättavisa narren. Han stötte härvid så häftigt mot bordet, som ej var något annat än en dörr, upplagd på lösa bockar, att det vacklade, och ljuset föll omkull. Det visade sig nu hur mån Raniero var om att behålla ljuset brinnande. Han dämpade sin vrede, så att han gaf sig tid att taga upp det och lifva upp lågan, innan han rusade på narren. Men då han var färdig med ljuset, hade narren redan skyndat bort ur tältet, och Raniero förstod, att det ej skulle löna mödan att förfölja honom i nattmörkret. Jag råkar honom väl en annan gång, tänkte han och satte sig ned.

Bordsgästerna hade emellertid skrattat ut, och en af dem vände sig till Raniero och ville fortsätta skämtet. »Det är dock ett, som är säkert, Raniero, och det är, att du denna gång ej kan komma att

sända till madonnan i Florens det dyrbaraste, som du har vunnit i striden,» sade han.

Raniero frågade hvarför han trodde, att han denna gång ej skulle följa sin gamla vana.

»Af intet annat skäl,» sade riddaren, »än att det dyrbaraste, som du har vunnit, är den där ljuslågan, som du i hela härens åsyn fick tända i den heliga grafkyrkan. Och den lär du väl ej vara i stånd att sända till Florens.»

Åter skrattade de andra riddarna, men Raniero var nu i sådant lynne, att han kunde hafva företagit sig den oförvägnaste handling bara för att få slut på deras skratt. Han fattade raskt sitt beslut, kallade till sig en gammal väpnare och sade till honom: »Gör dig i ordning, Giovanni, för långresa! I morgon skall du resa till Florens med denna heliga ljuslåga.»

Men väpnaren sade ett tvärt nej till denna befallning. »Detta är något, som jag ej vill åtaga mig,» sade han. »Hur skulle det vara möjligt att rida till Florens med en ljuslåga? Den skulle vara utsläckt, innan jag nått utom lägret.»

Raniero frågade den ene efter den andre bland sina män. Han fick samma svar af dem alla. De tycktes knappast taga hans befallning för allvar.

Det var gifvet, att de främmande riddare, som voro hans gäster, skulle skratta allt högre och muntrare, alltsom det visade sig, att ingen bland Ranieros män ville utföra hans befallning.

Raniero råkade i allt större upphetsning. Till sist förlorade han tålamodet och utropade: »Denna

ljuslåga skall ändock föras till Florens, och eftersom ingen annan vill rida dit med den, skall jag själf göra det.»

»Tänk dig för, innan du lofvar något sådant!» sade en riddare. »Du rider ifrån ett furstendöme.»

»Jag svär er, att jag skall föra den där ljuslågan till Florens!» ropade Raniero. »Jag skall göra hvad ingen annan velat åtaga sig.»

Den gamle väpnaren försvarade sig: »Herre, det är en annan sak för dig. Du kan taga med dig ett stort följe, men mig ville du sända ensam.»

Men Raniero var bragt utom sig och öfvervägde ej sina ord. »Jag skall också resa ensam,» sade han.

Men härmed hade Raniero nått sitt mål. Alla i tältet hade upphört att skratta. De sutto förskrämda och stirrade på honom.

»Hvarför skratta ni ej mer?» frågade Raniero. »Detta företag kan väl ej vara annat än en barnlek för en tapper man.»

III.

I daggryningen nästa morgon steg Raniero till häst. Han var klädd i full rustning, men öfver denna hade han kastat en grof pilgrimskåpa, på det att ej järndräkten skulle bli alltför upphettad af solstrålarna. Han var väpnad med svärd och stridsklubba, och han red på en god häst. Ett brinnande ljus höll han i handen, och vid sadeln

hade han fästat ett par stora knippen långa vaxljus, så att ej lågan skulle behöfva att dö ut af brist på näring.

Raniero red långsamt genom den långa belamrade tältgatan, och så länge gick allt väl. Det var ännu så tidigt, att dimmorna, som hade stigit upp ur de djupa dalarna rundtom Jerusalem, ej hade skingrats, och Raniero red fram liksom i en hvit natt. Hela lägret sof, och Raniero kom lätt förbi vaktposterna. Ingen af dem ropade an honom, ty den täta dimman hindrade dem att se honom, och på vägarna låg ett fotshögt, dammlikt stoft, som gjorde hästens steg ohörbara.

Raniero var snart utom lägret och tog af på vägen, som ledde till Joppe. Han hade nu bättre väg, men han färdades alltjämt långsamt för ljuslågans skull. Den brann dåligt med ett rödt, dallrande sken i den täta dimman. Ständigt kommo stora insekter, som med smällande vingslag störtade sig rätt mot ljuset. Raniero hade fullt arbete med att vakta det, men han var vid bästa lynne och tyckte alltjämt, att det värfvet han åtagit sig ej var svårare, än att ett barn bort kunna sköta det.

Emellertid blef hästen trött vid den långsamma färden och satte af i traf. Då började ljuslågan flämta för draget. Det hjälpte ej, att Raniero sökte att skydda den med handen och med kåpan. Han såg, att den var alldeles färdig att slockna.

Men han hade ingen lust att så snart uppge saken. Han hejdade hästen och satt en stund stilla och grubblade. Han hoppade till sist ur sadeln

och pröfvade på att sätta sig upp bakfram, så att han med sin kropp skyddade lågan för vind och drag. På detta sätt lyckades det honom att hålla den brinnande, men han märkte nu, att färden skulle komma att ställa sig besvärligare, än han från början hade trott.

Då han hade kommit öfver bergen, som omge Jerusalem, upphörde dimman. Han red nu fram i den största enslighet. Det fanns hvarken människor eller byggnader eller gröna träd och växter, endast kala höjder.

Här blef Raniero anfallen af röfvare. Det var löst folk, som följde med hären utan lof och lefde af rof och plundring. De hade legat gömda bakom en bergkulle, och Raniero, som red baklänges, hade ej sett dem, förrän de redan hade omringat honom och svängde sina svärd emot honom.

Det var väl tolf män, de sågo eländiga ut och redo på usla hästar. Raniero såg genast, att det inte skulle vara någon svårighet för honom att bryta sig igenom skaran och rida ifrån dem. Men han förstod, att detta ej lät sig göra, utan att han kastade ljuset ifrån sig. Och han tyckte dock, att han, efter de stolta ord han hade talat förra natten, ej så lätt ville afstå från sitt företag.

Han såg sig då ingen annan utväg än att ingå en öfverenskommelse med röfvarna. Han sade till dem, att som han var väl beväpnad och red en god häst, torde det bli dem svårt att öfvervinna honom, om han försvarade sig. Men eftersom han var bunden af ett löfte, ville han ej göra dem

motstånd, utan låta dem taga hvad de önskade utan strid, endast de lofvade att ej släcka ut hans ljus.

Röfvarna hade väntat sig en hård kamp. De blefvo mycket glada öfver Ranieros förslag och började genast plundra honom. De togo från honom både rustning och gångare, både vapen och penningar. Det enda, som de läto honom behålla, var den grofva kåpan och de båda ljusknippena. De höllo också ärligt sitt löfte att ej släcka ut ljuslågan.

En af dem hade hoppat upp på Ranieros häst. Då han märkte hur god den var, tycktes han känna en smula medlidande med riddaren. Han ropade till honom: »Se där, vi skola väl ej vara för hårda mot en kristen. Du skall få min gamla häst att rida på.»

Det var en usel krake. Den rörde sig så stelt och styft, som om den hade varit af trä.

Då röfvarna ändtligen voro borta och Raniero gick att sätta sig upp på den usla hästen, sade han till sig själf: »Jag måtte ha blifvit förhäxad af den där ljuslågan. För dens skull får jag nu rida framåt vägen som en galen tiggare.»

Han förstod, att det skulle vara klokt af honom att vända om, därför att företaget verkligen var outförbart. Men en sådan stark åtrå att genomföra det var kommen öfver honom, att han ej kunde motstå lusten att fortsätta.

Han drog alltså vidare. Han såg alltjämt omkring sig samma kala, ljusgula höjder.

Om en stund red han förbi en ung herde, som vallade fyra getter. Då Raniero såg djuren beta på den nakna marken, undrade han om de åto mull.

Den där herden hade troligen ägt en större hjord, som hade blifvit stulen från honom af korsfararna. Då han nu fick se en ensam kristen komma ridande, sökte han göra honom hvad ondt han kunde. Han rusade mot honom och slog med sin staf efter hans ljus. Raniero var så bunden af ljuslågan, att han inte en gång kunde försvara sig mot en herde. Han endast drog ljuset intill sig för att skydda det. Herden slog efter det ännu ett par gånger, men så blef han stående förvånad och hörde upp att slå. Han såg, att Ranieros kåpa hade råkat i brand, men Raniero gjorde intet för att kväfva elden, så länge som ljuslågan var i fara. Det syntes på herden, att han kände sig skamsen. Han följde länge efter Raniero, och på ett ställe, där vägen gick fram mycket smal mellan två afgrunder, kom han och ledde hästen åt honom.

Raniero log och tänkte, att herden säkert höll honom för att vara en helig man, som företog en botöfning.

Fram emot aftonen började Raniero att möta människor. Det var så, att ryktet om Jerusalems fall hade spridt sig ned till kusten redan under natten, och en mängd folk hade genast gjort sig i ordning att draga dit upp. Det var pilgrimer,

som i åratal hade väntat på tillfälle att få komma in i Jerusalem, det var nyanlända trupper, och framför allt var det köpmän, som skyndade dit upp med foror af lifsmedel.

Då dessa skaror mötte Raniero, som kom ridande baklänges med ett brinnande ljus i handen, ropade de: »En galning, en galning!»

De flesta voro italienare, och Raniero hörde hur de ropade på hans eget tungomål: pazzo, pazzo! som betyder: en galning, en galning!

Raniero, som hela dagen hade vetat att hålla sig så väl i styr, blef häftigt uppretad af dessa ständigt återkommande rop. Med ens hoppade han ur sadeln och började att med sina hårda näfvar tukta de ropande. Då folk märkte hur tunga de slag voro, som föllo, blef det allmän flykt, och han stod snart ensam på vägen.

Raniero kom nu åter till sig själf. »De hade sannerligen rätt, som kallade dig för pazzo,» sade han, i det han såg sig om efter ljuset, som han ej visste hvar han hade gjort af. Ändtligen såg han, att det hade rullat från vägen ned i en grop. Lågan var släckt, men han såg eld glimma ur en torr grästufva tätt bredvid det och förstod, att lyckan hade varit med honom, så att ljuset hade hunnit att tända gräset, innan det hade slocknat.

»Detta kunde ha varit ett ömkligt slut på mycken möda,» tänkte han, medan han tände ljuset och steg upp i sadeln. Han var ganska förödmjukad. Det syntes honom nu ej mycket troligt, att han skulle lyckas med sin färd.

Mot aftonen kom Raniero fram till Ramle och red fram till ett ställe, där karavaner brukade få natthärbärge. Det var en stor öfverbyggd gård. Rundt omkring funnos små afbalkningar, där de resande fingo ställa in sina gångare. Där funnos inga rum, utan människorna fingo sofva bredvid djuren.

Där var öfverfullt med folk, men värden skaffade dock rum för Raniero och hans häst. Han gaf också foder åt hästen och mat åt ryttaren.

Då Raniero märkte, att han blef så väl behandlad, tänkte han: Jag börjar nästan tro, att röfvarna hafva gjort mig en tjänst, då de beröfvade mig min rustning och min häst. Säkert kommer jag lättare genom landet med min börda, om man tar mig för en galning.»

Då Raniero hade ledt in hästen i spiltan, satte han sig på en kärfve halm och höll ljuset mellan sina händer. Det var hans mening att ej sofva, utan hålla sig vaken hela natten.

Raniero hade dock knappast satt sig ned, förrän han inslumrade. Han var förfärligt trött, han sträckte under sömnen ut sig, så lång han var, och sof ända till morgonen.

Då han vaknade, såg han hvarken till ljuslågan eller ljuset. Han sökte i halmen efter ljuset, men fann det ingenstädes.

»Det är någon, som har tagit det ifrån mig och släckt det,» sade han. Och han försökte tro, att han var glad, att allt var slut, och att han ej behöfde fullfölja ett omöjligt företag.

Men på samma gång han tänkte så, erfor han tomhet och saknad. Han tyckte sig aldrig haft större lust att lyckas med något han föresatt sig.

Han ledde ut hästen, ryktade den och lade på sadeln.

Då han var färdig, kom värden, som ägde karavanseriet, fram till honom med ett brinnande ljus. Han sade på frankiska: »Jag måste taga ditt ljus ifrån dig i går, då du somnade, men här har du det åter.»

Raniero lät sig ingenting märka, utan sade helt lugnt: »Det var klokt af dig, att du släckte det.»

»Jag har ej släckt det,» sade mannen. »Jag såg, att du hade det brinnande, då du kom, och jag trodde, att det var af vikt för dig, att det skulle fortfara att brinna. Om du ser hur mycket det minskats, förstår du, att det har brunnit hela natten.»

Raniero lyste upp af glädje. Han berömde värden mycket och red vidare i det bästa lynne.

IV.

Då Raniero bröt upp från Jerusalem, hade han ämnat att fara sjövägen från Joppe till Italien. Men han ändrade detta beslut, sedan han af röfvarna hade blifvit plundrad på sina penningar, och beslöt att fara öfver land.

Det blef en lång resa. Han drog från Joppe norrut utefter Syriens kust. Sedan gick färden

västerut längs med Mindre Asiens halfö. Sedan åter mot norr ända upp till Konstantinopel. Och därifrån hade han ännu en ansenligt lång väg fram till Florens.

Under hela denna tid lefde Raniero af fromma gåfvor. Mestadels var det pilgrimer, som nu i mängd strömmade till Jerusalem, hvilka delade sitt bröd med honom.

Oaktadt Raniero nästan alltid red ensam, blefvo ej hans dagar långa eller enformiga. Han hade alltid att vakta på ljuslågan, för hvilken han aldrig kunde känna sig lugn. Det behöfdes bara en vind, bara en regndroppe, och det skulle ha varit ute med den.

Medan Raniero red på ödsliga vägar och endast tänkte på att hålla ljuslågan vid lif, föll det honom in, att han en gång förr hade varit med om något dylikt. Han hade en gång förr sett en människa vaka öfver något, som var lika ömtåligt som en ljuslåga.

Detta stod för honom så oredigt till en början, att han undrade om det var något, som han hade drömt.

Men medan han drog ensam fram genom landet, kom det oupphörligen för honom, att han hade varit med om något dylikt förr en gång.

»Det är, som om jag under hela mitt lif ej skulle ha hört talas om annat,» sade han.

En afton red Raniero in i en stad. Det var kväll, och hustrurna stodo i dörrarna och sågo efter sina män. Raniero såg då en, som var hög och smärt och hade allvarliga ögon. Hon påminde honom om Franceska degli Uberti.

I och med detsamma kom Raniero till klarhet med det han hade grubblat öfver. Han tänkte på att för Franceska hade visst hennes kärlek varit som en ljuslåga, som hon alltid hade velat hålla brinnande, och som hon ständigt fruktat att Raniero skulle släcka för henne. Han blef förundrad öfver denna tanke, men blef mer och mer viss på att det förhöll sig så. För första gången började han förstå hvarför Franceska hade lämnat honom och att det ej vore med vapenbragder han skulle återvinna henne.

*

Den resan, som Raniero gjorde, blef mycket långvarig. Och detta ej minst därför att han ej kunde färdas ute, då vädret var ogynnsamt. Han satt då inne i karavanseriet och vaktade ljuslågan. Detta var mycket hårda dagar.

En dag, då Raniero drog fram öfver berget Libanon, såg han, att det höll på att draga ihop sig till ett oväder. Han färdades då högt uppe bland förskräckliga klyftor och stup långt från alla människoboningar. Ändtligen märkte han på ett klippkrön en saracensk helgongraf. Det var en liten fyrkantig byggnad af sten med hvälfdt tak. Han tyckte, att det var bäst att taga sin tillflykt dit.

Knappt var Raniero inkommen, förrän det bröt ut en snöstorm, som rasade i tvenne dagar. På samma gång uppstod en så förskräcklig köld, att han var nära att frysa ihjäl.

Raniero visste, att det ute på berget fanns godt om kvistar och ris, så att det inte skulle ha varit svårt för honom att samla bränsle till en eld. Men han ansåg den ljuslågan, som han bar, mycket helig och ville ej med den tända något annat än ljusen framför den heliga jungfruns altare.

Ovädret blef allt värre, och till sist hörde han åska och såg blixtar.

Och en blixt kom och slog ned på berget tätt framför grafven och antände ett träd. Och Raniero fick på detta sätt sin brasa tänd, utan att han behöfde låna af den heliga elden.

*

Då Raniero red fram genom en ödslig del af Ciliciens bergstrakt, tog det slut med hans ljus. De ljusknippen, som han hade fört med sig från Jerusalem, voro för längesedan åtgångna, men han hade dock kunnat reda sig, därför att det utefter hela vägen hade funnits kristna församlingar, där han hade tiggt sig nya ljus.

Men nu var det ute med hans förråd, och han trodde, att detta skulle bli slutet på hans färd.

Då ljuset var så nära utbrunnet, att lågan brände honom i handen, sprang han af hästen, samlade ihop kvistar och torrt gräs och tände detta med det sista af lågan. Men det fanns ej mycket däruppe på berget, som kunde brinna, och elden skulle väl snart vara slut.

Bäst Raniero satt och bedröfvade sig öfver

att den heliga lågan måste dö, hörde han sång från vägen, och en procession af vallfärdande kom tågande uppåt stigen med ljus i händerna. De voro på väg till en grotta, där en helig man hade lefvat, och Raniero följde efter dem. Det fanns då bland dem en kvinna, som var gammal och hade svårt för att gå, och Raniero hjälpte henne och släpade henne uppför berget.

Då hon sedan tackade honom, tecknade han åt henne, att hon skulle ge honom sitt ljus. Och hon gjorde det, och äfven flera andra skänkte honom de ljus, som de buro.

Han släckte ljusen och skyndade nedåt stigen och tände ett af dem vid de sista glöden från den eld, som var tänd af den heliga lågan.

*

En middagsstund var det mycket varmt, och Raniero hade lagt sig att sofva i ett busksnår. Han sof tungt, och ljuset stod bredvid honom mellan ett par stenar. Men då Raniero hade sofvit en stund, började det regna, och detta fortgick tämligen länge, utan att han vaknade. Då han ändtligen spratt upp ur sömnen, var marken våt omkring honom, och han vågade knappt se mot ljuset af fruktan, att det kunde vara släckt.

Men ljuset brann lugnt och stilla midt under regnet, och Raniero såg, att detta kom sig däraf, att två små fåglar flögo och fladdrade ett stycke ofvanför lågan. De smektes med näbbarna och

höllo vingarna utbredda, och på detta sätt hade de skyddat ljuslågan för regnet.

Raniero tog genast af sin hätta och hängde den öfver ljuset. Därpå sträckte han ut handen efter de små fåglarna, ty han hade fått lust att smeka dem. Och ingen af dem flög undan för honom, utan han kunde infånga dem.

Raniero blef mycket förvånad öfver att fåglarna ej voro rädda för honom. Men han tänkte: Det är därför, att de veta, att jag ingen annan tanke har än att skydda det, som är ömtåligast af allt, som de ej frukta mig.

*

Raniero red fram i närheten af Nicea. Han kom då i möte med västerländska herrar, som förde en undsättningshär ut till det heliga landet. I denna skara befann sig också Robert Taillefer, som var en vandrande riddare och en trubadur.

Raniero kom ridande i sin slitna kåpa med ljuset i handen, och krigarna började som vanligt ropa: »En galning, en galning!» Men Robert tystade dem och tilltalade den ridande:

»Har du färdats långt på detta sätt?» frågade han honom.

»Jag har ridit på detta sätt ända från Jerusalem,» svarade Raniero.

»Har då ditt ljus varit släckt många gånger under vägen?»

»På mitt ljus brinner ännu samma låga, som då jag for från Jerusalem,» sade Raniero.

Då sade Robert Taillefer till honom: »Jag är också en af dem, som bära en låga, och jag ville, att den evigt brunne. Men törhända kan du, som har fört ditt ljus brinnande ända från Jerusalem, säga mig hvad jag skall göra, på det att den ej skall slockna.»

Då svarade Raniero: »Herre, det är ett svårt arbete, fastän det synes vara af ringa vikt. Jag vill visst ej råda er till ett dylikt företag. Ty denna lilla låga fordrar af er, att ni alldeles skall upphöra att tänka på något annat. Inte tillåter hon er att ha någon käresta, ifall ni skulle ha lust för sådant, och ej heller vågar ni för den lågans skull sätta er ned till ett dryckeslag. Ni får intet annat hafva i tankarna än just denna låga och ingen annan glädje äga. Men hvarför jag mest af allt frånråder er att göra samma färd, som jag nu har frestat, det är därför, att ni intet ögonblick kan känna trygghet. Genom hur många faror ni än kan ha bärgat lågan, så får ni ej ett ögonblick tro er säker, utan ni måste vänta, att den i nästa ögonblick skall svika er.»

Men Robert Taillefer höjde hufvudet stolt och svarade: »Hvad du har gjort för din ljuslåga, det skall jag väl veta att göra för min.»

Raniero var kommen till Italien. Han red en dag fram på ödsliga vägar uppe bland bergen. Då kom en kvinna springande efter honom och bad att få låna eld af hans ljus. »Elden är slocknad hos mig,» sade hon, »mina barn hungra. Låna mig eld, så att jag kan värma min ugn och baka bröd åt dem!»

Hon sträckte upp handen efter ljuset, men Raniero höll undan det, därför att han ej ville tillåta, att något annat tändes vid den där lågan än ljusen framför den heliga jungfruns bild.

Då sade kvinnan till honom: »Gif mig eld, pilgrim, ty mina barns lif är den låga, som det är mig ålagdt att hålla brinnande!» Och för de ordens skull lät Raniero henne tända veken i sin lampa vid hans låga.

Några timmar därefter red Raniero in i en by. Den låg högt uppe på berget, så att där rådde stark köld. En ung bonde stod på vägen och såg den stackaren, som kom ridande i sin slitna kåpa. Han tog raskt af sig den korta mantel han bar och kastade den till honom, där han satt på hästen. Men manteln föll då rätt ned öfver ljuset och släckte lågan.

Raniero påminde sig då den kvinnan, som hade lånat eld af honom. Han vände tillbaka till henne och fick sitt ljus tändt på nytt med helig eld.

Då han skulle rida vidare, sade han till henne: »Du säger, att den ljuslåga, som du har att vårda, är dina barns lif. Kan du säga mig hvad namn

den ljuslåga bär, som jag har fraktat på långa vägar?»

»Hvar blef din ljuslåga tänd?» frågade kvinnan.

»Den blef tänd vid Kristi graf,» sade Raniero.

»Då kan den ej nämnas annat än mildhet och människokärlek,» sade hon.

Raniero skrattade åt svaret. Han tyckte sig vara en sällsam apostel för slika dygder.

Raniero red fram mellan blåa kullar af skön skapnad. Han såg, att han var i närheten af Florens.

Han tänkte på att han nu snart skulle vara fri från ljuslågan. Han kom ihåg sitt tält i Jerusalem, som han hade lämnat fullt af krigsbyte, och de tappra krigare, som han hade kvar i Palestina och som skulle glädja sig åt att han återtog krigaryrket och förde dem till segrar och eröfringar.

Då märkte Raniero, att han ingalunda erfor glädje vid att tänka på detta, utan att hans tankar hellre togo en annan riktning.

Raniero insåg då för första gången, att han ej mer var samme man, som hade farit från Jerusalem. Den där ridten med ljuslågan hade tvungit honom att glädja sig åt alla, som voro fridsamma och kloka och barmhärtiga och att afsky de vilda och stridslystna.

Han blef glad, hvarje gång han tänkte på människor, som arbetade fredligt i sina hem, och det föll honom in, att han gärna skulle vilja flytta in

i sin gamla verkstad i Florens och förfärdiga skönt och konstfärdigt arbete.

»I sanning denna låga har omskapat mig,» tänkte han. »Jag tror, att den har gjort mig till en annan människa.»

V.

Det var påsk, då Raniero red in i Florens.

Knappast hade han kommit in genom stadsporten, ridande baklänges, med hättan neddragen öfver ansiktet och det brinnande ljuset i handen, förrän en tiggare reste sig och ropade det vanliga: »Pazzo, pazzo!»

Vid detta rop störtade en gatpojke fram ur en portgång, och en dagdrifvare, som ej hade haft annat arbete under lång tid än att ligga och stirra på himlen, sprang upp på sina fötter. Och båda började ropa detsamma: »Pazzo, pazzo!»

Då de nu voro tre, som skreko, gjorde de nog mycket larm för att väcka alla gatans pojkar. Dessa kommo framrusande ur vinklar och vrår, och så snart som de sågo Raniero i hans slitna kåpa på den eländiga hästen, ropade de: »Pazzo, pazzo!»

Men detta var ej annat, än hvad Raniero var van vid. Han red stilla framåt gatan utan att låtsa om de ropande.

De nöjde sig ej med att ropa, utan en af dem hoppade upp och försökte blåsa ut ljuset.

Raniero lyfte ljuset i höjden. På samma gång

sökte han att drifva på hästen för att undkomma pojkarna.

Men de höllo jämna steg med honom och gjorde allt hvad de kunde för att släcka ljuset.

Ju mer Raniero ansträngde sig för att akta lågan, ju ifrigare blefvo de. De hoppade upp på hvarandras ryggar, spärrade ut kinderna och blåste. De kastade sina lufvor upp mot ljuset. Det var endast därför, att de voro så många och trängdes med hvarandra, som de ej lyckades att döda ljuslågan.

Det var det största upptåg på gatan. I fönstren stodo människor och skrattade. Ingen kände medlidande med den galne, som ville försvara sin ljuslåga. Det var kyrkdags, och många kyrkogångare voro på väg till mässan. De stannade också och skrattade åt leken.

Men nu stod Raniero upprät i sadeln för att kunna bärga ljuset. Han såg vild ut. Hättan hade sjunkit ned, och man såg hans ansikte, som var aftärdt och blekt som en martyrs. Ljuset höll han upplyftadt, så högt han förmådde.

Hela gatan var ett enda vimmel. Äfven de äldre började taga del i leken. Kvinnorna viftade med sina hufvuddukar, och männen svängde baretterna. Alla arbetade för att släcka ljuset.

Raniero red fram under ett hus, som hade ett burspråk. I detta stod en kvinna. Hon lutade sig ut öfver räckverket, ryckte till sig ljuset och skyndade in med det.

Hela folket brast ut i skallande skratt och jubel,

men Raniero vacklade till i sadeln och störtade ned på gatan.

Men då han låg där slagen och afsvimmad, blef gatan genast utrymd af folket.

Ingen ville taga vård om den fallne. Hans häst var den ende, som stannade bredvid honom.

Så snart som folkhopen hade dragit bort från gatan, kom Franceska degli Uberti ut ur sitt hus med ett brinnande ljus i handen. Hon var ännu vacker, hennes drag voro blida och hennes ögon allvarliga och djupa.

Hon gick fram till Raniero och böjde sig öfver honom. Raniero låg medvetslös, men i detsamma som ljusskenet föll på hans ansikte, gjorde han en rörelse och spratt upp. Det syntes, att ljuslågan hade all makt öfver honom. Då Franceska såg, att han vaknat till sans, sade hon: »Här har du ditt ljus. Jag ryckte det ifrån dig, eftersom jag såg hur mån du var att behålla det brinnande. Jag visste intet annat sätt att hjälpa dig.»

Raniero hade fallit illa och slagit sig. Men nu kunde intet hejda honom. Han började långsamt resa sig. Han ville gå, men sviktade och höll på att falla. Då försökte han att komma upp på hästen. Franceska hjälpte honom. »Hvart vill du hän?» frågade hon, då han åter satt uppe i sadeln. »Jag vill till domkyrkan,» sade han. »Då skall jag följa dig,» sade hon, »ty jag ämnar mig till mässan.» Och hon tog och ledde hästen åt honom.

Franceska hade från första stund känt igen Raniero. Men Raniero såg ej hvem hon var, ty han gaf sig ej tid att betrakta henne. Han endast höll ögonen fästade på ljuslågan.

De voro alldeles tysta under färden. Raniero tänkte endast på ljuslågan och på att väl vakta den dessa sista ögonblick. Franceska kunde ej tala, därför att hon tyckte, att hon ej önskade få full reda i det, som hon fruktade. Hon kunde ej tro annat än att Raniero hade kommit hem vansinnig. Ehuru hon var nästan öfvertygad därom, ville hon helst ej tala vid honom, så att hon skulle slippa att få full visshet.

Om en stund hörde Raniero, att någon grät bredvid honom. Han såg sig om och märkte, att det var Franceska degli Uberti, som gick bredvid honom, och hon grät, där hon gick. Men Raniero såg henne blott ett ögonblick och sade ingenting till henne. Han ville endast tänka på ljuslågan.

Raniero lät föra sig fram till sakristian. Där steg han af hästen. Han tackade Franceska för hennes hjälp, men såg alltjämt ej på henne utan på ljuset. Han gick ensam in i sakristian till prästerna.

Franceska gick in i kyrkan. Det var påskafton, och alla ljus i kyrkan stodo otända på sina altaren till tecken af sorg. Franceska tyckte, att det nu var så för henne, att hvarje hoppets låga, som brunnit inom henne, också var utslocknad.

I kyrkan rådde mycken högtidlighet. Det var

många präster vid altaret. Domherrarna sutto mangrant i koret och biskopen öfverst ibland dem.

Om en stund märkte Franceska, att det uppstod en rörelse bland prästerna. Nästan alla de, som ej måste närvara vid mässan, reste sig och gingo ut i sakristian. Till sist gick också biskopen.

Då mässan var ändad, kom en präst fram i koret och började tala till folket. Han berättade, att Raniero di Ranieri hade kommit till Florens med helig eld från Jerusalem. Han berättade hvad riddaren på vägen hade utstått och lidit. Och han prisade honom öfvermåttan.

Människorna sutto häpna och hörde på detta. Franceska hade aldrig upplefvat en så ljuflig stund. »O Gud,» suckade hon, »detta är mer lycka än jag kan bära.» Hennes tårar strömmade, medan hon lyssnade.

Prästen talade länge och väl. Han sade till sist med mäktig röst: »Nu kan det för visso synas en ringa ting att en ljuslåga blifvit förd hit till Florens. Men jag säger er: Bedjen Gud, att han ger Florens många bärare af evig eld, så skall det blifva en stor makt och lofprisadt bland städer!»

Då prästen hade slutat tala, slogos domkyrkans hufvuddörrar upp, och en procession, så god som den i hast kunnat ordnas, tågade in. Där gingo domherrar och munkar och präster, och de drogo uppför midtelgången fram mot altaret. Allra sist gick biskopen och vid hans sida Raniero i samma kåpa, som han hade burit under hela färden.

Men då Raniero hade kommit öfver kyrkans tröskel, steg en gammal man upp och gick fram emot honom. Det var Oddo, som var far till en gesäll, som Raniero hade haft på sin verkstad, och som för hans skull hade hängt sig.

Då denne man kommit fram till biskopen och Raniero, bugade han sig för dem. Därpå sade han med så hög röst, att alla i kyrkan hörde honom: »Det är en stor sak för Florens, att Raniero är kommen med helig eld från Jerusalem. Sådant har aldrig förr varit omtaladt eller förnummet. Kanske att många också för den skull töra komma att säga, att det ej är möjligt. Därför ber jag, att man måtte låta hela folket veta hvilka bevis och vittnen Raniero har förebragt därpå att detta verkligen är eld, som är antänd i Jerusalem.»

Då Raniero hörde dessa ord, sade han: »Nu hjälpe mig Gud! Hur kan jag äga vittnen? Jag har gjort färden ensam. Öknar och ödemarker må komma och vittna för mig.»

»Raniero är en ärlig riddare,» sade biskopen, »och vi tro honom på hans ord.»

»Raniero kunde väl själf veta, att härom skulle uppstå tvifvel,» sade Oddo. »Han må väl ej ha ridit alldeles ensam. Hans småsvenner kunna väl vittna för honom.»

Då skyndade Franceska degli Uberti ut ur folkhopen och gick fram till Raniero. »Hvad behöfves det oss vittnen?» sade hon. »Alla kvinnor i Florens vilja gå ed på att Raniero talar sanning.»

Då log Raniero, och hans ansikte ljusnade för

ett ögonblick. Men därpå vände han åter sina ögon och sina tankar mot ljuslågan.

Det blef stort tumult i kyrkan. Somliga sade, att Raniero ej skulle få tända ljusen på altaret, förrän hans sak var bevisad. Till dessa sällade sig många af hans gamla fiender.

Då reste sig Jacopo degli Uberti och talade för Ranieros sak. »Jag tänker, att alla här veta, att det ej har rådt alltför stor vänskap mellan mig och min måg,» sade han, »men nu vilja både jag och mina söner gå i god för honom. Vi tro, att han har utfört bragden, och vi veta, att den, som har förmått bringa ett sådant företag till slut, är en vis och varsam och ädelsinnad man, som vi äro glada att få upptaga ibland oss.»

Men Oddo och många andra voro ej sinnade att låta Raniero åtnjuta den lycka han eftersträfvade. De samlade sig i en tät klunga, och det var lätt att se, att de ej ville vika från sin fordran.

Raniero förstod, att om det nu ginge till strid, skulle de genast söka att komma åt ljuslågan. Medan han höll ögonen stadigt fästa på sina motståndare, lyfte han ljuset, så högt han kunde.

Han såg dödstrött och förtviflad ut. Det syntes på honom, att ehuru han ville hålla ut i det längsta, väntade han endast nederlag. Hvad båtade det honom nu, om han fick tända lågan! Oddos ord hade varit ett dråpslag. Sedan tviflet en gång var väckt, skulle det spridas och ökas. Han tyckte, att Oddo redan hade släckt ljuslågan för alltid.

En liten fågel fladdrade in i kyrkan genom de stora, uppslagna portarna. Den flög rätt på Ranieros ljus. Denne hann ej att rycka undan det, utan fågeln stötte emot det och släckte lågan.

Ranieros arm sjönk, och tårarna trädde fram i hans ögon. Men i första ögonblicket kände han detta som en lättnad. Det var bättre, än att människor hade dödat den.

Den lilla fågeln fortsatte sin flykt inåt kyrkan, farande förvirradt hit och dit, som fåglar bruka, då de komma in i ett rum.

Då brusade med ens genom hela kyrkan ett högt rop: »Fågeln brinner! Den heliga ljuslågan har antändt hans vingar!»

Den lilla fågeln pep ängsligt. Han flög ett par ögonblick som en fladdrande låga omkring under de höga hvalfven i koret. Därpå sjönk han hastigt och föll död ned på madonnans altare.

Men i samma ögonblick, som fågeln föll ned på altaret, stod Raniero där. Han hade brutit sig väg genom kyrkan, intet hade kunnat hejda honom. Och vid lågorna, som förtärde fågelns vingar, tände han ljusen framför madonnans altare.

Då höjde biskopen sin staf och ropade: »Gud ville det! Gud har vittnat för honom!»

Och allt folket i kyrkan, både hans vänner och motståndare, öfvergaf att tvifla och undra. De ropade alla, hänförda af Guds under: »Gud ville det! Gud har vittnat för honom!»

*

Om Raniero är nu endast att säga, att han åtnjöt stor lycka i alla sina dagar och var vis och varsam och barmhärtig. Men folket i Florens kallade honom alltid Pazzo di Ranieri, till minne af att man trott honom vara galen. Och detta blef för honom en äretitel. Han grundade en stormansätt, och denna tog namnet Pazzi, och den kallar sig på detta sätt ännu i dag.

Det kan vidare vara värdt att nämna, att det blef sed i Florens att hvarje år på påskaftonen fira en fest till minne af Ranieros hemkomst med den heliga elden, och att man därvid alltid låter en konstgjord fågel flyga med eld genom dômen. Och torde denna fest ha firats ännu i detta år, om ej nyligen en ändring har ägt rum.

Men om det är sant, som många förmena, att de bärare af helig eld, som hafva lefvat i Florens och som hafva gjort staden till en af jordens härligaste, hafva hämtat sitt föredöme från Raniero och däraf uppmuntrats att offra och lida och uthärda, det må här vara osagdt.

Ty hvad som verkats af det ljuset, som under mörka tider utgått från Jerusalem, det kan hvarken mätas eller räknas.

Innehåll.

Den heliga natten 1
Kejsarens syn 11
De vise männens brunn 23
Betlehems barn 37
Flykten till Egypten 67
I Nazaret 77
I templet 85
Den heliga Veronikas svetteduk 107
Fågel Rödbröst 173
Vår Herre och Sankte Per 185
Ljuslågan 201

This book should be returned to the Library on or before the last date stamped below.

A fine of five cents a day is incurred by retaining it beyond the specified time.

Please return promptly.

DUE MAR 1 6 '49

DUE MAY -6 '49

JUN 16 '51

